

SLAMNIK

ARBORETUM
50.000
KEKEC
13.500
obiskovalcev

Če želimo mir

So stvari, ki jih ni treba sprejeti, ki se jim ne smemo prilagoditi ali se z njimi sprijazniti: ena od teh je vojna.

Kljub vsej očitnosti nemirov bodimo prepričani v zmago miru na svetu, trudimo se za mir tukaj in povsod, oddajamo ob vsakem času ustvarjalne misli sloge, ubranosti, za ves svet. Odklanjamo misel na vojno, kot odklanjamo misel na bolezen ali revščino. Pojem vojna ni zajet v vesoljni ustvarjalni misli; v simfoniji narave je vojna najpretresljivejša disonanca, kar jih je izzval človek. Odklanjamo misel na vojno tako zelo, da nas ne bo več niti strah, kajti bati se vojne pomeni po zakonu o privlačnosti misli pritegovati vojno, ravno tako kakor pomeni bati se raka pripravljati teren, ugoden za raka.

V naših mislih naj bo samo »mir«. In ker vsaka ustvarjalna in pozitivna misel oddaja višje, hitrejše in močnejše tresljaje kot razdiralne in negativne misli, bomo prispevali k miru. Prvi človek naše občine mag. E. A. Schwarzbartl je ob neki priložnosti dejal: »Ni dovolj govoriti, da smo za neko stvar, treba je zanj tudi kaj storiti in žrtvovati.« Z drugimi besedami: Mir samo ljubiti je premalo, zanj je treba delati.

Mir je nedeljiv: nemogoče je netiti dvome v samem sebi, nesporazume v družini ali razprtije pri delu, v stranki, med strankami, v vladi in drugje ter hkrati zahtevati prevlado miru na svetu. Za zmago miru ni treba pripravljati vojne. Še manj ga dosežemo z oboroženo silo.

Vsaka mirovna pogodba nastaja v slehernem izmed nas: podpišejo in potrdijo jo misli o ljubezni in slogi, ki jih gojimo v sebi in okrog sebe. Ustvarjamo valovanje, ugodno za mir doma in na svetu.

IVAN KEPIC

Okrogla miza v Moravčah

Kmečki dan v Moravčah

V nedeljo, 4. avgusta 1991, je bil v Moravčah tradicionalni Kmečki dan, ki so ga pripravili Slovenska kmečka zveza – Ljudska stranka Podružnica Domžale, kmečke žene in

Zveza kmečke mladine tega območja. S prizadevnim delom je organizatorjem uspelo pripraviti prijeten dan, ki je privabil številne obiskovalce. Letošnje prireditve so imele regijski

značaj, saj so v njih sodelovali tudi predstavniki podružnic Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke iz sosednjih občin.

Nadaljevanje na str. 12

Začetek šolskega leta 1991/92 – otroci in promet

Zopet je zazvonil šolski zvonec in naznanil, da je minil čas brezskrbnih počitnic in se je začelo novo šolsko leto.

Za otroke se začena čas učenja, za starše in ne nazadnje za celotno našo družbo pa velika odgovornost, kako obvarovati dragocena življenja in zdravje naših otrok, ki jim na vsakem koraku, ne samo na poti v šolo in iz šole, temveč tudi pri igri, grozi vsakodnevni utrip prometa. Tako kot vsako leto se starejšim šolarjem oziroma učencem višjih razredov priključijo lepo število prvošolčkov, katerih prvi samostojni koraki v življenju so še dokaj negotovi. Iz dosedanjih izkušenj vemo, da starši te otroke samo nekaj dni spremljajo v šolo in domov in jih končno prepustijo skrbi

šole, pa čeprav se lahko najde tistih deset minut, da pospremito otroka v šolo in mu med potjo pripovedujemo, kako se mora vesti na cesti oziroma pločniku ter kaj sme in ne sme kot samostojni udeleženec v prometu.

Vse prepogosto pozabljamo, da je otrok najbolj dovzeten za mnenje in obnašanje staršev, zato jih je treba z lastnim zgledom vzgajati v zavestne udeležence v cestnem prometu.

Tudi tu vam bo v veliko pomoč šola, saj ima vsaka izdelan načrt varnih poti, po katerih naj bi otroci hodili v šolo in domov. DOLŽNOST vsake šole je, da učence in starše seznanijo z načrti najbolj varnih poti.

OPOZARJAMO vse voznike oziroma druge udele-

žence v prometu, da še posebej pazljivo vozijo mimo otrok oziroma posebno pozornost posvetijo prehodom prek cest v bližini šol. Da je stanje na cestah nevarno za otroke, lahko zasledimo v dnevnem časopisu, v katerem poročajo o vedno večjem številu prometnih nezgod s smrtnim izidom. Žal se to dogaja tudi v naši občini, zato moramo storiti vse, da bi preprečili, da ne bi ugasnila komaj začeta življenja na naših cestah.

Upamo, da bomo s tem obvestilom in angažiranjem vseh pristojnih organov in organizacij ob pričetku šolskega leta otrokom in mladostnikom zagotovili čimvečjo prometno varnost.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Domžale

Večina prijavljenih tujih udeležencev na tabor ni prišla – verjetno zaradi znanih dogodkov v Sloveniji in Jugoslaviji.

Mladi raziskovalci so ves čas delali pod vodstvom dveh mentorjev, in sicer Vesne Mislej, dipl. ing. kem. tehnologije, ki je vodila skupino za kemijske raziskave, in Igorja Lipovška, prof. geografije, ki je skrbel za normalno delo na terenu, izvedbo anket ter popis in kartiranje črnih odlagališč odpadkov. Delo in aktivnosti na taboru so potekale na štirih področjih:

1. kemijske in biološke analize reke Kamniške Bistrice in nekaterih njenih pritokov,

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Ekološki tabor »Bistrica '91«

Od 25. avgusta do 7. septembra 1991 je na področju domžalske in kamniške občine potekal že 2. Mednarodni ekološko-raziskovalni tabor z delovnim nazivom »BISTRICA 91«.

Organizator tabora je bil tudi letos Občinski odbor Liberalno-demokratske stranke Domžale v sodelovanju z Izvršnim svetom SO Domžale, Republiškim sekretariatom za vzgojo, izobraževanje ter te-

lesno kulturo in Inštitutom »Jožef Stefan« – Oddelek za fizikalno kemijo in kemijo okolja, Ljubljana. Pri izvedbi tabora pa so v obliki brezplačnih uslug ali v obliki finančne pomoči pomagala tudi številna podjetja in organizacije.

Letos se je tabora udeležilo štirinajst mladih raziskovalcev iz Domžal, Kamnika, Ljubljane, Radovljice, Kočevja ter iz Sittarda na Nizozemskem.

Slovenska kmečka zveza
Ljudska stranka – Domžale in
Klub malega nogometa Domžale

vabita na prireditev

**BODIMO SRČNI, PODAJMO SI
ROKE SLOVENC!**

Na prireditvi bo sodelovalo deset znanih ansamblov, povabili pa smo tudi znane Slovence. Polovica izkupička je namenjena domžalskemu KARI-TASU, ki bo sredstva uporabil za humanitarno pomoč. Vidimo se v hali Komunalnega centra, 5. oktobra ob 20. uri. Vstopnina je 200 din. Karte v predprodaji v Golf turist, turizem in rent agenciji, Ljubljanska 72, Domžale – poleg kina.

Kmetijci, ne prezrite!

Razvoju kmetijstva smo v občini Domžale namenjali včasih več, včasih manj skrbi, zapisati pa je potrebno, da v zadnjem času več. Posamezni deli občine spreminjajo svojo obliko, k čemur prispevajo regulacije, melioracije in ne nazadnje tudi komasacije. Rodovitne kmetijske zemlje je čedalje več, zahteva pa tudi boljše obdelavo. Za to so potrebni kmetijski stroji, za to pa je potrebna še cela vrsta drugih stvari, za vse skupaj pa je potreben denar.

Nekaj ga posebej za razvoj kmetijstva namenja tudi proračun občine Domžale. Današnji razpis javnega natečaja za dodelitev posojil iz sredstev občinskega proračuna za razvoj kmetijstva v naši občini v skupnem znesku 1.185,00 din je že letošnji drugi poizkus, da bi tudi občina pomagala pri izgradnji in adaptaciji kmetijskih proizvodnih in pomožnih objektih, pri izgradnji in adaptaciji prostorov za dopolnilno dejavnost na kmetijah, sredstva pa si lahko izposodite tudi za nakup opreme, ki se vgrajuje v kmetijske proizvodne objekte in za dopolnilno dejavnost na kmetijah.

Zato vsi, ki se ukvarjate s kmetijsko dejavnostjo, pozorno preberite POGOJE NATEČAJA in prijavite se!

(objava natečaja na naslednji strani)

V SLAMNIKU PREBERITE

STRAN 3

Obvestilo
črnoograditeljem

STRAN 4

Boj za
samostojno
Slovenijo

STRAN 6

Kljub denarni
suši se dela

Povečanje števila
zaposlenih...

STRAN 7

Javna dela
Grad Zalog

STRAN 8

Pravi glasbeni
spektakel

STRAN 9

Cvetje in mir –
v Arboretumu

STRAN 10

V Hribih
se dani

STRAN 11

Dan, ki si ga
bodo Ločani
zapomnili

STRAN 13

Od tu in tam...

STRANI 14–15

Šport

Janez Mengos

Na vrsti je torej referendum kot oblika, ki bo pokazala, iz kakšnega testa smo Mengšani, in ali je res, da hočemo boljši jutri za otroke, za nas in za narod. Morda je prav, da si vsak krajani, tudi tisti, ki nima šoloobveznih otrok, ogleda življenje in delo šole, se prepriča o pogojih, v katerih dela kolektiv šole, spozna njihove načrte, potem pa odide na glasovanje in se odloči: ZA ali PROTI! Najbrž ne bo lahko spet dajati od osebnega dohodka – toda, mar ne bo to varno in koristno naložen denar?

JOŽE VAHTAR

Osnovne usmeritve za delo in glavne naloge

Podjetništvo imam za osnovni pojem, s katerim lahko opišemo pogum in sposobnost uresničiti zamisel. Če je to uspešno, potem govorimo o dobičku, uspehu, če pa kljub trudu in sposobnosti zadeva ne uspe, pa se lahko potolažimo s tem, da zanesljivo vemo, da zamisel ni dobra. Zamislil, ki jih ne preverimo, se lahko zgodi, da kljub uspešnosti tega nikoli ne izvemo.

Moje lastno razumevanje nalog, ki sem jih sprejel kot član IS SO Domžale za področje obrti, podjetništva in turizma, so v grobem naslednje:

- Institucionalna pomoč pri promociji dobrih predlogov in idej, ter pomoč pri začetni realizaciji (idejni projekt, študija) in ne le kreditiranje za osnovna sredstva in poslovne prostore. Vključena tudi pomoč marketinga in propagande na nivoju in v interesu skupnosti, t. j. občine.

- Ugodno kreditiranje v osnovna sredstva ali projekte ob obvezni soudeležbi in poslovnem tveganju prosilca, ki bo le na ta način vložil vse svoje sposobnosti in trud v uspešno realizacijo zamisli. Predvsem naj bi bila to naloga in interes bank (Banke Domžale) in drugih finančnih ustanov (zavarovalnic, skladov).

- Prednost tudi po naslednjih kriterijih:
 - Proizvodnja, ki je ekološko neoporečna, ni količinska oz. masovna, delovno intenzivna oz. z visokim deležem znanja, strokovnosti, spretnosti.

- Izvoz – neposredno ali posredno (npr. turizem, izvenpensionska ponudba, maloobmočjejni promet).

- Dejavnosti, ki so širšega pomena za občino ali regijo.

- Predelava ali posredovanje prodaje kmetijskih izdelkov iz občine.

- Posredovanje obiskov ter prenočitev domačih in tujih gostov in drugih turističnih uslug.

- Ustvarjanje lastne eksistence in delovnih mest.

- Pospesevanje pri oživitvi zgodovinskih in naravnih objektov, ter zanemarjenih objektov brez funkcije s turistično, kulturno, športno-rekreacijsko ali poslovno dejavnostjo, torej z dvojno koristnostjo: obnova ali revitalizacija, vrnitev življenja in poslovni efekt. Primer gradov in graščin, opustelih poslopij, naravnih značilnosti in predelov.

- Pravilna ocena pristojnosti oz. nepristojnosti občine in republike. Na zakonodajo in na zadeve v republiški pristojnosti bomo vplivali prek naših predstavnikov v skupščini, strankah in združenjih.

- Opiranje predvsem na lastne sile, če bo to le mogoče in upravičeno. Tudi z združevanjem sredstev – partnerstvom. Pomembna je lahko povezava z našimi rojaki, ki so pripravljeni vlagati in s svojimi zvezami tudi popolniti pridobljene kapacitete.

- Vloga kot posrednik med posamezniki, njihovimi združenji, upravnimi organi, republiko in drugimi institucijami (banke, tuji partnerji).

- Zavedam se pomembnosti ustreznih izobraževalnih insti-

tucij, državnih in privatnih. SKUŠ Domžale kot naša edina srednja in poklicna šola, bi morala tudi z našo pomočjo preiti na višji kvaliteten nivo. Investicija v znanje prinaša po ocenah na zahodu najvišjo profitno stopnjo.

- Glede na trenutne gospodarske, politične in tudi vojne razmere, je potrebno skrbeti predvsem za tiste, ki s podjetništvom zaposlujejo sebe in druge in s tem premagujejo trenutne težke razmere. Deloval bom tudi z zavodom za zaposlovanje in skušal za pomoč pridobiti dodatna sredstva iz proračuna glede na katastrofalne razmere gospodarstva, ki pa je le na začetku in edini pravi vir za ta isti proračun in vse, kar se iz njega napaja. Skladno z razmerami bo potrebno pravočasno preusmeriti sredstva iz manj nujnih postavk na del, ki omogoča preživetje vsem rugim.

V drugi polovici leta 1991 in

pri oblikovanju in razporeditvi sredstev proračuna 1992 se bom zavzemal za naslednje:

- Oblikovanje strategije in načina reševanja gospodarskih subjektov (družbenih in privatnih). Vlaganje svežega kapitala v družbena podjetja, npr. v obliki delnic, s participiranjem pri odločanju. Formiranje sklada za ta namen, na osnovi sredstev iz proračuna in aktiviranja denarja od občanov in banke Domžale.

- Posebno poudarjena pomoč v obliki ugodnih kreditov tistim obrtnikom, podjetnikom in svobodnim poklicem, ki začnejo na novo, zaposlujejo sebe in druge in imajo dejavnosti, ki po naši oceni prinašajo trdno osnovo za razvoj, dobiček in posredni ali neposredni izvoz. Zavzel se bom, da se povečajo že odobrena sredstva na račun drugih postavk (npr. rezerva, investicije, ekologija, kmetijstvo) ali pa skupaj z njimi in z bančnimi krediti.

- Realno je pričakovati pomoč tujine. Zato moramo takoj pripraviti programe, projekte in načrte, da bomo lahko takoj prešli v realizacijo.

- Redno razpravo in sprejemanje sklepov o gospodarstvu na IS z vabljenimi direktorji in predstavniki posameznih skupin obrtnikov in podjetnikov.

- Formiranje valilnice po-

djetij v skromni obliki, ki ne predstavlja velikih stroškov, lahko pa veliko pomeni za »podjetnika« začetnika, z brezplačnimi tajniškimi in pisarni-

VABILO VSEM PODJETNIM OBČANOM

Vabim vas, da se s svojimi podjetniškimi idejami, predlogi in problemi oglašite na občini Domžale soba 38, praviloma vsako sredo od 12.–14. in vsak petek od 16.–18. ure. Seveda so dobrodošle tudi druge teme, spodbude in kritike, ki zadevajo delo IS in tudi skupščine občine Domžale. V primeru odsotnosti bo ustrezna informacija na voljo v tajništvu IS (tel. 721-321) ali pri meni osebno (737-160). mag. Domaž Štebe, dipl. ing., član Izvršnega sveta SO Domžale zadolžen za obrt, podjetništvo in turizem Odbornik družbeno-političnega zbora SO Domžale

škimi uslugami za določeno dobo. Novemu podjetniku ali obrtniku bodo na voljo skupni telefon, fax, kopirni aparat, pisalna miza in nekatere marketinške in računovodske usluge. Izkoristi se prazen poslovni prostor v lasti občine in angažira kdo od viška zaposlenih za tajniška opravila. Podjetnik po določeni dobi (npr. 1–2 leti) izgubi ugodnosti, prepusti mesto drugemu in začne vračati mesečno to zagonsko pomoč v sklad za nadaljnje delovanje valilnice.

- Spodbuditi ustanovitev podjetja, ki naj bi nudilo marketinške usluge, predvsem na tujih trgih. Interes za tak plasma je potrebno še preveriti pri potencialnih partnerjih (podjetnikih in obrtnikih). Posebno bom skušal spodbuditi ustanovitev podjetja, ki se bo usmerilo v spodbujanje turistične dejavnosti v naši (kmečki turizem, gostinstvo, šport in rekreacija) in sosednjih občinah (organiziranje aranžmajev tujih in domačih gostov iz večjih urbanih središč). Preveriti bom dal tudi zamisel o organiziranju domačih družabnikov za čimhitrejšo oživetev gradu Krumperk.

- Tesneje sodelovati s sosednjimi občinami, da se bolje izkoristijo naložbe oz. zmanjšajo stroški. TOMAŽ ŠTEBE

Vsem, ki so gradili brez lokacijskih in gradbenih dovoljenj, svojih nedovoljenih gradenj pa še niso legalizirali

Obvestilo črnograditeljem

Na področju poseganja v prostor občine Domžale je v zadnjih letih opaziti vse večjo anarhijo. Številni nedovoljeni posegi povzročajo tako občini kot celoti kot tudi samemu prostoru oz. njegovemu izgledu vedno večjo škodo.

Vzrok za tako stanje je več. Eden od glavnih vzrokov je prav gotovo neustrezna republiška zakonodaja, s katero naj bi se urejal prostor oz. posegi v njem. Drugi veliki razlog je neizdelana oz. nekvalitetna ter zastarela izvedbena urbanistična dokumentacija (zadnji načrti, ureditveni načrti, lokacijski načrti). Tretji, zadnje čase odločilni moment za nedovoljeno poseganje v prostor, pa so prav gotovo sorazmerno veliki stroški, ki nastajajo ob

pridobivanju ustreznih dovoljenj (plačilo prekvalifikacije kmetijskih zemljišč v stavbno, komunalni prispevki, dokumentacija).

Na opozorila urbanistične in gradbene inšpekcije, da se s takimi nekontroliranimi posegi v prostor kvaliteta prostora vse bolj slabša, obenem pa zgublja velike površine kmetijskih zemljišč, je Izvršni svet skupščine občine Domžale sklenil, da se ta problematika čim bolj omeji in postopoma izboljša. V zvezi s tem je bil sprejet poseben program za urejanje te problematike.

Prva in osnovna akcija tega postopka je bila ustanovitev strokovne komisije, ki bo do konca meseca septembra 1991 pregledala vse ugotovljene nedovoljene gradnje (to so gradnje, ki so zgrajene brez lokacij-

skega in gradbenega dovoljenja), preverila njihovo lego v prostoru in v primerjavi z osnovno urbanistično dokumentacijo občine Domžale, katere sestavni del je tudi zoniranje kmetijskih zemljišč odredila možnost oz. nezmožnost legalizacije gradenj.

Vsem graditeljem, katerih objekte bo možno legalizirati, bo dana možnost, da nedovoljeno gradnjo legalizirajo. V ta namen bodo obveščeni v pisni obliki, da morajo v roku enega meseca zaprositi za izdelavo lokacijske dokumentacije pri lokacijski službi Razvojnega zavoda Domžale. Na podlagi le-te dokumentacije pa bo možno na pristojnem upravnem organu pridobiti lokacijsko dovoljenje in kasneje po pridobitvi ustrezne gradbene

dokumentacije tudi gradbeno dovoljenje.

Urbanistična inšpekcija bo nenehno spremljala uresničevanje zahtevanega postopka. V kolikor bo ugotovila, da se posamezni graditelji oz. investitorji ne poslužujejo dane možnosti za legalizacijo, bo ob podpori Izvršnega sveta začela izvajati ukrepe odstranitve nelegaliziranih objektov. Istočasno pa bodo seznanjeni tisti graditelji, katerih objekte ne bo možno legalizirati, da bodo sledili ukrepi odstranjevanja objektov po istem postopku kot za graditelje, ki imajo možnost legalizacije, pa se tej zahtevi nocoje podrediti.

Tako pereče stanje in dogajanja v prostoru so prisilili tako Izvršni svet, da skupno z inšpekcijskimi službami prične odločneje in efikasneje reševati ugotovljeno stanje na območju domžalske občine.

Občane zato ponovno opozarjamo, da se pridružijo akciji in uredijo v tem času vso potrebno dokumentacijo, ne samo zaradi izboljšave in ohranitve bivalnega okolja in ažuriranja urbanistične dokumentacije, ampak predvsem za varstvo in ohranitev lastnih objektov oz. premoženja.

UIS

KRVAVA CESTA

Nove žrtve opozarjajo

Najbrž bo marsikdo rekel, da sta naslova pretirana, da ni samo cesta tista, ki je v zadnjih dneh na magistralni cesti v Dobu pobrala svoj krvavi davek. Najbrž res ne, saj so bili ugotovljeni drugačni vzroki, ali pa vendarle.

Kdo bi vedel, kolikokrat smo v našem časopisu že pisali o nesrečah na magistralni cesti skozi Dob. Spominjam se, kako sem pisala po vsaki večji nesreči, da smo na krajevni skupnosti velikokrat govorili o tem. Marsikaj je že bilo obljubljeno.

Nazadnje lansko leto v tem času, ko se je začelo šolsko leto. Kdaj bo semafor, ki bo zagotovil varnejšo pot šolarjem, ki vsako jutro in vsak popoldan hitijo v šolo in iz nje. Lani se je o tem veliko govorilo, tudi na sestanku KS zvečer, jutraj pa je počilo na prehodu za pešce – k sreči ne prehudo. Obljubili so: semafor bo 1. septembra, ko bodo šli šolarji v šolo. Ga ni. Nič ne kaže, da bi bil. Do kdaj tako: do prve, druge, tretje žrtve. Nam lahko poveste, dragi gospodje ali tovariši iz naših ministrstev, koliko žrtev še. V krajevni skupnosti in občini smo menda storili vse, kar se je dalo. Kdaj boste vi? Magistralka je v vaši pristojnosti!

Obljubljeni sta bili kolesarska in peš pot, obljubljena rekonstrukcija križišča Želodnik, obljubljeno... kaj bi naštevala, povedali smo že desetkrat, stokrat, pa nič, ali skoraj nič.

Skozi Dob pa osebna vozila, kolesarji in pešci pa veliko tovarnjakov. Tudi v ponedeljek in petek so bili, ko sta po cesti peljala Branko in Rudolf. Zadnjič. Bi se morda lahko še kdaj, če bi bila magistralka bolj urejena, če o avtocesti ali obvoznici ne bi le govorili?

Prometa je iz dneva v dan več. Na cesti je iz znanih vzrokov veliko več tovarnjakov kot lani. Storili pa nismo skoraj nič. Semafor v križišču v Domžalah je potreben. Seveda je. Ampak ko bodo rdeča, rumena, zelena začele svetiti, bo kaj kmalu kolona, pa ne le pred Kamniško Bistrico. Najbrž ne bo nič drugegače tudi na Viru, verjetno tudi v Dobu. Kako bomo tedaj hodili čez cesto, ne vem. Že danes pa me je tega strah. Verjemite, da ne le mene!

Magistralka pa ostaja. Enaka kot pred leti, ko je bilo prometa manj. Enaka – kljub obljubam, besedam, upanjem. Leto za leto – enako nevarna. Enako krvava v Dobu, na Prevojah, v Lukovici, v Blagovici, povsod. Do kdaj?!

VERA VOJSKA

Shod pet minut pred dvanajsto – proti lastninski politiki

V torek, 10. septembra 1991, so svobodni sindikati Slovenije priredili veliko protestno zborovanje v Ljubljani. Protest je bil usmerjen proti sprejetju zakonov o lastninjenju, denacionalizaciji in zadrugah, ki je bil na »programu« skupščine naslednji dan, to je 11. septembra. Protestnega shoda se je udeležilo tudi 250 delavcev iz naše občine v organizaciji Območne organizacije sindikatov Domžale.

Danica Avbelj, nova predsednica Območne organizacije sindikatov Domžale, je označila shod delavcev za zadnji poizkus vplivati na poslance, ki bodo o sprejemu zakonodaje odločali: »V sindikatih menimo, da

predlog zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, zoper katerega prvenstveno opozarjamo, ni sprejemljiv. Kakor koli že zagovorniki zakona obračajo njegov namen in pomen, mi ga označujemo za krajo. Opeharjen bom delavec, ki je v podjetje vložil življenje, polno truda in odrekaj. Vemo, da je lastninsko preoblikovanje nujno in da je treba ob tem popraviti tudi stare krivice. Vendar pa ne na račun novih. V tem pogledu so zahteve sindikata jasne.

Za protest v obliki shoda smo se odločili zato, ker svobodni sindikati kljub številnemu članstvu niso priznani kot enakovreden partner za pogovore z vlado oz. oblastjo. Pripravljenost, da nas oblast posluša, se

je v zadnjem času izkazala žal zgolj kot »politični manevar«, ki pa ni dal rezultatov, s katerimi bi bili sindikati lahko zadovoljni. Trdno smo se odločili, da s svojimi zahtevami uspemo. Če bo zakon o lastninjenju sprejet, bomo zahtevali odstop vlade in formiranje delavskega parlamenta. Osebno mislim, da se glas deset tisoč

glave množice, ki se je udeležila protestnega shoda in ki predstavlja glas več sto tisoč delavcev, ne bo izgubil med oblake. Končno ta množica predstavlja volilce, ki naj bi jih poslanci ne omalovaževali.

ML

SPONKA

PAPIRNICI – FOTOKOPIRANJE – CANON SERVIS

V OBRTHI CONI TRZIN

(NASPROTI BETONARNE)

Za mednarodno priznanje Republike Slovenije

Nedavna izjava slovenskega zunanjega ministra dr. Dimitrija RUPLA, da so bili v zadnjem času »diplomatski napor slovenskega vodstva vendarle nagajeni z nekaterimi uspehi«, je potrditev teze v že uveljavljenem diferenciranem pogledu tujine na Slovenijo. Če bodo nekatere države za Slovenijo znova uvedle izvozna jamstva, če bo Evropska skupnost začela dajati pomoč selektivno posameznim republikam in mimo zvezne vlade, bo storjen eden prvih korakov k dejanskemu priznanju posameznih republik v okviru nekdanje Jugoslavije, konkretno Republike Slovenije. V tem trenutku je Sloveniji treba zagotoviti predvsem normalne gospodarske in finančne stike s svetom, s tem pa so povezani politično-diplomatska razvejanost Slovenije mora biti še živahnejša, kulturni in vsi drugi stiki z okoljem. Formalno priznanje Slovenije je v bistvu zadnji korak.

Priznanju Slovenije je torej treba pripraviti pot. Tu mora odigrati nenadomestljivo vlogo fleksibilnost pripravilcev. Že skoraj uradna delitev slovenskih duhov na klerikalce in liberalce ustvarja zadušljivo klimo za priznanje Slovenije.

Še vedno nismo doumeli, kaj pomeni enotnost v različnosti.

Kdo nas bo priznal, če se bomo polarizirali na »moralnopolitično« zaželjene »liberalce« in nezaželjene »klerikalce«? Poskuse, ki se pojavljajo v zadnjem času, da bi v slovensko politično življenje vrnilo neproduktivno, škodljivo, ekskluzivistično omenjeno polarizacijo, je treba sproti zatirati in oznanjati z vseh razglednih stolpov.

da slovensko sonce sije vsem Slovencem. Polarizacija v skrajnem primeru utegne pomeniti, kakor da bi takomenovani »klerikalci« in »liberalci« ne imeli nič skupnega in bi kot taki pomenili dodatno obremenjevanje za Evropo, ker bi morale priznavati dva naroda v enem NARODU. Malo za šalo, malo za res.

Do kakšnih zaključkov lahko pripelje polarizacija, pogledimo v zgodovino. Kratko. Leta 1902 je v Gorici umrl metropolit ilirske cerkvene province in gorški nadškof kardinal Jakob Missia, prvi in doslej edini slovenski kardinal. Kardinal je bil komaj dve leti. V osmrtnem sporočilu je Aleš Ušeničnik pokojnega kardinala imenoval »enega največjih mož, kar jih je rodila slovenska zemlja«.

Glasi slovenskega liberalizma »Slovenski narod« pa je veselo vzkliknilo: »Našega najnevarnejšega nasprotnika ni več!« Če se takšno skrajnostno ocenjevanje določenih osebnosti ali gibanj v naših kriznih časih epidemizira, potem kar izbrisimo iz svojega besednjaka »neodvisnost«, »suverenost«, »samostojnost« in podobno, kakor nekateri deli Zahodne Evrope črtajo iz svojih besednjakov »enotnost« in »celovitost« Jugoslavije.

Natančno tako in nič drugače. Enotnost (v različnosti) našega naroda je pogoj ali vsaj eden od pogojev za priznanje neodvisnosti Republike Slovenije.

Na poti v samostojnost nam prav gotovo ne bodo pomagali izgovori o nehumanosti Evrope, ki temelječa na humanizmu in krščanski misli, pogojuje naše takojšnje priznanje s ponovnim vojaškim posegom.

Preden stresamo bes na evropske diplomate po vsakem sestanku, na katerem ni bila eksplicitno nakazana možnost formalnega priznanja Slovenije, si

postavimo vprašanje: Ali gre Evropa k nam ali mi k Evropi?

Ko sem kot glavni in odgovorni urednik NAŠIH POGLEDOV, osrednjega glasila slovenskih krščanskih sindikatov 26. julija letos z nekaterimi člani Izvršnega odbora SKD sodeloval v pripravljalnem odboru za Tabor v Novi Gorici, ki je bil 14. septembra letos, smo se v Novi Gorici sestali z italijanskim senatorjem g. Arnoldom BRUNETTOM, ki sem ga brez ovinkarjenja vljudno in dostojno vprašal, kaj meni o pogojevanju priznanja (takojšnjega) s ponovnim vojaškim posegom v Republiko Slovenijo. Ali je na vprašanje za-

dovoljivo odgovoril ali ne, to je drugo vprašanje, važno je, da Evropi pomagamo odpirati oči in hkrati nenehno dvigujemo svoj glas za priznanje neodvisnosti Republike Slovenije.

Američan SWEENEY CHARLES-a iz Brooklyna, sošolec z univerze v Innsbrucku, mi je minule dni pisal obširno pismo, v katerem mi priporoča, da pošljamo Slovenci svoje prispevke v zvezi s slovenskim vprašanjem oziroma priznanjem neodvisnosti Republike Slovenije v NEW YORK TIMES in druge ameriške vodilne časopise. Zato prosim strokovnjake za slovensko vprašanje, da se odzovejo nasvetu omenjenega gospoda. Prispevki naj bodo tehtni, do kraja premišljeni in napisani v sočni angleščini. Naj nas pri tem vodi misel: Ni ga čez dober nasvet.

Morda pa se bosta Evropa in Amerika le hitreje predramili!

IVAN KEPIC

Predlagate spremembo imena ulice, trga ali naselja?

Skupščina občine Domžale je ustanovila začasno komisijo za spremljanje sprememb zemljepisnih imen in nazivov javnih ustanov z nalogo, da pripravi celovit pregled sprememb imen, skrbi za poenoten pristop pri njihovem spreminjanju, daje pobude in predloge za spreminjanje ter mnenja skupščini k posameznim predlogom.

Komisija si bo prizadevala, da bo spremembe nazivov krajev, ulic in trgov časovno uskladila s predvideno zamenjavo osebnih izkaznic, potnih listov

in drugih osebnih dokumentov občanov, da s svojimi aktivnostmi pri občanah in državnih organih ne bi povzročala dodatnih stroškov.

Glede na navedeno poziva vse občane, da podajo svoje pobude in predloge za spremembo imen ulic, trgov ali naselij, če je to utemeljeno. Svoje pisane pobude in predloge naj čimprej posredujejo izključno svoji krajevni skupnosti. Naloga krajevnih skupnosti namreč je, da tako zbrane pobude in mnenja obravnava in začne s postopkom za spreminjanje.

KOMISIJA

UTRINKI IZ DELOVANJA SOCIALDEMOKRATOV

Z lastninsko preobrazbo podjetij se ukinja družbena lastnina

Te dni slovenska skupščina obravnava zakon o lastninski preobrazbi podjetij. Ta zakon odpravlja največjo prevaro bivšega komunističnega režima – tako imenovano družbeno lastnino.

Slovenska podjetja, ki so bila doslej nikogaršnja last, bodo prešla v roke delničarjev. Pretežno naj bi jih odkupili zaposleni, preostale delnice pa bi prek združenih investicijskih skladov brezplačno razdelili vsem državljanom, deloma neposredno, deloma pa bi jih prenesli na pokojninski sklad.

Bivši oblastniki želijo ohraniti družbeno lastnino in samoupravljanje

Razni dušebrižniki in socialni demagogi nam lažejo, da se hoče družbenega kapitala polastiti država in da nas hoče razlastiti. Delajo se, kot da bi bilo podjetje doslej naše in kot da ne vemo, kdo je pod krinko samoupravljanja v resnici razpolagal z družbeno lastnino in rezultati našega dela ter širil z njo, kot da je njen lastnik.

Posledice deformiranega gospodarskega sistema, napačnih ekonomskih odločitev in lažne solidarnosti, prek katere so se ogromni denarji po volji (nekdanjih) oblastnikov pretakali od uspešnih k neuspešnim, pa je demagoški valil na naša pleča. Ko se je z zlomom partijsko-dirigiranega gospodarstva načelo tudi vprašanje, kdo je pravzaprav lastnik družbene lastnine, so se nekdanji politični oblastniki začeli zatekati v navidezno podjetništvo. Zato ni čudno, da jim najbolj ustreza nejasen položaj družbene lastnine, da lahko še naprej ribarijo v kalnem. Sedaj so zagnali vik in krik proti lastninski preobrazbi podjetij, še naprej se

lažno predstavljajo za zaščitnike delavskih interesov in pri tem upajo, da jim bo trik še enkrat uspel.

Da bi zakon odložili, si izmišljajo vse mogoče probleme in modele, samo da bi namesto pravega delavskega delničarstva, kakršnega želi uveljaviti zakon, sedaj pri stranskih vratih pripeljali nazaj samoupravljanje, le da tokrat »oplemeniteno« z nagrabljenim lastništvom tako imenovanih menedžerjev.

Socialdemokrati podpirajo osnovno zamisel zakona in vztrajajo, da se zakon takoj sprejme

SDSS podpira osnovno zamisel zakona, da se družbeni lastnini čimprej poiščejo lastniki, ki bodo s to lastnino odgovorno upravljali. Menimo, da je bodočim delavskim delničarjem treba zaupati. Odklanjamu namigovanja, da razen samozvanih menedžerjev nihče ni sposoben skrbeti za lastniški interes.

Zavedamo se, da zakon – kot večina zakonov – ni idealen in brez pomanjkljivosti. V skupščinski razpravi si bomo zato prizadevali za nekatere njegove izboljšave. Vztrajali pa bomo pri njegovem čimprejšnjem sprejetju. Menimo, da ta zakon uresničuje naša načela, da nikomur ni mogoče prepovedati pošteno pridobljenega lastništva, da lastništva tudi ni mogoče nikomur vsiliti, da pa je treba vsakemu državljanu omogočiti enake možnosti za prosto izbiro, ali želi svoj socialni položaj graditi na podjetniških vlaganjih ali na prodaji svojega dela in znanja.

Ta zakon nam daje delnice in s tem šele postajamo resnični solastniki podjetij. Zakon pa tudi stopa na prste vsem tistim, ki so nas doslej prikrito razlašali.

Boj za samostojno Slovenijo

V četrtek, 26. junija malo pred 5. uro, je tako Trzin kot Ločane, Mengšane in Topolce prebudil močan ropot oklepnih vozil (tankov in transporterjev). Prva oklepna vozila so nenasilno blokad iz motornih vozil, ki so slučajno pripeljala mimo, na mostu čez Pšato pri Gregčevi hiši v Trzinu, pripravila pa jo je milica po vnaprej pripravljenem načrtu, prebila. Dva tankovska voda z okrog 16 tanki sta pot mimo barikad in po travniku ob glavni cesti brez težav nadaljevala skozi Trzin in Mengeš proti letališču Brnik.

Malce nespretni voznik transporterja, ki se je barijade preveč ogibal, je imel smolo in zapeljal s cestišča čez betonski rob mostu. Pri tem se mu je gosenica odtrgala, kar je tudi sicer slabost teh vozil, in obstal. Oklepni transporter za njim ga je nekajkrat od zadaj porinil, da bi mu pomagal, a ni šlo. Tako so pred barikadami ostala ujeta štiri vojaška vozila, pokvarjeni oklepni transporter, dva dobra oklepna transporterja ter avtomobil, v katerem sta bila tudi dva oficirja. Vojaki so potem vse dopoldne popravljali gosenico, da bi odšli za ostalimi proti Brniku. Medtem so jim teritorialci in miličniki blokadno še okrepili s tovornimi avtomobili in težkimi gradbenimi stroji. V Mengešu so jim najprej postavili blokad pri mostu čez razbremenilnik Pšate na Gorenjski cesti. Tu so oklepna vozila

poškodovala gasilsko cisterno in nekaj tovornjakov. Nato so s težkimi gradbenimi stroji pri mostu zaprli tudi Kamniško cesto.

55. štab območne teritorialne obrambe (TO) Domžale je o tem obvestil pokrajinski štab teritorialne obrambe.

Okrog 11. ure je območni štab v Domžalah dobil nalogo, da naj vojaške obkroži in se z njimi začne pogajati o predaji. Poveljnik območnega štaba je to nalogo zaupal Bojanu Končanu, stotniku 1. stopnje, ter rezervnima oficirjema Ediju Golobu, stotniku 1. stopnje, in majorju Antonu Železniku. Na razpolago so imeli tri enote z okoli 70 teritorialcev z razmeroma skromno bojno opremo. Tako so imeli vojaški v oklepnih vozilih s sodobno oborožitvijo veliko premoč.

Ljudje, ki so vse dopoldne prihajali gledat, kaj se dogaja na barikadah, so bili nad pohodom Jugoslovanske armade ogorčeni.

Okrog 12. ure so teritorialci s tovornjakom še dodatno zablokirali cesto.

Nekako ob 13. uri so stekla prva pogajanja o predaji. Ker so tako vojaški kot oficirji Jugoslovanske armade, ki so imeli radijske zveze, gotovo vedeli, da jim njihovo poveljstvo pripravlja pomoč, na predajo niso pristali.

Ob 14. uri 52 minut je vojaški helikopter gazela vojakom pripeljal hrano.

V pomoč teritorialcem so okrog 15. ure v Trzin prispeli pripadniki milice iz Ljubljane. Pogajanja o predaji tudi to pot niso bila uspešna. Pomoč, ki so jo vojaški pričakovali, je prispela šele ob 18. uri 37 minut. Južno od Trzina sta se pojavila dva helikopterja MI-8,

in iz njih so vojaški užgali tudi po svojih enotah v oklepnih transporterjih, da bi jih izzvali na boj. Teritorialci so na ogenj iz helikopterjev takoj odgovorili. Pri tem je bil najbolj uspešen Dušan Mihelič s protioklepnim sredstvom ARMBRUST. V enem helikopterju so, kot so pozneje zvedeli, ustrelili aviomehanika, v drugem pa ranili pilota. Morda je bil ta helikopter prav zaradi tega nad Igom sestreljen. Po petih minutah je streljanje poleglo.

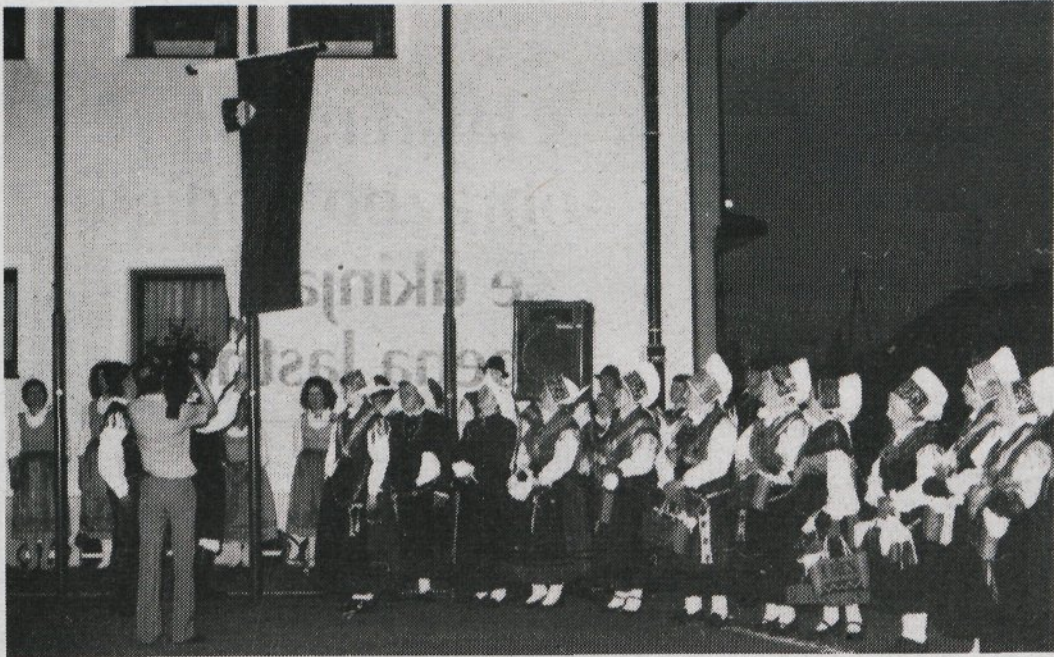
Iz helikopterja, ki se je južno od Trzina proti Depali vasi spustil na tla, je poskakalo okrog trideset armadnih specialcev, ki so jih nekaj dni pred tem pripeljali iz Skopja. Teritorialci in miličniki, ki so pričakovali predajo vojakov v vozilih, so sklenili obroč od sole skozi naselje pod Ongerjem, mimo plinske postaje in po južni strani železniške proge. Po desantu pa so zavzeli položaje na severni strani proge in se obrnili proti specialcem in jim zaprli pot, da bi se združili enotam vojaških vozil pri mostu. Bojni krog se je kmalu razširil proti Depali vasi in posestvu Pšate. Kljub srditemu boju se armadnim specialcem ni posrečilo združiti z obkoljenimi vojaški. Teritorialci in pripadniki milice so torej vodili boj na dve strani, proti specialcem, ki so umikali proti Depali vasi in proti posadki v oklepnih transporterjih in vojaškem avtomobilu. Čeprav so naši sovražniki uspešno napadali, brez žrtve

le ni šlo. Blizu križišča glavne ceste in vaške poti od Kržišnika proti Kraljevi pekarni je bil s posebnim zrnim – dundun kroglo v prsa zadet 26-letni pripadnik teritorialne obrambe Edvard Peperko, ki je med prevozom v bolnišnico že v Dragomlju umrl. Peperko je bil doma iz Kamnika, živel pa je v Domžalah. Menda je bil v vojni za samostojno Slovenijo prva žrtev. V boju z Jugoslovansko armado je bil v Trzinu nevarno ranjen tudi 25-letni Aleš Kodra iz Domžal. Krogla ga je zadela v glavo. Njegovo zdravje je še zmeraj kritično.

Armadni specialci, ki so boj s teritorialci izgubili so v besu streljali na vse strani. Tako so streljali tudi na okoli pol kilometra oddaljeno Jermanovo hišo v Depali vasi. Vinku Jermanu, ki je šel z balkona v kuhinjo, je krogla okrog sedme ure zvečer prestrelila gleženj in se ustavila v omari. Njegovega sina, ki se je predtem z motorjem pripeljal domov, so krogle zgrešile le za nekaj centimetrov, razbile pa so stekla v oknih in varilne naprave v delavnici.

Med bojem teritorialcev in pripadnikov milice s posadko v oklepnih se je v dveh cisternah, na tovornjaku in na priklopi vnelo jedilno olje. Nastal je velik ogenj in daleč okoli viden gošč dim. Postalo je zelo vroče, da zlasti vojaški v oklepnih niso mogli več vzdržati.

Med dvigovanjem slovenske zastave v Mengšu

Blagoslov Lipe slovenske državnosti 1991 v Mengšu

Pripravimo lopato in trdno posadimo drevo

To ni blagoslov drevesa lipe, temveč simbola naše lepe domovine Slovenije. V. J.

Predstavljamo vam arhivsko gradivo nadučitelja in upravitelja Matije Hitija iz Doba pri Domžalah

V Zgodovinskem arhivu Ljubljana smo leta 1990 prevzeli zapuščino ali bolje rečeno ostanke gradiva učitelja Matije Hitija iz Doba pri Domžalah. Gradiva sicer ni veliko, vendar dovolj, da se da videti življenjsko pot povprečnega slovenskega učitelja z vsemi službenimi in privatnimi problemi, ki so ga na njej spremljali. Obsega pa čas od leta 1868 do 1955.

Tisti, ki se bo lotil preučevanja učiteljevega življenja, bo o njemu zvedel marsikaj zanimivega, sam pa vas bi raje kot z vsebino seznanil z vrstami gradiva, ki ga fond vsebuje. Seveda brez osnovnih podatkov ne bo šlo. Navajam samo tiste, ki sem jih dobil v samem gradivu.

Matija Hiti se je rodil v številni družini 16. februarja 1857. Kot nadučitelj je najprej služboval v Slavini, kjer je bila dvorazredna ljudska šola, nato pa je odšel v Dobriče pri Trebnjah. Zadnje delovno mesto je bil Dob pri Domžalah, ki je bila ravno tako dvorazredna ljudska šola kot v Slavini. Tu je bil na začetku nastavljen kot nadučitelj, nato pa kot šolski upravitelj. 1. avgusta 1924 se je upokojil. Pokojnino je užival le 10 let, 21. marca 1934 je namreč v 77. letu starosti umrl.

Gre verjetno za zelo aktivnega in delovnega učitelja, saj se med gradivom nahajajo dokumenti, ki to potrjujejo: zapisnik prvega občnega zbora učiteljskega društva za novomeški okraj s sedežem v Toplicah iz leta 1891, zapisnik zborovanja učiteljskega društva za novomeški okraj v Rudolfovem (današnjem Novem mestu) iz leta 1894, zapisnik 6. občnega zbora novomeškega učiteljskega društva v Novem mestu iz leta 1895. Na teh sestankih je bil namreč prisoten. Zapisnikom so priložena tudi pravila učiteljskega društva za novomeški šolski okraj iz leta 1890 in 1895. Da je bil zelo aktiven pričajo tudi dopisi, ki jih je prejemal od Narodne vlade SHS v Ljubljani, Društva upokojencev in

upokojenk in Učiteljske samopomoči. Po gradivu sodeč je bil tudi član teh društev, kot tudi še naslednjih: Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani, Zveza slovenskih učiteljskih društev in kasneje Družbe Sv. Cirila in Metoda. Omenja se tudi jubilejska samopomoč, kar pa gre verjetno že za prej navedeno učiteljsko društvo.

Kot učitelj ni bil slab. To dokazujejo službene ocene. Ena izmed njih iz leta 1924 pravi, da so njegove zmožnosti, metoda, uporabnost, marljivost, točnost, vestnost prav dobre, za vedenje pa so prepričani, da je popolnoma pravilno. Ukvarjal se je z mnogimi šolskimi problemi. »Na kaj vse mora učitelj ozir imeti, in v čem vse mora delovati, da pravo nalogo ljudskega učitelja dopolnjuje in ljudsko omiko pospešuje.« Med gradivom se hrani tudi razmišljanje »kaj se je po triletni preiskavi praktične gramatike izvedlo, ali je dobro rabna za nastavljene namene ali pa ima kake pregreške, zaradi katerih naj bi se preuredila.« Zanimiv je tudi tekst »Ali bi bilo nasvetovati, da se namesto do zdaj navadnega računanja za naprej decimalsko vpelje in zakaj.« Gradivo, ki ga je študiral je iz leta 1868.

Kot dobri učitelj, ali pa kot človek, ki pozablja, si je zapisoval skoraj vsako stvar, npr. kdaj dobi plačo, kdaj bo odnesel čevlje v popravilo in kdaj jih bo dvignil, kdaj je (bo) obiskal prijatelja v bolnišnici. Hkrati pa je vodil tudi učiteljske zapise, ročne kataloge in seveda žepne redovalnice. Ohranjenih je le 6 primerkov od tega 4 točni katalogi. In sicer za leta

1918/19, 1920/21, 1922/23 in 1932/33. Med gradivom je 10 fotografij in 4 članske izkaznice. Večina jih bo potrebno še razvozlati, dve pa sta znani. Na eni je njegova sestra Zora, druga pa predstavlja Tabor v Celju, ki se je vršil od 27. do 29. junija 1937 leta. Izkaznice pa potrjujejo, da je bil zanesljivo član zadruge (zadružna izkaznica s pravili je iz leta 1920), Udruženja jugoslovanskega učiteljstva (1924), Učiteljske gospodarske poslovalnice v Mariboru (1924) in Društva državnih upokojencev in upokojenk (1930). Zavarovan je bil pri Zavarovalni banki v Pragi, ki je imela generalni zastop v Ljubljani. Sorazmerno veliko računov je med gradivom. Ti sicer nimajo nobene vrednosti, pa vendar sem jih vseeno ohranil. Tudi taki papirčki nekaj povedo, zlasti če je drugega bolj pomembnega gradiva manj. Kažejo, da je Matija Hiti kupoval veliko knjig, zlasti v Katoliški bukvarni. Ohranil pa sem tudi posetnice, ki jih je dobival od raznih znancev, prijateljev, kolegov. Mnogokrat je na njih tudi kakšno sporočilo ali čestitka.

O tem kako so matični listi dvorazredne šole na Dobu iz obdobja 1902/03 do 1910/11 prišli med njegovo gradivo ni potrebno razmišljati. Sedaj so že tam kamor sodijo in kjer je večina matičnih listov – pri fondu Osnovne šole Dob pri Domžalah, ki ga ravno tako hrani naš arhiv.

Največ pa bo o njemu in njegovemu delu povedala njegova osebna korespondenca, ki tvori jedro fonda. Kar za dve škatli jo je. Okoli 1000 pisem, dopisnic in razglednic. Samo temejito jih bo potrebno pregledati in prebrati. Pisem ni pisal v kopijah. V glavnem je naslovnik on, mnogokrat pa tudi njegova žena Josipina, sestra Marija in hčerki Zora (kasneje poročena Venigerhok) in Mici. Prvo pismo je iz leta 1886, zadnje pa iz leta 1955. Zanimivo bo ugotoviti kako so prišla tudi pisma naslovljena na Josipa Westra iz Ljubljane, Ivanka Eleršek iz Ljubljane, Helo Budkovič iz Vižmarji in Helo Vuga iz Celja v fond. Gre namreč za ljudi, ki na prvi pogled niso imeli z družino Hiti nič skupnega. Ali pa?

Z vsemi temi problemi se bo srečal raziskovalec, ko bo začel preučevati in spoznavati vlogi in pomen učitelja Matije Hitija iz Doba pri Domžalah. BORIS ROZMAN

Jablana

Na vrtu jablana,
velika kakor vrh naših je gora,
lepa kakor so sedmera jezera,
cvetoča kakor drobna ja marjetica.
Njeni sadovi so bogati
kakor cvetlice v trati.
Po vrhu tega pa so zdravi,
okusni in hrustljavi.

Nina Karakaš 7. a
OŠ Martin Koželj Dob

Med bojem je iz oklopnika, kjer je tudi v kabini nastal močan ogenj, skočil vojak, ki je pod streli teritorialcev takoj padel. Pet minut pozneje se je že predal prvi vojak, drugi so mu sledili. Našim se je predalo sedem ali osem armadnih vojakov, ki po poldrugi uri z maskami na obrazih in zaradi vročine od zunaj niso več vzdržali v kabinah oklepnih transporterjev. Še dva mrtva vojaka sta ostala v oklepniku.

Med bojem je v Trzin iz ljubljanske strani pripeljala več reševalnih avtomobilov, ki so v bolnišnico odvažali ranjence, tako naše kot tudi pripadnike jugoslovanske armade, ki je Slovenijo že ob njeni razglasitvi samostojnosti poskušala okupirati. Zanimivo je tudi to, da večina vojakov ni vedela, zakaj gre, nadrejeni so jim rekli le to, da se borijo proti zunanemu sovražniku Jugoslavije.

Naši so z ujetimi sovražniki, ki so bolj spominjali na otroke kot na vojake, lepo ravnali. Čeprav so imeli listice na rokah, so jim domačini že kar med bojem postregli vsaj z vodo. Domačini se spominjajo, da je bilo med ujetniki največ Muslimanov, en Hrvat, en Bosanec in dva Srba. Civilisti, ki so bili skoraj ves čas boja prisotni in so najbolj ovirali naše, saj so morali teritorialci nanje paziti, so se spet zbrali okoli ujetnikov. Boj je trajal slabo uro, potem pa so se slišali le še posamezni strelji.

Iz ljubljanske strani sta nato z odprtimi sirenami pripeljala dva gasilska avtomobila s cisternami. Poklicni gasilci so ogenj hitro pogasili in pred njim obvarovali tudi sosednjo hišo.

Kamničan, ki je okrog pol devete zvečer pripeljal na postajo Trzin-Mlake, je imel prav zaradi boja v Trzinu tu zadnjo postajo. Ko so potniki izstopili je odpeljal nazaj proti Ljubljani.

Tu so izstopili tudi trije fantje, brata Vlado in Iztok Seničar ter sosed Yantulaye ter pot proti Domžalam nadaljevali ob progi kar peš. Blizu stare trzinske železniške postaje so nanje užgali specialci jugoslovanske armade in jih prisilili k predaji. Odvedli so jih v smeri Depale vasi, kjer so jih zaradi suma, da so oboroženi pregledali ter jim zvezali roke. Tu so jih seveda tudi dobro izprašali, od kod so prišli in kam so namenjeni. Vprašali si jih tudi, kje se vsi skupaj nahajajo, hkrati pa so se jezili na Slovence, hočemo nekakšno samostojnost, in da nas morajo oni zato pokoriti. Nato so jih privedli k oficirju. On je fantom rekel, da jih bodo izpustili, vendar zato zanje opraviti določeno nalogo.

Dva je zadolžil, da morata mrtvega vojaka prenesti do bližnje Kmetičeve hiše blizu stare železniške postaje, ranjencu pa oskrbeti rešili avtomobil in zdravniško pomoč. Fanta sta truplo nekaj časa nesla na ramah in sta bila pri tem vsa krvava. Ko sta omagala, sta ga skozi koruzo, kjer jo vojaki niso videli, vleklja kar po tleh. Vlada pa so specialci vzeli za talca, s pripombo, da ga bodo izpustili, ko bosta onadva opravila svojo nalogo. Pri Kmetičevih sta fanta prosila pomoči. Po telefonu so poklicali resilni avtomobil za ranjenca, ki je šel sam za njima. Ko so ranjenca položili v avtomobil, je dal šofer vojakom znak s sirenjo in lučjo, da bi talca izpustili, vendar niso držali besede. Zaradi varnosti sta fanta potem prespala pri Kmetičevih, hišo pa so varovali miličniki.

Medtem se je popolnoma stemnilo in začelo je močno deževati. Specialci so Vlada kot talca odvedli kar po polju mimo Depale vasi proti hiši Vinka Iermama in Staneta Koritnika. To sta zadnji hiši v Depali vasi proti posestvu Pšata. Dež jih je vso pot pošteno močil.

V Domžalah je bila v sejni dvorani občine že od 15. ure naprej zasedala občinska skupščina. Skozi odprta okna smo odborniki slišali pokanje iz Trzina ter kdaj pa kdaj videli tudi helikoptere, ki so krožili nad bojiščem in gledali črn dim, ki se je valil v nebo. Pričakovali smo, da bo župan Anton Ervin Schwarzbartl sejo prekinil, kar se pa ni zgodilo. Ko smo bili že vsi precej napeti, so župana poklicali ven na posvet. On se je po nekaj minutah vrnil in na kratko povedal, da se fantje za nas v Trzinu bojujejo in da jim ne moremo pomagati. Pomirjevalno je odbornikom predlagal, da naj bi s sejo nadaljevali in zaključili, kar se je tudi zgodilo.

Za dvajseto uro, to je takoj po seji, je bila napovedana osrednja občinska slovesnost ob razglasitvi slovenske državnosti. Kljub srditemu boju v Trzinu, kar je po streljanju sklepal lahko vsakdo sam, po temnih oblakih, ki so se vlačili nad vso Slovenijo, je slovesnost v Domžalah, čeprav nekoliko skrajšana, vendarle bila. Kljub žalosti in slabemu vremenu se je na prireditvenem prostoru zbralo precej ljudi zaskrbljenih obrazov. Prišli so, da bi še enkrat potrdili: Smo za samostojno Slovenijo. Po kratkem županovem nagovoru je sledila še blagoslovitev na novo zasajene lipe. Kljub že nekaterim debelim kapljam, ki so slovesnost motile, je godba vtrajala do konca.

V Trzinu pa še zdaleč ni bilo vse končano. Ker so teritorialci odšli na druge položaje in so oklenjene ujetnike kar pustili pri oklepnih vozilih, so jih pozneje civilni z avtomobili prepeljali na črnuško miličniško postajo. Okoli 21. ure je miličnik Maks Karba klical teritorialce naj gredo po ujetnike v Trzin. Ko so se Bogdan Končan, Edi Golob, Dušan Mihelič in Janez Gregorc pripeljali v Trzin ujetnikov seveda niso našli, ampak so jih z razdalje desetih metrov presenetili vojaki, ki so bili še zmeraj v pokvarjenem oklepem transporterju. Ker niso nikogar zadeli, so verjetno rafale sprožili zato, da so jih opozorili nase. Kljub temu pa je šlo zelo trdo, saj so se pogajali do 23. ure, ko so se predali. Pri tem je treba omeniti, da so pri pregovornih sodelovali tudi trije ali štirje civilni, med njimi je eden govoril v srboslovenski in jim zagotavljal, naj se predajo, da se jim ne bo nič zgodilo. Tako so zajeli še devet armadnih vojakov iz pokvarjenega oklepnega transporterja. Med njimi je bil tudi en Slovenec iz zelo revne družine iz Grosupelja ali bližnje okolice. S tovarnjakom nekega podjetja z juga je šofer ujetnike, oficirja so zaradi varnosti posedeli v kabino, odpeljal v Domžale, oklepne transporterje pa zaklenili. V občinski sejni sobi so jim postregli s toplim napitkom in sendviči ter jim razdelili suho perilo in jih seveda zastražili. Naslednji dan jih je pregledal zdravnik. Dva vojaka, ki sta peljala vojakom hrano so teritorialci zajeli v Pimberku, dva pa so ujeli na Črnučah. Tako so v soboto, 29. junija organom za notranje zadeve izročili 14 ujetnikov.

Armadni specialci, ki so se morali iz Trzina umakniti so slutili, da pri Koritnikovih ni nikogar doma. O tem se je prepričala tudi predhodnica, ki je v hišo vdrla. Okoli enajste ure ponoči so vsi specialci skupaj s talcem prišli h Koritniku. Da se ne bi izdali, niso prižgali nobene luči, posvetili so si z dvema baterijama. Najprej so izpraznili hladilnik, saj večina že od zjutraj ni nič jedla. Tudi Vlado so nekaj ponudili, z njim sicer niso grdo ravnali, niso pa mu dovolili, da bi staršem po telefonu sporočil, kje je. Odvedli so ga v zgornje prostore, kjer je na tleh lahko celo zaspal. Motilo ga je razbijanje, razmetavanje pohištva, obleke in karkoli so dosegli. Oficir jih je nekajkrat opozoril, da naj vse puste pri miru. Poleg spodnjega perila, da so se tam preoblekli, so vzeli tudi veliko nakita in drugih dragocenosti.

Okoli četrte ure zjutraj, to je bilo že v petek, 28. junija, so vojaki zelo razdejano in z blatom zamazano Koritnikovo hišo zapustili. Na dvorišču so se postavili v vrste, v tri oddelke, v vsakem pa je bilo po okrog deset vojakov. Potem je vsak oddelek odšel v svoje skrivališče. Skupina s talcem Vladom se je skrila v hosti, komaj 20 metrov od Koritnikove hiše. Čakali pa so na helikopter, ki naj bi jih zjutraj, če akcija ne bi uspela, pobral neke blizu Nadgorice.

Koritnikovi so se okrog sedme ure zjutraj vrnili domov in po daljšem oklevanju o razdejanju v hiši vendarle obvestili postajo milice. Miličniki so se pripeljali v dveh avtomobilih in se pri njih dolgo zadrževali. Že ko so se pripeljali na dvorišče je en specialce jugoslovanske armade vprašal oficirja, ali naj udarijo.

Oficir mu je rekel: »Smiri se čoveče«. Tako so jih čisto od blizu opazovali vse dopoldne. Okoli desete ure jim je postalo sumljivo in niso več vzdržali. Stekli so čez cesto in se pridružili drugima skupinama. Vlado je še malo počakal v skrivališču, potem pa počasi in previdno odšel proti Koritnikovi hiši, kjer je vse povedal miličnikom. Vlado celo meni, da domači in miličniki do tedaj niti niso vedeli nase. Vlado jo je brž, ko so ga miličniki izpustili, mahnil peš proti domu. Ves umazan in razcapan je nekaj deset metrov pred domom vzbudil pozornost miličniške patrle, ki ga je prišla in ga po zaslišanju odpeljala na milico, kjer je moral vso zgodbo ponoviti.

V Depali vasi pa je šlo potem zares. Miličniki so bili na sledi močni specialni vojaški skupini. To je terjalo posebno pozornost in previdnost.

Okrog pol enajstih so se začeli pogajati o predaji. Ker so armadni vojaki še zmeraj pričakovali obljubljeni helikopter, je šlo v začetku dokaj trdo. Helikopteri so svoje zjutraj res iskali, toda ne v Depali vasi, ampak pri Podgorici in Nadgorici. Ker ni bilo druge rešitve, so se pripadniki armade okrog enih popoldne sprijaznili s predajo. Miličniki so tako ujeli vseh 29 specialcev, eden pa je, kot smo že omenili, padel na južni strani železniške postaje. Ujetnike so miličniki odpeljali v Ljubljano, teritorialci pa tanke v Krumperške gozdove, kjer so jih očistili krvavih sledi boja ter jih usposobili za nadaljnjo uporabo.

Pri tem je gotovo treba omeniti spretne smenalce, ki so na video kasete posneli vse trzinske dogodke. Še najbolj se je to posrečilo sosedu Feliksnu Urmažu, ki je ves potek bojev posnel čisto od blizu.

STANE STRAŽAR

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Kljub denarni suši se dela

Še pred iztekom letošnjega dopustniškega časa je Jože Lenič, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale s sodelavci obiskal Krajevno skupnost Prevoje.

Ta nadaljuje uspešno tradicijo dosledne realizacije programa krajevnega samoprispevka, ki je pravkar obrodil sadove v asfaltiranih dveh krajših odcepih lokalnih cest, Prevoječani se lahko pohvalijo z novo avtobusno postajo, ki so jo dolgo čakali, polepšalo pa se je tudi središče vasi, saj so dobili asfaltirano parkirišče.

Obisk pa je bil namenjen predvsem razgovoru o aktualni problematiki, kjer so krajanji na prvo mesto postavili neurejeno vprašanje prehodov čez glavno cesto v Šentvidu, kjer kljub njihovim prizadevanjem, da bi se semaforizirali križišče ali uredili podhod, rezultatov ni. V lanskem letu so iz lastnih sredstev plačali projekte, vendar »republika« meni, da je njihov predlog neustrezen, svojega pa ne realizira. Izvršni svet bo pridobil informacijo o pripravi projektne dokumentacije, pri na-

daljnjih aktivnostih pa se upošteva potreba po celoviti rešitvi varnega prečkanja magistralne ceste na celotnem območju naše občine, posebej so opozorili tudi na nevarno križišče vrh Prevoj.

Prevoječani so predsednika seznanili s pobudo za ureditev oddelka predšolskega varstva v novem stanovanjsko-poslovnem objektu Šentvid 33a, opozorili so na problem nadaljnje izgradnje kanalizacije, problem telefonije, za katerega se pričakuje, da bo rešen do konca leta 1993, predstavili so svoj program investicij za prihodnje leto, katerega temelj je program krajevnega samoprispevka. Glede na dosedanjí razvoj KS so optimisti, vendar vedo, da bo šlo zaradi splošne situacije počasneje.

Praznik krajevne skupnosti je lepa priložnost za pregled enoletnega dela, če pa je to hkrati tudi obletnica dela novega vodstva, potem je priložnost resnično potrebno izkoristiti.

Krajevna skupnost Dob, ki jo vodi Pavle Cerar s sodelavci, je v letošnjem letu uspešno nada-

ljevala z uresničevanjem programa krajevnega samoprispevka, ki se počasi izteka. Tako je bila zgrajena kanalizacija v Šolski, Gubčevi in Miševi ulici, če bo le mogoče, naj bi kanalizacijsko omrežje potegnili še ob magistralni cesti. Izgradnji kanalizacije sledi urejanje cest, kar je bilo letos storjeno na cesti na odlagališče, ki je bila rekonstruirana in asfaltirana, nova obleko je dobila Prešernova, obnovljena je bila Šolska in del Ulice 7, avgusta, novo preobleko je dobila cesta v Laze, vsepovsod pa so zasvetile tudi svetilke javne razsvetljave. Bolj urejena je tudi Tavčarjeva, svetlejšje je območje okoli cerkve, po rekonstruirani cesti pa se vozijo tudi Turnšani, saj je bila v makadamu rekonstruirana cesta pod hribom. Povemo naj še, da so krajanji ob 2. oz. pol odstotnem samoprispevku zbrali še 800.000 din in s tem zanesljivo prispevali, da bo letošnja obeležitev krajevnega praznika še svečanejša.

Ena izmed krajevnih skupnosti, v kateri so lahko zelo zadovoljni z uresničevanjem pro-

grama sprejetja krajevnega samoprispevka, je zanesljivo Radomlje. V pogovoru z Dragonom Jerehom, tajnikom KS, smo izvedeli, da so pravkar zaključili dela pri ureditvi peš poti od Radomlja do Škrjančvega v skupni dolžini 800 metrov. Izvajalec GRAPIX d. o. o. iz Ljubljane je korektno opravil delo, ki bo v veliki meri prispevalo k večji prometni varnosti na tem delu KS, ne nazadnje pa tudi k lepšemu izgledu naselja.

Dobro pa kaže tudi stanovalcem v Bukovčevi ulici. Blizu 250 metrov dolga ulica naj bi se do konca leta preoblekla v asfaltno obleko, k čemur bodo veliko prispevali sami stanovalci, saj bo poleg samoprispevka potrebno zbrati še dodatna sredstva.

Za konec pa še vesela novica za krajanje v Triglavski ulici. V teku so priprave, da tudi v vaši nekaj več kot pol kilometra dolgi ulici dobite asfalt.

«Končno smo ga le dočkali,» so se oddahnili, vendar le za trenutek, krajanji Krajevne skupnosti Velika vas – Dešen, ko je tudi njihova KS dobila prvi kilometer asfalta. Žal samo malce več kot kilometer, kar pa za kar nekaj deset kilometrov makadamskih cest, ki jih je zaradi neurejenega odvodnjavanja zelo težko vzdrževati, pomeni le malce večjo kapljo v morje. Krajanji, ki v ta namen združujejo tudi samoprispevek, upajo, da je to le obetav začetek z asfaltiranimi nadaljevanjem.

NA LIMBARSKI GORI

Shod slovenskih krščanskih demokratov iz domžalske občine

Na angelsko, to je prvo septembrsko nedeljo smo imeli krščanski demokrati občine Domžale srečanje na Limbarski gori. Nanj smo povabili vse dobromislečne ljudi. Pobudnik in organizator srečanja je bil KO SKD Moravče, glavno breme prireditve pa je nosil Roman CAPUDER, predsednik krajevnega odbora.

Kdor je hotel, je na to nedeljo lahko združil več namenov, kakor: izlet, romanje (sv. Valentin na Limbarski gori je priprošnjik za zdravje), žegnanjska sveta maša, srečanje krščanskih demokratov iz domžalske občine in še kaj.

Kulturni program, ki sta ga poživila moravska godba in mešani cerkveni pevski zbor župnije sv. Martina iz Moravč, je vodil predsednik KO SKD Domžale Ivan KEPIC. Po pozdravnih besedah bratov Capuder, predsednikov KO SKD in sveta KS Moravče, je predsednik OO SKD Domžale Bogdan OSOLIN kratko spregovoril o krščanskem optimizmu, nato pa je povzel besedo mag. Ervin Anton SCHWARZBARTL, predsednik občine Domžale. Med drugim je optimistično dejal:

«Ni materija tisto, kar nas povezuje, ampak duh. Materija nas utesnjuje, duh sprošča... Danes smo priča manifestaciji tako duha kakor materialne sile. Ta družba, v katero smo še prisilno vezani in je zbolela zaradi nezaupanja ter pokvarjenosti v odnosih, razpada. Razpada sistem, razpada ideja, ki je ta sistem napajala. Nastopa nova, upamo, boljša in pravičnejša... 'Dani se na vzhodu,' je odmevala pesem ob začetku komunizma, res pa se dani šele ob njegovem zlomu. A ne v nasilju in v krvavem boju za oblast, ampak ga trejo demokracija in plemenita hotenja ljubezni do bližnjega. Čeprav še ne povsod.»

Ivan KEPIC, ki je hkrati urednik NAŠIH POGLEDOV, osrednjega glasila Slovenskih krščanskih demokratov, pa je kot naslednji govornik z vso slovesnostjo in prepričljivostjo izjavil, da smo kristjani naravnost dolžni sodelovati v politiki, če hočemo (hočejo) soustvarjati naš danes in jutri.

Pri tem je dejal: «Nekateri še vedno mislijo, da je politika nekaj slabega. Ni res. Politika je taka, kakršni smo ljudje. Da pa bi zadostili mozaiku hotenj kar največ Slovencev in državljánov Republike Slovenije, moramo tu pa tam pristajati na kompromise za zagotovitev skupnega in dobrega.»

Vodja poslušanskega kluba SKD, Nace POLAJNAR, pa je kot častni gost pritegnil pozornost številnih udeležencev z razlikovanjem odnosov starega in novega sistema do naše bogate kulturne dediščine.

I. K.

GOSPODARSKA GIBANJA

Povečanje števila zaposlenih v privatnih podjetjih

»Fizični obseg industrijske proizvodnje je večji kot v lanskem letu, razmeroma ugodna so tudi gibanja na področju ekonomskih odnosov s tujino, razveseljuje pa je tudi dejstvo, da je ob letošnjem polletju poleg družbenega sektorja svoje periodične obračune predložilo že 265 pravnih oseb,« bi lahko na kratko stranili poročilo o gospodarskih gibanjih, pod katerega se je podpisal Zoran Kramžar, sekretar Sekretariata za družbeno planiranje in razvoj.

Osnovne značilnosti

Osnovne značilnosti gospodarskih gibanj v prvem letošnjem polletju so, da je fizični obseg industrijske proizvodnje za 3 odstotke nad obsegom istega obdobja v letu 1990, zadovoljni pa smo lahko tudi z razmeroma ugodnimi gibanji na področju ekonomskih odnosov s tujino: ob 40 odstotnem večjem izvozu ter ob 12 odstotkov večjem uvozu od lanskoletnega enakega obdobja, je dosežena kar 155 odstotna pokritost uvoza z izvozom – velja le za družbena podjetja.

Vsak dan več nas je

Vsak dan več nas je, bi bil lahko kratek komentar ob podatku, da je poleg družbenega sektorja predložilo svoje periodične obračune že 265 pravnih oseb z zasebno lastnino. Privatni sektor je izkazal 25.313 tisoč din akumulacije ter le 5.277 tisoč izgub, ki odpadejo na 51 zasebnih podjetij.

Zanimivi so tudi deleži privatnih podjetij v skupnih rezultatih gospodarstva. Tako nanje odpade 14,7 odstotkov pri-

hodka, 27,2 odstotkov bruto dobička, 27,7 odstotka dobička, 4,6 odstotkov amortizacije, 4,9 odstotka vkalkuliranih BOD, 52,9 odstotkov akumulacije, 13,6 odstotkov izgube, zaposlujejo pa 5,1 odstotka zaposlenih.

Pol izgube v Agroemona

Finančni rezultati pravnih oseb iz gospodarstva so za obravnavano obdobje ugodni, če jih primerjamo s slovenskimi. Pri tem pa je treba vedeti, da je način revalorizacije omogočil, da so si podjetja prilagodila poslovne rezultate. Gospodarstvo je tako izkazalo 4.956 mio din prihodkov (indeks 176), 4.862 mio din odhodkov (indeks 189), bruto dobička je bilo 98 mio din (indeks 66) ter 48 mio din akumulacije (indeks 187). Žal moramo napisati tudi izgubo, ki je bila v višini 39 mio din. Gospodarstvo je v celoti neto kumulativno. Družbena podjetja so izkazala 22.509 tisoč din akumulacije, tekočih izgub v družbenih podjetjih je bilo 33.894 tisoč din, od tega kar polovico v Agroemona.

Vse izgube (skupaj z nepokritimi izgubami iz preteklih let) znašajo 87.348 tisoč din, ugotavljajo pa jih v 7 družbenih in 51 zasebnih podjetjih.

Zlasti razveseljuje pa je dejstvo o rasti zaposlenih v privatnem sektorju. Od 96 v lanskem polletju je naraslo na 423 v letošnjih prvih šestih mesecih. Le upamo lahko, da se bo ta trend nadaljeval.

Le navidezno manj

Problem, ki se ne kaže le v naši občini, ga pa v prejšnjih letih skoraj nismo poznali, je naraščajoča nezaposlenost, saj

je bilo v občini konec junija 1.393 iskalcev zaposlitve. Število je sicer manjše kot v maju, vendar je to le »videz«, ki se kaže zaradi spremenjene metodologije evidentiranja brezposelnih na Zavodu za zaposlovanje.

Zmanjšuje se tudi število zaposlenih, ki jih je bilo konec maja 1991 kar 9,5 odstotka manj kot konec maja lani. Kar za 19 odstotkov je manj zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva in negospodarstva občine, povečalo pa se je število zaposlenih v privatnem sektorju.

Realni OD padajo

Nominalni osebni dohodki ne dohajajo rasti cen življenjskih potrebščin, zato realni osebni dohodki padajo. Številke so neizprosne in kažejo, da so se v gospodarstvu osebni dohodki v primerjavi z lanskim decembrom zmanjšali za 7 odstotkov, v negospodarstvu občine pa je ta številka še bolj neugodna, saj so osebni dohodki manjši kar za 39,7 odstotkov. Pravih izgledov za izboljšanje pa ni.

Skupaj poiskati rešitve

Kljub temu, da primerjalno rezultati gospodarjenja, upoštevajoč vsa spremljajoča dogajanja v prvem polletju letošnjega leta, sploh niso tako slabi, je izvršni svet Skupščine občine Domžale sprejel nekatere sklepe, s katerimi bo skušal pomagati. Tako bodo ali pa so že bili, organizirani obiski v podjetjih, kjer imajo precejšnje izgube (Agroemona, TOKO, LIP in SGP Gradnje), da bi s skupnimi prizadevanji kar najhitreje našli ustrezne rešitve. Še naprej se bodo subvencionirali pri-

spevki za socialno varnost novo zaposlenih v privatnem sektorju v skladu s finančnimi možnostmi, IS pa išče tudi nove poti pomoči. Ta bo nekaterim podjetjem, pa tudi posameznikom, zlasti nezaposlenim, še kako dobrodošla.

V.

VEČERNE: AVE

Ob zvonjenju v moravški dolini

Moravski zvon večerni ave
prepeva glasno čez dobrave,
pozdravna pesem v čast Mariji
doni iz stolpa na Drtiji.

vrhovi Limbarske gore
pod zvezde ji v pozdrav kipe,

Mohorski zvon ji vzklika: slava!
Gradišče mu odpeva: zdrava!

na gričku sveti Nikolaj
svoj ave ji pošilja v raj,

Vse stvarstvo naj ji slavo poje
Koseze kličejo oboje,

iz stolpa svetega Andreja
razliva se čez tiho plan:
ob grobu časnosti je meja
vse mine kakor noč in dan.

Na Hribcih zvon v večerni rosi
za verne mrtve milo prosi,

na glaša z Vrhpolja zvonjenje
brez vere prazno je življenje,

Vse žive Materi deviški
izroča v varstvo zvon trojiški,

Tam iza hriba sveti Križ
po njej nam kaže v paradiž.

In tisoč rok se je sklenilo
in tisoč src se je združilo,
nebo se k zemlji je sklonilo
vse zvezde v božjo čast gorijo
Marijo z nami vred častijo.

Jože Urbanija – Limbarski.

JAVNA DELA

Obetaven začetek

Z javnimi deli smo v občini Domžale pričeli v aprilu, in sicer s čiščenjem cest, vanj se je sprva vključilo 7 delavcev. Kot ugotovlja v svojem poročilu Izvršni svet Skupščine občine Domžale, je bil začetek težak, sedaj pa javna dela potekajo v skladu s programom, za katerega del sredstev prispeva tudi republika.

Največ na komunalnem področju

Dosedanje praktične izkušnje so pokazale, da je komunalna dejavnost področje, ki je za organizacijo javnih del najprimernejše. Tako se začetna javna dela pri čiščenju cest uspešno nadaljujejo pri vzdrževanju cest vse do danes.

Javna dela so opredeljena s programom, ki obsega: vzdrževanje cest vse leto (čiščenje muld in propustov, obsekovanje grmovja, košenje trave, posipavanje makadamskih cest), čiščenje zelenic in bregov rek (čiščenje dna rek, obsekovanje višjega grmovja ter odstranjevanje mulja pod mostovi in v ožinah, kjer to s stroji ni mogoče), čiščenje in odstranjevanje divjih odlagališč ter trim stez, obnovo in popravilo sedal v parkih. Tudi na socialnem področju.

Programi za javna dela so bili oblikovani že v maju, in sicer v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje, Komunalno stanovanjskim podjetjem, Centrom za socialno delo ter Izvršnim svetom Domžale.

Poseben del programa obsega javna dela na področju socialne, kjer gre zlasti za pomoč

in nego starejših občanov in invalidov na domu, pomoč pri učenju in varstvu otrok v socialno ogroženih družinah in morebitna druga pomoč.

Kot je ugotovljeno v poročilu, teh del ni prav veliko, najbrž pa človeku, ki mu zaradi nege na domu ni potrebno oditi v dom ali bolnišnico, tako javno delo pomeni največ. Z bližajočo se zimo in stalnim slabšanjem socialnega stanja pa lahko pričakujemo, da bodo potrebe po javnih delih na teh področjih strojno naraščale.

Kdo plača?

Do konca julija je bilo opravljenih 3.078 delovnih ur, kar je občinski proračun obremenilo s cca 55.800 din, menda pa bi ustrezna druga organizacija za to delo zaračunala kar desetkrat več. Stroške delno pokriva Republiško ministrstvo za delo (denarna pomoč, prispevek za dodatno in pokojninsko zavarovanje ter stroške zdravniškega pregleda), občina prispeva sredstva za prevoz na delo, prehrano med delom ter stimulativni del v višini 1.000,00 din po osebi, Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale pa skrbi za strokovni nadzor nad izvajanjem del, varnost, prevoz na delo in potrebno opremo.

Zapišimo še, da nadzor nad javnimi deli na področju socialne varnosti opravlja Center za socialno delo.

Lahko tudi v »šolo«

Pomemben del premagovanja brezposelnosti je tudi usposabljanje nezaposlenih za poklice, kjer je možnosti za zaposlovanje več. Tako je Izvršni svet skupaj z Agencijo za kadrovske svetovanje LEILA iz

Ljubljane odločil za organizacijo seminarja za brezposelne. Tega obiskuje 20 kandidatov. Kljub temu da je bil poziv za prijavo objavljen tako v DELU kot v SLAMNIKU, o njem pa so

bili osebno obveščeni vsi prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje, se je prijavilo le 23 kandidatov. Že sedaj pa je znano, da bo 5 kandidatov poskušalo svojo brezposelnost rešiti s samozaposlitvijo.

Bi sodelovali?

Ste brezposelni, pa vas je zamikalo, da bi tudi vi sodelovali v naštetih javnih delih. Oglasite se na Zavodu za zaposlovanje in vprašajte za informacije!

OB USTANOVITVI DOMŽALSKEGA RADIA

Strogo nadzorovane informacije

Skupščina občine naj bi konec septembra sprejela akt o ustanovitvi radijskega programa občine Domžale.

Ne čudim se več, da v občini poskušajo tudi radio spraviti pod državno oblast in ga podrediti trenutni politiki, prav pa se mi zdi, da na to vsaj opozorim.

Nekaj rešitev, ki se mi zdijo sporne:

1. Akt se poskuša sprejeti enofazno, brez predhodne javne razprave.
2. Predlog Akta o ustanovitvi predvideva večji vpliv političnih strank na radio, kot ga je imela Partija v starem sistemu.
3. Predlog Akta še vedno uporablja preživeto terminologijo, na podlagi katere lahko politika samovoljno odloča, kaj je resnična, objektivna in celovita informacija.
4. Predlog daje političnim strankam posebne pravice pri izražanju svojih mnenj.
5. Predlog daje monopol Skupščini občine. Namesto da bi bil radio delniška družba, kjer bi imel vsakdo vpliv glede na vložena sredstva, bo imela v primeru domžalskega radia Skupščina vedno večinski vpliv! (Kje so tržne zakonitosti?)
6. Če je v starem sistemu zakon omogočil radijskemu uredništvu avtonomen položaj s pravico veta, je v predlogu domžalskega akta samostojnost uredništva povsem pohojena.

IGOR LIPOVŠEK

Zbudi se, licemerska in farizejska Evropa!

Že z Brionsko deklaracijo si kolo slovenske zgodovine zavrtela nazaj in zamrznila sadove slovenske demokracije, čeprav naj bi bila demokracija vodilo tvojega življenja. S tem si podvorila Miloševiću politiki in vojaškemu vrhu in onečistila deklarirani humanizem in krščanski etos. Glede Republike Slovenije vodiš dlakopcepsko politiko, če pomislimo na tvoj ukaz o razbesitvi jugoslovanskih zastav na slovenskih mejnih prehodih, ki jih je osvobodila slovenska vojska, zapiraš pa oči pred trpečo Hrvatsko, ki je usodno zaznamovana s tvojo neučinkovitostjo.

Od hrvatskega naroda zahtevaš, naj agresorju nastavi še drugo lice, megljeno pa ukrepaš za zaustavitev pobesnele vojne in obrusitev razdivjanih generalov, ki prejemajo Miloševićovo »gorivo«. To je ne samo nekrščansko, to je tudi nemarksistično, čeprav ti uradno na marksisem ne prisegaš; to je barbarsko ravnanje. Kje se še dogaja, da deklarirana ljudska vojska ubija civilno prebivalstvo? Kje je tvoj humanizem, Evropa? Kje tvoje krščanstvo.

Ko tehtaš ideale in etos na eni strani ter svojo politično preračunljivost na drugi strani, je vsem vidno, kam se prevesi tehtnica.

Zbudi se že vendar, Evropa! Že za ceno lastnega dostojanstva. Čeprav ne samo za to. In pri vsem naj ti Bog pomaga.

IVAN KEPIC

Dimnikarji začenjajo svojo sezono

Po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale je Energetski servis E. S. d. o. iz Ljubljane, Roška 12, kjer poslujejo od 6. do 15. ure (110-330, 110-004, 110-045, faks 110-004), druga njihova lokacija, na kateri dežurajo od 16. do 23. ure, pa je na Palmejevi 18 v Ljubljani, s 1. julijem 1991 prevzel opravljanje dimnikarske dejavnosti

na celotnem območju občine Domžale. V prihodnji številki SLAMNIKA bomo objavili podrobnejši razpored čiščenja po krajevnih skupnostih v naši občini, do tedaj pa po zagotovilih »novih« dimnikarjev velja star razpored, o čemer ste ne nekateri, ki so vas dimnikarji v teh dneh že obiskali, tudi prepričali.

Grad Zalog pri Moravčah

Jožef Detela je Zalog 18. maja 1791 za 15 150 fl. kupil na licitaciji. Za njim je že 5. junija 1797 zaloško posest prevzel sin Janez, ki je tu gospodaril še v času izdelave franciscejskega katastra. Leta 1826. Za njim je 11. februarja 1829 gospodar Zaloga postal sin Janez Detela mlajši. V letu 1872 ga je dedovala hčerka Pavla Detela, poročena Košir. Dne 23. septembra 1894 je grad skupaj s posestjo prodala poslancu Francu Povšetu iz Ljubljane. Zaloška veleposest je bila razprodana v času Povšeta. Vsa zemljišča so bila razprodana na javni dražbi, ki jo je izpeljal grajski oskrbnik bližnji sosed, ker je bil doma na Pstoti v Svinjah je ime prinesel v Zalog k hiši, kjer je gospodaril. Na dražbi je bil prisoten tudi lastnik Franc Povše. Največ zemljišč so kupili Lavrič iz Moravč, del grajskega vrta tja do potoka Drtišičica, Štorenk iz Moravč, Kuhar in Pangre iz Češnjic, Jakuc Šajc in še nekateri drugi z Vrhpolja. Restantovi iz Tustanja so kupili del gozda in travnik Vinograd severovzhodno od gradu. Po ustnem izročilu rečejo tu Vinograd zato, ker so imeli zaloški gospodje svoj vinograd.

V letu 1909 je Povše prodal tudi grad in nekaj malega zemlje, kolikor jo je okoli gradu še ostalo. To je prodal Antonu Pirnatu, lastniku gradu Tustanj pri Moravčah. Že med prvo svetovno vojno, leta 1917, je Pirnat grad in zemljišče prodal. Grad in zemljišča ob njem je kupil bližnji sosed Franc Bregar-Brinjski, njegov brat Pavle pa del vrta pri gradu. Ko pa so pisali kupno pismo, je Pavle dal zapisati v pismo, da mu pripadajo tudi grajske sohe, ki jih bo vzel. France je mislil, da gre za preproste sušice v gozdu in ni ugovarjal. Tako se je zgodilo, da je lepe iz moravškega peščenjaka klesane kipe vzel in prodal Francu brat, ki ni bil lastnik.

Grajsko stavbo je potres leta 1895 tako močno načel, da je niso obnovili in je naprej propadala. Leta 1928 je dal Bregar ta del gradu do tal podreti. Pri tem so v nizkih obokanih ječah brez svetlobe našli precej človeških kosti, kar ljudsko izročilo, da je v zaloških graščinskih ječah preminilo veliko jetnikov, samo potrjuje. Hrano so zapornikom dajali kar po kamnitih žlebičih. Sredi prejšnjega stoletja so bili v gradu okrajni uradi, ki so se leta 1854 preselili v brdski grad. Tako je v okviru okrajnega urada v Zalogu delovala tudi komisija za gradnjo železnice po Zasavju.

Arhitektonska zasnova zaloškega gradu. V 18. stoletju so grad prezidali v baročnem slogu, pri tem pa ohranili

prvotno zasnovano in razdelitev prostorov. Zaloški grad je bil lepo zasnovan, skladno s simetričnimi prostori. Pritličje so krasili lepi obočni sistemi. Osrednje grajsko poslopje je obdajalo obzidje s poudarjenimi vhodnimi stolpi. Hkrati je obzidje zapiralo grajski dvorišni prostor. Ob barokiziranju gradu so v osrednjem delu pozidali izredno lepo dvoransko stopnišče in je bilo eno najlepših pri nas.

Zaloške umetnine v gradu Stermol. Lepo zasnovano zaloško stopnišče sta krasila dva atlanta in dve cvetlični košarici iz moravškega peščenjaka. Avtor teh del sicer ni znan, vendar ga je po mnenju strokovnjakov treba iskati med kiparji ljubljanske delavnice. Med redko posvetno baročno plastiko vzbujata pozornost figura vitke ženske s psom in putto – kip dečka z grbom. Tudi ti dve umetnini sodita med najpomembnejše pri nas. Po prvi svetovni vojni je bilo v zaloškem gradu še veliko drugih kipov in umetnin iz moravškega peščenjaka. Kar bi utegnilo kazati na spretno kamnoseške mojstre ki so prišli na Moravško, kjer je še sedaj veliko peščenjaka. Lastnik teh umetnin je, kot smo že omenili, postal gospodarjev brat Pavle Bregar, ki pa jih je razprodal in grad osiromašil. Na srečo se je vsaj nekaj plastik ohranilo. Odkupili so jih za grad Stermol na Gorenjskem, ki ga še sedaj krasi.

Jelovškove freske v zaloškem gradu. V letu 1725 je zaloški grad na presni omet poslikal naš najboljši baročni slikar Franc Jelovšek iz Mengša, ki je bil tedaj šele na začetku svoje umetniške poti. V tem letu je poslikal tudi

kapelo sv. Janeza Nepomuka v Tustanju, ki se je sicer ohranila, a je nujno potrebna obnove. Ostanke zaloških fresk, kolikor se jih je v razpadajočem gradu še ohranilo, so po drugi svetovni vojni sneli z zidu in so ohranjene v Narodni galeriji v Ljubljani.

Propad zaloškega gospodstva in gradu. Tako kot druga gospodstva je tudi zaloško pogosto zašlo v denarne stiske. Kljub temu so lastniki zaloško posest dolgo držali skupaj. Grajsko veleposestvo je razprodal šele Franc Povše v začetku tega stoletja. Grad pa je začel hitro propadati po potresu leta 1895, da vsega ni bilo več moč obnoviti in ne vzdrževati, tako so del poslopja podrli že med obema vojnoma, ko je grad izgubil dragocene kamnite kipe.

Najhujši udarec je gradu prinesla druga svetovna vojna. Po smrti Franca Bregarja je grad z okoli 5 ha zemljišča, nekaj repov redili so po goveje živine, prevzela njegova žena Antonija Bregar, rojena Osolnik. Med nemško okupacijo je skupaj s sinovi Cirilom, Francem, Milanom in Maksom, ki so bili v partizanih, sodelovala z narodnoosvobodilno vojno. Antonijo Bregar ter hčere Milko, Elko in Anico so Nemci izselili spomladi 1943. Potem je bil grad prazen. Domači, ki so selitev pričakovali, so že pred tem precej živeža, mesa, zaseke, žganje, idr. shranili pri najbližjem sosedu Pstokem.

Dne 14. julija 1943 zvečer je k Pstokim prišel Ciril Bregar-Graščinski in gospodarju Mavriciju Okornu rekel naj mu da steklenico žganja in dodal, da gre skupaj z drugimi partizani požgati domači grad, da se vanj ne bi vselili Nemci. Okoren mu je rekel: »Ciril nikar, ali ne veš, da je to tvoj dom. Če že hočete nekaj narediti, je dovolj če snamete vrata in drugo leseno opremo zmečete na dvorišče in zažgete.« Ciril ga zavrne: »Komanda je komanda! Nemci nam bodo po vojni naredili še lepši dom,« ter vzel zelenko žganja in odšel. Kmalu potem, ko je grad zagorel pa se je že malo okajen vrnil še po en liter žganja; povedal je, da so v grad nanosili slamo in zakurili in se pohvalili: »hudičovo dobro smo naredili.«

Po končani vojni so grad seveda sami v okviru obnovitvene zadruge obnovili. Poslopje je dobilo novo ostrešje z okoli devet tisoč strešne opeke. Visok snež je leta 1952 ostrešje podrli. Gradu potem niso več obnovili. Tako kot od drugih požganih moravških gradov, so tudi od zaloškega kamenje razvozili na vse strani dokler ostankov zidov niso izravnavali, prekrili z zemljo in jih je prerastla trava.

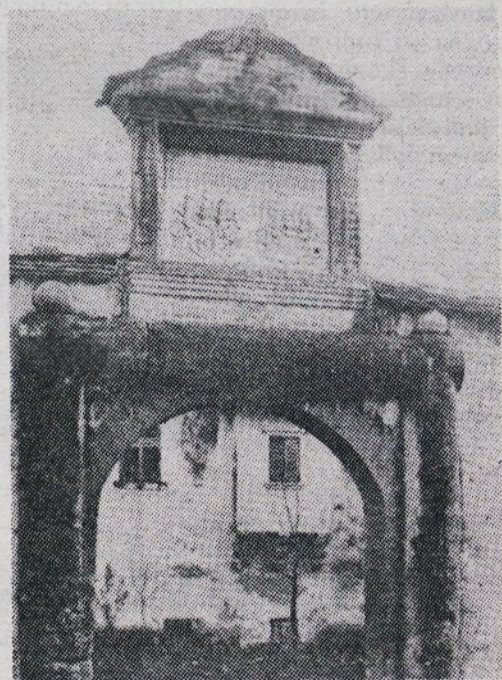
Požig kapele sv. Jožefa v Zalogu. Zaloški grad je imel dve kapeli. Ena prostorna kapela, ki je bila najbrž posvečena Mariji, je bila v gradu. V njej je bil tudi lep marmornat oltar z nekaj slikami na platnu. V njej so bile občasno tudi maše.

Zunaj grajskega obzidja in dvorišča je bila ob gradu še ena kapela posvečena sv. Jožefu. Kapela, ki je bila podobna majhni cerkvi je imela lep kamnit vhodni portal ter velika okna v pritličju in pod vencem.

Katera kapela je bila starejša v gradu, ki naj bi jo leta 1570 skupaj z gradom pozidal graščak Jožef, pl. Thurn ali prostostoječa pred gradom? Starejša je bila gotovo tista v gradu, zunanjo pa so tako kot pri nekaterih drugih gradovih pozidali okoli leta 1700.

Zanimivo je tudi to, da so imeli v zaloškem gradu včasih svojega duhovnika, ki je hkrati skrbel za vzgojo mladine. Med leti 1634 in 1813 so ohranjena celo imena grajskih duhovnikov in vzgojiteljev.

Velika, za potrebe gradu kar prevelika kapela je bila posvečena sv. Jožefu. V oltarju je bila oljnata slika na platnu sv. Jožefa. Strop in stene so bile bogato štukirane. Nad streho je bil majhen zvonik, v njem pa bronzast zvon, ki ga je vzela prva svetovna vojna.

Da bi domačo hišo obvarovali sta Koželjevi dekleti z Vahtenberka ves tiskarski material, papir, pisalni in kopirni stroj iz domačega bunkerja prenesli na podstreho zaloške kapele, kamor je bil možen dostop po lestvi. Prav zaradi tega je 5. aprila 1945 kapela pogorela, ni pa povsem jasno kdo jo je zažgal domobranci ali partizani. Vsa partizanska poročila to pripisujejo domobrancem kar je seveda povsem razumljivo, v knjigi Revolucija okoli Limbarske gore, izšla je leta 1979 v Buenos Aires pa piše, da so jo zažgali partizani, ko so domobranec prihajali iz moravške strani. Po požaru je moravški župnik Jernej Hafner iz menze oltarja v požgani kapeli vzel relikviarje in jih odnesel v cerkev. Pozneje pa ob veliki udeležbi domačinov opravil pravna popravila pred kapelo. O tem je ohranjena fotografija Mavricija Okorna.

Štiri lipe in spominska plošča, ostanek zaloškega gradu. Nemški ujetniki seveda niso obnovili zaloškega gradu in ne nobenega drugega na Moravškem. Cesar nista uničila ogenj in čas so dodali ljudje. In tako je izginil zaloški grad, ki ga umetnostni zgodovinarji uvrščajo med najlepše na Gorenjskem.

Razen že omenjenih kipov, ki so v gradu Stermol, na zaloški grad še spominja kamnita plošča, ki so jo od grajskega poslopja ohranili in jo vzdali v zahodno steno nove Bregarjeve hiše v Zalogu. Na včasih številno grajsko gospodo, ki je prihajala na obiske in se skupaj z zaloškimi plemenitimi hladila v senci poleg gradu, še spominjajo štiri stare lipe, ki so jim čas in domačini prizanesli.

(se nadaljuje)

29. PRIREDITEV ADAM RAVBAR

Pred 400 leti Sisak, letos Trzin...

Pred 398. leti je notranjeavstrijska vojska pri Sisku premagala mnogo številnejšo vojsko Hasan paše...

Čez dve leti bo že 400 let. Bilo je 22. junija 1593 na dan Sv. Ahaca – ko so Turki pri Sisku doživeli enega prvih velikih porazov, ki so pomenili začetek zatona osmanskega cesarstva. Bistven delež sta prispevali slovenski vojskovodji v vojski proti Turkom – Andrej Turjaški in Adam Ravbar s Krumperka.

Slovenci imamo v zgodovinskem spominu malo tako učinkovitih vojaških uspehov, kot je bil uspeh, katerega bistveni delež je prispeval Adam Ravbar.

Turška vojska je leta 1593 prodirala s 40.000–50.000 dobro izurjenimi možmi in je pomenila veliko nevarnost sever-

nim deželam. Tudi plemstvo na Slovenskem je bilo pozvano, da prispeva vsak ustrezen oddelek vojščakov.

Pa je kljub pozivom notranjeavstrijska vojska zbrala le nekaj tisoč vojščakov, ki so se pri Sisku silovito upirali naletu Turkov. Njim so z vojaškim manevrom Adama Ravbarja uspeli odrezati možnost, da bi se vrnili prek mostu čez Kolpo, tako da so jih pognali v reko, kjer jih je po pričevanjih 8000 utonilo. Med njimi tudi njihov vojskovodja Hasan paša. Adam Ravbar se je zmagovito vrnil na svoj grad z nenavadno trofejo – plaščem poveljnika Hasana paše. Iz tega oblačila so kasneje izdelali mašni plašč, ki je zdaj v Narodnem muzeju.

Ta resnični zgodovinski okvir

dogodka pred skoraj 400 leti pomeni v naši občini že 29 let zapored imenitno iztočnico za spominske kulturne prireditve, ki jih prirejajo domaški jamarji Jamarskega društva Simon Robič. Tako je bilo tudi letos. Pod vodstvom predsednika Staneta Stražarja so pripravili prireditev zvokov in svetlobe. Gre za nenavaden prikaz – zgodovinsko fresko, ki jo organizatorji poustvarijo z izrazno močjo luči in zvokov na pobočjih in ob gradu Krumperku.

Prireditev po svoji izrazni moči odstopa od še tako uspešnih dramskih prikazov iste zgodovinske tematike, kakršne bi lahko predstavili z dramsko postavitevjo z igralci in scenografijo. Navdušujejo možnosti, ki jih ta poskus predčenja zgodovine še ponuja. Že po tem, kar smo videli, pa gre pohvaliti temeljni pristop. Kazalo bi ga še izpopolniti in ob 400-letnem jubileju predstaviti svetu in naši javnosti dogodek, ob katerem bomo še dolga leta črpali vzor, spodbudo in moč, da bodo tudi naslednje generacije zmogle braniti to našo slovensko domovino pred Turki ali drugimi z juga tako uspešno, ko je to storil naš narodni junak Adam Ravbar.

Bogat ognjemet je samo še podčrtal izraznost prireditve, saj je lahko zelo poučna za tiste, ki tega delčka naše slavne zgodovine še ne poznajo.

B.

NA MENGEŠKI KOČI

Palčki privabili stoglavo množico

Predstavitev otroške knjige menškega pisatelja Ivana Sivca je na Gobavico privabila več kot petsto obiskovalcev. Vsi bi radi videli palčke, ne samo tiste iz knjige, ampak tudi prave, žive, ki so jih odkrili menški taborniki pod vodstvom Lojzeta Ručmana in ob pomoči njegove žene Vande.

Palčke iz knjige so najprej predstavili vodja domaške knjižnice Cveta Zalokar-Oražem, z umetniško besedo dramski igralec Marko Okorn, s pesmijo in glasbo prof. Tomaž Habe s svojo glasbeno skupino, o nastajanju knjige sta pripovedovala avtor pravljič pisatelj Ivan Sivec in ilustratorica Dunja Kofler, strokovno je vse o palčkih bitjih povedal dr. Janez Bo-

gataj, nekaj pa je k temu dodala tudi urednica Dolenjske založbe Jasna Šinkovec.

Prvotno je bila zamišljena predstavitev knjige v paviljonu Jurček, toda ker se je na menške Gobavico zgrnilo več sto, predvsem mladih obiskovalcev, je nastal pravi otroški živžav, ki so ga vodili menški taborniki, manjkalo pa ni niti palačink, krofov, iskanja zakladov in vsega drugega, kar spada k otroškemu veselju. Da je tovrstna predstavitev Sivčeve knjige tako dobro uspela, gre zahvala voditeljici Cveti Zalokar-Oražem, prav tako pa menškemu taborniku z Lojzetom Ručmanom na čelu in njegovi ženi Vandi, vodji Mladinske knjige Domžale, kjer so na stojnicah prodajali knjige in sladkarije. Lepo pa je mlade sprejel tudi oskrbnik Mengeške kočice Zdravko Slapar, pisatelj Ivan Sivec pa se je javno zahvalil tudi Vidi Retelj iz Domžal, ki je nesebično tudi sama gmotno podprla predstavitev in s tem še enkrat dokazala, da ima dobro srce – ne samo za palčke, ampak tudi za kulturo.

P. K.

OBISK (ZA) VICE ADMIRALA

Franc Košir s sodelavci v Dobu

Verjeli ali ne, končno smo tudi v Dobu doživeli obisk (za) vice admirala. K temu je največ prispevalo Kulturno društvo JOŽEF VIRK DOB, ki je v prijetno okrilje letnega gledališča na Močilniku povabilo neodvisni teater brez konkurence.

Franc Košir z več kot polovico družine in MOPED SHOW KVARTET so v petek, 16. 8. 1991, dodobra razgibali zbrane obiskovalce, ki so pozorno spremljali in na trenutke tudi sodelovali v igrivem vezanem in nevezanem podajanju aktualnih dogodkov.

Martin Zvelc in Duško Uršič sta skupaj s Tonetom Fornezzi-jem, ki je znal v svoji improvizaciji koristno uporabiti vse še

tako naključne šume (prelet potniškega letala, zvonjenje, prehitro vožnjo neznanega avtomobilista mimo letnega gledališča) prepotovala v besedi in pesmi vse bližnje in daljne države ter kdo ve kateri ugotovila, da je potovanje po svetu pravi sprehod za otroke proti morebitnemu potovanju po Jugoslaviji. Na tapeti so se znašli vsi bolj ali manj znani politiki, za obravnavo najaktualnejših dogodkov pa so v veselje vseh prisotnih organizirali tudi tiskovno konferenco, ki jo je vodil veliki zmagovalček. Obiskovalci so iz nje zvedeli marsikaj, posebej pa so bili navdušeni nad Piterom in Prasevsko, da o simpatijah, ki jih je požel minister za informiranje, ne govorim posebej.

Prava legenda slovenskega smeha in vsega prijetnega je FRANC KOŠIR, ki se je tokrat predstavil skupaj z ženo Tatjano in sinom Klemenom. Navdušil je s svojim petjem in igranjem na trobento, pa tudi s hitrim preoblačenjem in imenitnim odigranjem posameznih skečev. Tako se še danes nasmehnem ob spominu na prisrčno odigran prizorček mladostnega osvajanja (bi se šli teletščak!), kar malce zmrazi me ob spominu na »izpoved« ujetega bosonogega pripadnika vojske, saj so resnični vtisi še vse preveč živi, tradicionalno dober je bil v predstavitvi kandidatke za šoferski izpit in misice, prave salve smeha in aplavza pa je požel v svoji predstavitvi pogumnega lovca.

Bravo, NEODVISNI TEATER BREZ KONKURENCE! Kljub nočni uri ste bili veseli sončni žarek, ki pa ni otoplil le tistega petkovega večera, temveč se ob misli na prijetno srečanje z vami marsikateremu od obiskovalcev še danes prikrade droben smehljaj na ustnice!

V.

Mali likovniki se predstavljajo

Kadar se prizadeven učitelj sreča s skupino otrok, ki se izjemno odzivajo njegovim pobudam, se to pogosto razvije v večletno uspešno sodelovanje. Prav tak je razvoj krožka malih likovnikov. Večina jih je letos v 3. in 4. razredu, z gospo Podbevškovo pa sodelujejo od 1. razreda dalje. Vsa ta leta so se udeleževali večine otroških likovnih natečajev, ki jih v slovenskem prostoru ni malo. Prav vsak natečaj je prinesel tudi kakšno nagrado ali priznanje, prav letošnji uspehi pa so jih spodbudili še k temu, da bi pripravili pravo razstavo, na kateri bi staršem, učiteljem in drugim predstavili letošnja ustvarjanja. Svečano so jo odprli v sredo, 29. 5., ko so se mali likovniki predstavili tudi kot glasbeniki, v gosteh pa so imeli tudi pravega glasbenika in pesnika gospoda Janca Petrača.

Razstavili so najuspešnejše risbe, slike, grafike, ki so jih letos ustvarili. Nekateri izdelki so prave mojstrovine, obiskovalci pa so bili zlasti navdušeni nad uporabo različnih tudi neobičajnih tehnik: kombinaciji plastelina, temper, različnih sintetičnih sprejev in podobno.

Žal nekaterih najlepših, predvsem skupinskih izdelkov ni bilo moč razstaviti, saj del, ki jih pošiljajo na različne natečaje, ne dobijo nazaj. Slabo voljo zaradi tega je prav na dan odprtja razstave prepodila novica o kar enajstih nagradah, ki so si jih priborili na natečaju Zelenih Slovenije pod naslovom Ohranimo okolje.

ANDREJA JARC

NOVA SIVČEVA KNJIGA

Gusarji na obzorju v Mengšu

Dne 4. oktobra zvečer ob 19.00 bo v pododruhu Kulturnega doma v organizaciji Knjižnice Domžale, KS

Mengeš in ČZP Kmečki glas predstavljena mladinska knjiga Ivana Sivca z naslovom Gusarji na obzorju.

Sodelovali bodo dramski igralec Boris Kralj z recitacijami in odlomki iz knjige, oket bratov Pirnat bo zapel nekaj dalmatinskih pesmi, o ribiški epopeji z otoka Visa pa bodo spregovorili pisatelj Ivan Sivec, literarni urednik Andrej Blatnik, direktor Kmečkega glasa Boris Dolničar ter vodja domaške knjižnice Cveta Zalokar-Oražem. Doživetje morja bo s sceno pripravil dipl. arh. Anton Benda, predstavitev pa bo nasploh potekala nekoliko drugače, kot ste vajeni podobnih literarnih večerov. Če bi radi podoživeli šepetanje morja, ljubezen med odrasčajočim Kristofom in lepo Anko, neugnane gusarje sredi Jadrana, pesem poletja v vsej svoji veličini in lepoti, potem ne zamudite predstavitev Gusarjev na obzorju prvi pitek v oktobru.

I. S.

GLASBA TREH DEŽEL

Pravi glasbeni spektakel

»Dobri dve uri glasbe, pesmi, plesa in vedre besede« so obljubljali člani Kulturnega društva Miran Jarc, ko so v soboto, 24. avgusta 1991 ob 20.30 v poletnem gledališču na Studencu pripravili prireditev GLASBA TREH DEŽEL. Nista bili le dve uri, bile so skoraj štiri, ni bila prireditev, bil je spektakel, za katerega bi lahko rekli, da ni imel trenutka, ki bi ga z lahkoto pozabili, zato lahko rečemo, da je bila prireditev nepozabna in jo bodo vsi gledalci, kar blizu 2000 jih je bilo, naslednjih 365 dni težko pričakovali.

Začela je MARELA INTERNATIONAL, za katero so v Slovenskih novicah zapisali, »da ji je komajda kdo kos na Slovenskem in tudi širše. Julija Bartol in Ivan

Hudnik tako dobro pojeta popevke, country, rock and roll, večno zelene in vse druge skladbe, da bi jima lahko zavidal vsak poklicni popevkar. Instrumentalisti MARELA INTERNATIONAL Dušan Drobnič, Iztok Vidic, Rado Černe, Marko Štrito in Janez Avbelj pa so vsak posebej dokazali, da so virtuozni na svojih instrumentih.

Za njo pa je občinstvo ogrel ALBERTO GREGORIČ, osvojil je že vso Slovenijo in pol Evrope, na mah pa tudi tisočglavo občinstvo na Studencu, ki ga ni in ni hotelo spustiti z odra, Alberto pa se tudi ni dal in režiserja prireditve Lojze Stražar in Ivan Sivec sta najbrž že tedaj spoznala, da z dobrima dvema urama ne bo nič: bodo najmanj tri. Posebej prisrčni so bili plesalci MINI PLESNE SOLE MICKEY MOUSE, vodi jih Saša Kosten, ki so pokazali, kako se plešejo nekateri standardni plesi. Le tako naprej, mladi plesalci!

Poslušalci so prisrčno pozdravili tudi domači ANSAMBL

OMAHNA, ki se je predstavil z lastno skladbo in skladbo o ljubezni do domovine. Nato pa sta prijetna napovedovalca MOJCA BLAŽEJ-CIREJ in JANEZ DOLNAR na oder povabila goste iz Italije. To so bili tokrat mladi KRAŠKI KVINTET Z OBČIN NAD TRSTOM, v katerem fantje in dekleta navdušeno igrajo slovensko glasbo. Seveda tudi brez smeha ni šlo: Zanj sta poskrbela JOŽE KRANJC IN JOŽE ROBIDA, humoristični par, ki je v šaljivih skečih obdelal vsa aktualna politična situacija, posebej uspešno pa sta se lotila tudi samih politikov. Če še niste vedeli, potem preberite, da med navadnimi ljudmi in politikmi ni skoraj nobene razlike, le da navadni ljudje vedo, da so ljudje, politikji pa ne... ha... ha... ha.

Do tokrat organizatorji niso bili zadovoljni le s sodelujočimi iz sosednjih držav, so dokazali Psterčner Goasslaschnayer iz Nemčije, natančneje z Bavarske, ki so na veliko navdušenje vseh

obiskovalcev predstavili nemško posebnost: pokažemo z biči v ritmu frajtonarice. Menda je to v Nemčiji zelo znana tradicija vznokov piva, na prireditev na Studencu pa je »bičarje« pripeljal eden od ansambla MARELA INTERNATIONAL, ki je bil pravzaprav rdeča nit letošnje prireditve. Njihovo hitro preoblačenje, igranje vseh zvrsti glasbe je vedno znova presenetilo gledalce, ob tem pa se spomnim besed moje sosedbe, ki je občudujoče rekla: »Je sploh kaj, česar ne znajo.« Po tem kar smo videli in slišali, draga sosedba, znajo resnično vse.

Posebej nestrpno smo pričakovali nastop MARIA in STEFANA, dunajskega dečka in njegovega očeta, ki so ju organizatorji najavili kot izvrstna pevca in to tudi resnično sta. S petjem nemških in slovenskih pesmi, še posebej je ostal v spominu Beli cvet za Slovenijo, saj je pomenil krono prelepemu večeru, v marsikatero oko pa privabil tudi solzo, saj

Pohabljen Zdravljica

Zveza komunistov ali partija si je nadela ime Prenovitelji. Lepo ime ali naziv. Le kaj pa to pomeni, oziroma kaj naj bi predstavljalo? V vsakem primeru naj bi komunisti nekaj prenovili. Partija naj bi prenovila sama sebe.

V Prilogi Dela 14. septembra gospa Spomenka Hribar ugotavlja: »Konec koncev je vladajoča elita privolila v volitve. Marsikdo bo rekel, da je bila v to prisiljena. To je res, ampak je privolila. Ni šla na primer po pomoč armade. To se premalo upošteva.«

Potemtakem naj bi bila večina slovenskega naroda Partiji neskončno hvaležna, da je, kot v vzhodnih državah, popustila

s skoraj petdesetletnim nasiljem, da namesto volitev ni ustanovila novega Golega otoka in da drugače mislečih ni več na različne načine mučila, žalila in zapostavljala ter jih telesno in duhovno pobijala.

Kaj pa je duhovno ubijanje. To je tudi naša zgodovina zmagovalcev, cenzurirane in predelane knjige, predvsem pa šolski učbeniki. To so nasilno spremenjena imena krajev, cest in ulic. To so podreke cerkve in znamenja. To je bila drugorazrednost vseh Slovencev, ki niso bili člani partije ali pa z njo niso vsaj simpatizirali. To je bila absolutna enoustnost.

Kar pomislimo, kako hlapčevsko so se na primer obnašali Mengšani, da so glavni cesti, ki pelje skozi njihov kraj, nadeli

ime Kidričeva. Sele sedaj (brez prenoviteljev!) jo bodo preimenovali v Trdinovo. Kdo in kaj je bil Trdina za Mengšane in za vse Slovence, sploh ni treba omenjati. Tudi v novem Trzinu je ena glavnih ulic Kidričeva, Trdinova pa je skrita. Cesta Ljubljana-Celje se v naši občini imenuje tudi Šaranovičeva. Tega imena pa ne najdeš v nobenem leksikonu. Kaj bomo z raznimi Vlahoviči, Kraigherji, Dermastji in podobnimi? Pomembne ceste pa še nimajo imen slavnih Slovencev, ki so za domači kraj in za domovino Slovenijo veliko storili.

Veliki brat pa z duhovnim ubijanjem ni poznal meja. V šolskih berilih so pri ponatistih ali novih izdajah črtali ali spreminjali posamezne besede ali cele stavke, ki jim niso bili »po okusu«. Privoščili so si celo našega slavnega Prešerna in njegove svetovno znane Zdravljice, ki je postala tudi naša himna.

Zanimivo je, da je bila v izdaji Poezij v letu 1946 še v originalu. Gre za zadnjo vrstico. Prešeren je napisal: »Dokaj dni naj živi Bog, kar nas dobrih je ljudi.« Veliki brat pa je Prešerna popravil v: »Dokaj dni naj živi vsak, kar nas dobrih je ljudi.« Pri tem duhovnem zločinu pa ni samo likvidiral enega Boga, ampak je spremenil obliko in smisel stavka (kaj je osebek in kaj povedek?). Pri tem je naredil še slovnično napako. Napisati bi moral vsaj besedo VSAKDO, ki predstavlja samostalni, Beseda VSAK pa v slovenskem stavku ne more stati samostojno in zatorej v tem »popravljenem« stavku osebk niti ni. Poezije iz leta 1946 niso bile preklicane, recitatorji pa so le vsa ta leta uporabljali PRENOVLJENO Prešernovo Zdravljico.

Časi so se zavrteli. Komunizem umira. Vendar ta stvar najbrž ne bo šla kaj hitro. Samo primer. Za slavlje ob razglasitvi samostojno-

sti 26. junija v Radomljah smo na hitro staknili glave, kaj naj bi bilo za prireditev najbolj primerno. Dogovorili smo se, da bo ob dviganju nove slovenske zastave govoril predsednik krajevne skupnosti, pevski zbor da bo zapel nekaj slavnostnih pesmi, med različnimi pozdravi pa da bo mladenka iz Cankarjevega Kurenta prebrala odlomek o domovini in recitala Prešernovo Zdravljico.

Vaščanko, ki je našla recitatorko, sem lepo prosil: »Da ja ne bo POHABLIENE oblike Zdravljice – NAJ ŽIVI VSAK. Odgovorila mi je: »Brez skrbi, brez skrbi. Tudi jaz imam Pezije, v katerih Zdravljica še ni cenzurirana.«

Na sami slavnosti je bilo vzdušje na višku; tudi Radomljanov in okoličanov se je veliko zbralo. Pevci so zapeli ponosno in navdušeno. Po govoru, ki je bil simboličen in času primeren, se je zvrstilo tudi več pozdravov novi Sloveniji. Mladenka je s smiselnimi poudarki prebrala znamenite besede velikega Cankarja. Žalostno in revno pa je bilo, ko je končala z recitacijo popravljene Zdravljice: »DOKAJ DNI NAJ ŽIVI VSAK, KAR NAS DOBRIH JE LJUDI.«

Po slavlju sem vprašal gospo, ki mi je tako zatrdila, da bo Zdravljica recitirana v originalu, kako da je moglo priti do tega. Ona mi je rekla, da je mladenka žal imela svoje besedilo. »Že, že, sem ji odvrnil, toda knjižica iz katere je brala Zdravljico, je bila iz prejšnjega stoletja in je bila zadnja vrstica popravljena s svinčnikom.« Gospa je še dodala: »Kaj se pa tako razburjate, če je v Zdravljici en Bog črtan, saj so trije Bogovi še ostali.« Jaz pa samo: »V tem primeru ne gre za Boga ampak za Prešerna, ki ga je neki pametnjakovič popravil in s tem za pol stoletja Zdravljico POHABIL.«

FRANCE CERAR

KNJIŽNICA
DOMŽALE

Vsak ima možnost priti do knjige

Med temeljne človekove pravice sodi tudi pravica do znanja in v tem okviru tudi pravica do knjige. Ta bi morala biti dostopna vsakemu človeku, zato je v svetu tudi razvito javno, splošno knjižničarstvo. To naj bi pokrivalo potrebe in zahteve vsakega bralca.

Ko smo v domžalski knjižnici razmišljali o tem, smo nezadovoljni ugotovili, da nam še zdaleč ne uspeva približati knjig slehernemu človeku. Pri tem so še posebej zapostavljeni mnogi

bolj oddaljeni kraji v naši občini, spomnili pa smo se tudi takšnih ljudi, ki sami ne morejo priti do knjižnice in si izbrati, kar si želijo. To so bolniki, invalidi in nekateri starejši, ki ne zmorejo več takšnega napora.

Z mislijo nanje odpiramo novo obliko delovanja: IZPOSOJA KNJIG NA DOMU. Sporočamo vam našo telefonsko številko: 721-204, na katero nas pokličite in povejte svoje želje: kaj bi radi brali, kdaj naj se oglasimo pri vas in kje živite. Obiskali vas bodo naši knjižničarji in vam prinesli želene knjige na dom ter vam s tem pomagali z dobro in zanimivo knjigo krajšati dolge ure in popestriti samotne trenutke.

Ker pa vemo, da nimate vsi telefona, nam lahko tudi pišete: Knjižnica Domžale, Ljubljanska 58, 61230 Domžale.

Upamo, da bomo z novo obliko aktivnosti knjigo še bolj približali vsakemu človeku, še posebej pa tistim, ki si knjige želijo, pa jim je dostop do nje pretežak.

Veselim se že srečanja z vami!

Marijan Slevce

PREVIDNOST – MATI MODROSTI

*Če nekdo ti rôko »liže«,
koj oglej si ga pobliže!
Kar on skriva, ti – poišči...
Vse prebrskaj in preišči!*

V OGLEDALU

*Poniglavi zajedalci
ponavadi so – hinavci.
– To je dejstvo, a ne fraza:
Ena glava – dva obraza!*

SO TUDI IZJEME

*Vsi smo »lovci« – razne baže.
Če nanese, vsak se – zlaže.
Drugim trnje, sebi – rože...
Žal, ne moremo iz – kože!*

Iz cikla: VSAKDANJA SLOVNICA

DRUGI NAGELJ

Planinski krst

V naši občini deluje nekaj odličnih glasbenih skupin, med katere zagotovo lahko prištevamo ansambel Nagelj, ki je pred nedavnim izdal svojo drugo kaseto in CD ploščo z naslovom Planinski krst.

Večino melodij je napisal Franci Lipičnik, po eno pa tudi Brane Lukan in Stane Kregar, vsa besedila pa Ivan Sivec. Tudi večina motivov je nabranih v domžalsko-kamniškem koncu, tako da nas ansambel s svojimi skladbami, ki se redno vrtijo na Radiu Slovenija, zastopa v širšem slovenskem prostoru. Poznavalcem se celo zdi, da je drugi nagelj še lepši in popolnejši kot prvi, obeta pa tudi vnaprej lepo prihodnost na tovrstnem področju muziciranja. Pojejo Brigita Vrhovnik, Brane Lukan in Brane Jagodic.

LEP NASLOV, PRIMEREN IN SIMBOLIČEN ZA DANAŠNJI ČAS

Cvetje in mir – v arboretumu

Lepo vreme, vabljen naslov, izletništvo, predvsem pa ljubezen do vsega, kar je povezano z naravo, je v dneh od 6. do 10. septembra 1991 privabilo na razstavo cvetja, cvetličnih nasadov, okrasnih rastlin in drevja ter izrednega aranžerstva, vse to pa v okviru naravnega okolja, na tisoče in tisoče Slovencev. Tudi razstavljavci so bili iz različnih krajev Slovenije.

Enkratno in ozaljšano z lepim, skoraj jesenskim sončnim vremenom je bilo tudi odprtje razstave. Pod vodstvom kamniškega kulturnika Toneta Ftičarja je ob vhodu na parkirnem prostoru najprej vesele viže zagrnila Vevška godba. Radomeljski moški pevski zbor je zapel dve, rožam, cvetju in soncu namenjeni pesmi. Predstavo so pozivile ljubljanske mažoretke in skupina narodnih noš iz lhana, ki je ob domači harmoniki Jožeta Velepca med vriski in ploskanjem veselo zaplesala. Nato je direktor Arboretuma Aleš Očepek v kratkem nagovoru veliko povedal. Orisal je zgodovino in težave, s katerimi se ubadajo, ter nakazal nadaljnje delo, obenem pa se je zahvalil vsem sodelujočim razstavljavcem.

Slavnostni govornik je bil dr. Matjaž Kmecl. Njegove besede so bile namenjene rožam in ljudem. Ker je bil govor tako bogat in »cvetoč«, ga objavljamo. Za njim se je oglasilo še nekaj razstavljavcev. Po govorih so bila podeljena priznanja in diplome, zatem pa je množica obiskovalcem med živahnimi

zvoki godbe odšla na ogled. Na koncu je povabljenec dočkal šampanjec s prigrizkom.

Kot že omenjeno, je bilo v dneh razstave ogromno obiskovalcev, v nedeljo popoldne pa je bilo tako gosto, da je bil ogled že kar otežkočen.

Ko bi bil ob izhodu stal gospod Ferdinand Souvan, ki je pred sto leti okoli svojega (žal požganega) gradu začel zasa- jati prve lepotne rastline in dre-

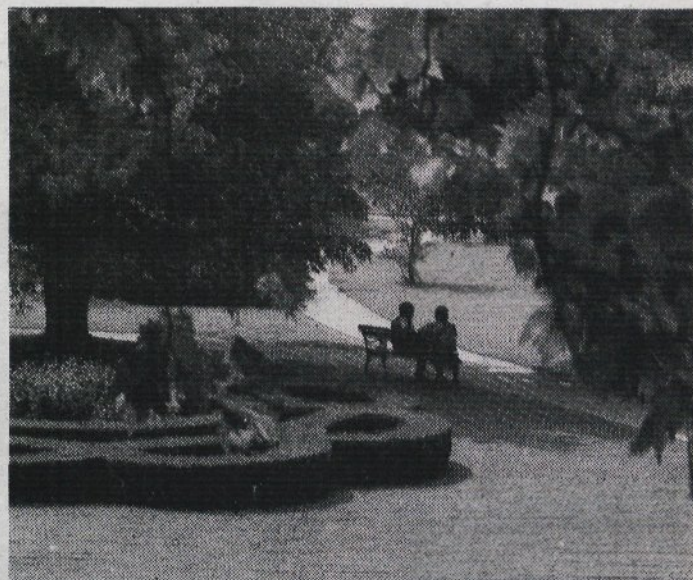
vesa, bi bil ob pogledu na zadovoljne obraze in množico ljudi, ki si je nakupila rož, gotovo srečen in vesel. Saj je v našem kraju že on začel s to razstavo, ki so jo lepo dopolnjevala tudi njegova stoletna drevesa.

Po tem velikem slavlju cvetja, saj si je razstavo ogledalo okrog 50.000 ljudi. Lepo, dobro in koristno bi bilo take razstave vsako jesen ali vsaj na dve leti

ponavljati. Vse bi lahko dopolnili in popestrili še z različnimi kulturnimi prireditvami, kjer bi sodelovala društva ali kulturne skupine s kamniškega in domžalskega področja, vse skupaj pa bi tako preraslo v naslov CVETJE, KULTURA, MIR.

Vodstvu Arboretuma in vsem sodelujočim gre za tako uspešno kulturno in turistično prireditev velika zahvala in priznanje.

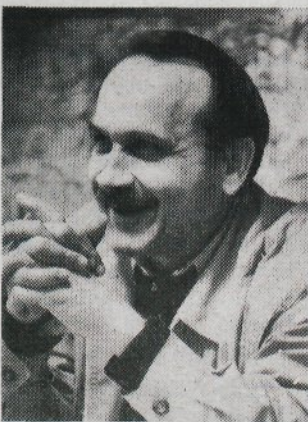
France Cerar

Govor dr. Matjaža Kmecla

Zdaj je čas, ko najlepše cvetejo dalije – starim Aztekom so bile božje rože, simbol sonca, ki daje vse življenje na zemlji. Tako kot je bila stara Kitajcem breskev ali Sumercem oljka. Malo prej so cveteli limbarji, kakršnega je držal v roki sveti Alojzij in z njim oznanjal mir in čistost.

Še prej, za prvi maj, so pogladi delavski rdeči nageljni in za božični čas teloh, ki mu Nemci rečejo Kristusova roža in je tudi znanilo miru na zemlji; v oktober in november bo cvetela krizantema umetnikov in spominov na najbližje. Stara in ljubezniva kitajska misel pravi, da je cvet nasmeh rastline. Ni lepe in dobre stvari na svetu, ki ji ne bi človeški duh poiskal podobe v njem, pa tudi ni grde

in zle, ki bi se mu zdela podobna kakšni roži; še ledeni ne.

Zato ste, spoštovani postavljavci razstave, ki se danes začnejo v Volčjem potoku, izbrali zanjo najboljšo ime – Cvetje in mir – kajti mir združuje v sebi vse, kar je sreča.

Ker pa je prireditev v Sloveniji, ki je še zmeraj obsojena na sobivanje z očitno ponorelimi in poneumljenimi, pa tudi pokvarjenimi ljudmi, ki pobi-

jajo, ki rušijo s krvavimi in revnimi žulji zgrajene domove, mendrajo polja in vrtove, vse v imenu nekakšne pravice in demokracije, je takšna prireditev še mnogo več od hortikulturnega dogodka. Je še en poskus pomirjevalnega dogovora: Dajte, ljudje božji, kaj ni najvišja pravica pravica do življenja, do tega, da v miru stopiš na vrt, kjer cvetejo in dišijo plamenke, da odrežeš vrtnico, recimo rožnato Kraljico Elizabeto, in jo odneseš sosedom – naj vejo, da ste prijatelji. Ali ni najvišja demokracija osvoboditev pred sovraštvom, svojim in drugim? Ni vse hajduška zgodovina in streljanje – velikanska večina stvari na svetu je daleč od krvave zgodovine. In od teh reči živimo.

Ker je prireditev v Volčjem potoku, pomlajenem in pozivljenem, je obenem tudi zveza s slovensko zgodovino, s Souvani, Bleiweisovo bližnjo žlahto, ki se ji je že v prejšnjem stoletju zdelo potrebno k zoreči slovenski narodni skupnosti dodati še ar-

boretum, drevesnjak – kot smiselno in moderno nadaljevanje nasadov, kakršen je bil v Dolskem, ali pa sta jih zasajala brata Zoisa. Ne smemo pozabiti, da je Slovenija pred 200 leti za Evropo pomenila obljubljeno botanično deželo, da je ljubljanski botanični vrt eden najstarejših precej daleč naokrog in da je kranjska kmetijska družba, ki je imela najprej svoj sedež tudi na Souvanovem dvorišču tam blizu, kjer je današnja slovenska skupščina, kar je tudi po svoje pomenljivo, imela zbranih na stotine sadnih sort. Slovensko drevo je že res lipa, toda življenje je toliko bolj polno in gozd toliko bolj zdrav, kolikor več različnih dreves raste v njem. Podobno velja tudi za narod, vedel je vsaj že Levstik – in tako k vsemu, kar zagotavlja našo polnost in zdravje, sodi poleg vsega drugega tudi kultura cvetja.

Pelargonije na gankih, nageljni in rožmarin na oknih, vodenke, slovenke, fajgelni, žametnice in vsesvetnice na

vrtovih pa tudi zimzelen upornega vztrajanja in zvestobe v srcih so nasmeh dežele pod Alpami – za vsakega, ki ga vidi in sprejema.

Tako vidim in razumem globlje sporočilo te prireditve. Obenem pa se bom tudi jaz seveda po otroško veselil vsega lepega, kar zna večča roka, pametna glava in ljubezen izvesti iz rastlin in kar so vztrajni, marljivi, z eno besedo odlični prireditelji postavili na ogled. V imenu vseh bi se jim rad zahvalil: za idejo, za cvetje in za globlje sporočilo.

Trajen mir, pravi domislica, je inteligenčni test človeštva. Mi dodajmo v tem lepem trenutku: poskusimo ga uspešno opraviti; tudi s cvetjem. Ne tistim, ki je izrabljeno, ki so ga na primer pred dnevi stisnili v polotroške roke mladih vojakov, da bi ogoljufali resnično ljubezen mater, ki so prišle po svoje sinove, temveč s cvetjem, ki mu ni podtaknjena nič in govori samo s svojim nasmehom, kot pravi stara kitajska misel.

DOBER DAN, HRIBI

V Hribih se dani

»Če ima človek pot v redu, ima skoraj vse,« mi je povedala Ana Novak, ena izmed mojih sogovornic v prijetni vasi Hribi na skrajnem vzhodnem delu naše občine v Krajevni skupnosti Trojane.

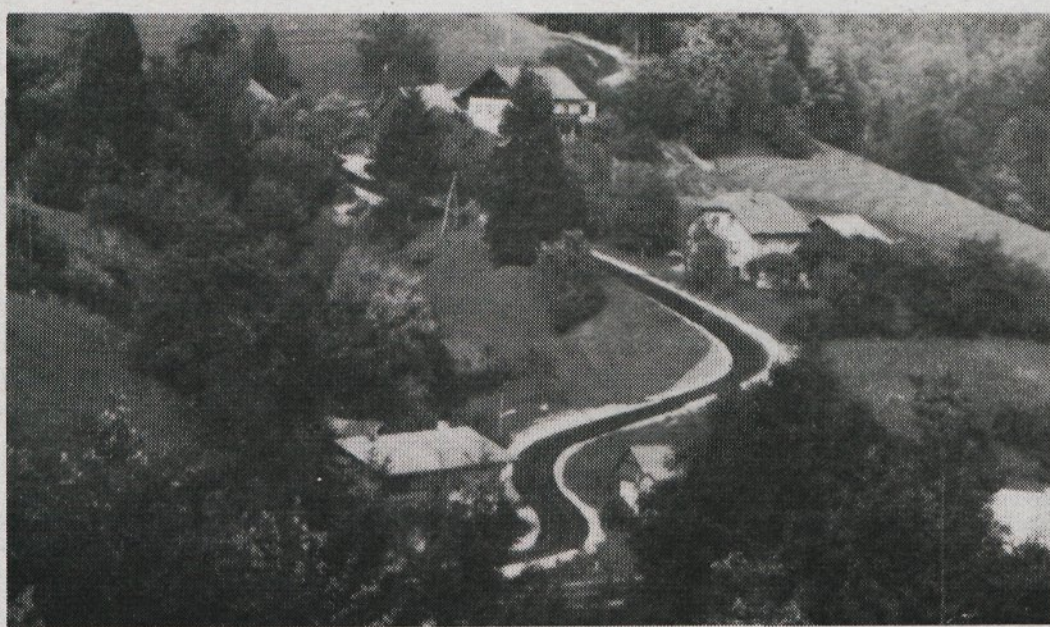
»Pa ne pozabite napisati, da se ob tej priliki prav vsem, že vedo katerim, ki so pomagali, ki so organizirali in izgradili to našo cesto,« ki smo si jo toliko želeli, iskreno zahvaljujemo,« je še hitela pripovedovati moja sogovornica. Nič drugače ni bilo pri drugih hišah, kjer smo se kljub različnim vprašanjem vedno znova vračali k cesti, k 1700 metrov dolgemu asfaltnemu traku, ki za Hribe pomeni vse.

Sicer pa so Hribi majhna vasica, 12 hišnih števil, štejejo, ki so razpotežene ob pred kratkim asfaltirani cesti. Ni jih težko najti, le ob koncu Trojan pri zadnji hišni številki V Zideh tik pred kapelico (malce nerodno in pozimi zna biti nevarno) zaviješ levo. Hiše, stare in nove, teh zadnjih je več, so ob cesti, le redke umaknjene v hribovit svet, po katerem je vasica najbrž dobila svoje ime. V glavnem so to kmečke domačije, kjer pa je pri vsaki hiši vsaj en zaposlen, sva izvedela z Vidom, ko sva se potikala od hiše do hiše in spraševala, kako je v Hribih. O njih nama je marsikaj že povedal Lado, ki so ga velikokrat omenjali tudi ob najinem obisku, češ da je poleg drugih iz vodstva Krajevne skupnosti Trojane in gradbenega odbora, katerega predsednika Ivana Novaka žal ni bilo doma, kar precej »kriv«, da se tudi v to prijetno vasico pride po asfaltu.

Vodovod imajo, lokalni sicer, vendar voda je, tudi telefone so pred leti dobile skoraj vse hiše, o cesti raje niso govorili. Ni bila cesta, bilo je eno samo stran meta-nje denarja, saj vsakoletno posipanje in voženje peska, kopanje kanalov ni nikdar prineslo uspeha. Prvo neurje, in na tem koncu jih ni

prav malo, je cesto spremenilo v kanal in najbolje bi bilo, da bi imel vedno lopato s sabo, se je le nerad spominjal bivše makadamske ceste eden izmed krajanov. Po njej pa so se vsak dan vozili v službe, »zbijali« avtomobile, se jezili, otroci so dan za dnem požirali prah, kmetje se jezili, ko so včasih kar peš odhajali z mlekom v dolino. V dolini pa je vse. Je trgovina, je šola, je občina; je zdravnik, veterinar, je vse, kar sem in tja rabijo tudi krajanje Hribov. In so hodili v dolino, obenem pa tiho upali, da nekoč asfalt pripelje tudi v Hribe. Njihovo upanje je bilo malce večje, ko so pred dobrima dvema letoma tudi v KS Trojane izglasovali krajevni samoprispevek, v čigar program je prišla tudi cesta v Zideh-Hribi.

Seveda sam samoprispevek ni zadostjal, krajanje so sedli skupaj in se dogovorili: damo še lastni delež,

Kakor kača se vije cesta proti Hribom

prišel Franc Gorišek, obrtnik s Trojan, ki je opravil makadamska dela. Hitro in ne predrago, skoraj enako bi lahko zapisali tudi za izvajalca asfaltnih del Cestno podjetje Celje, ki je položilo 1700 metrov, tri metre širokega asfalta, urejene so tudi bankine, voda ne bo več odnašala truda in denarja krajanov in širše skupnosti. Svoj delež, sicer le k prvemu kilometru, je dala tudi občina, za kar se ji zahvaljujejo, računajo pa, da jim bo v letu 1992

najde se tudi pesa in korenje. V glavnem imajo vsak po nekaj živine, mleko oddajajo v dolino, tudi prašiči krulijo v svinjarih. Okoli domačij korakajo kokoši, sem in tja tudi kakšen petelin, ljudje so pridni. Ko pridejo iz službe, se lotijo kmetij, ki večini zagotavlja socialno varnost, pa tudi boljše življenje. Brez traktorja ni skoraj nihče, tudi ostali kmetijski stroji so na lepo urejenih kmečkih dvoriščih, na poljih pa gospodarji skupaj z družini

kanal, ki ga je ob vsakem neurju vedno znova in znova »izpirala« voda. Vzdrževanje sploh ni pomagalo, vedeli smo, da je edina rešitev asfaltiranje ceste. Danes je vse drugače, asfalta smo vsi zelo veseli in nam bo veliko olajšal življenje. Vsem: šolarjem, ki hodijo v šolo v Blagovico, delavcem bo lažja pot v službo, tudi vožnja mleka v dolino bo lažja.

BRANKO UDOVIČ: Živim ob začetku vasi in včasih se sosedje

z dolino, ki smo jo dolgo čakali, pa tudi lažje življenje za vse. Dela nam nikoli ne zmanjka. Skoraj vsaka domačija ima kmetijo, bolj majhno sicer, zato iz vsake hiše kdo dela tudi v podjetjih v dolini. V glavnem se ukvarjamo s poljedelstvom in živinorejo. V vasi se razumemo, cesta nas je še bolj povezala. Malce nas skrbi le zima, saj bo treba poskrbeti, da na cesti ne bo poledice.

FRANC MARKUŠ: Enkratno za vas in ljudi, najmanj enkrat več je vredna naša vas, od kar je dobila asfalt. Prepričan sem, da ima nobenega smisla, da bi cesto popravljali, saj je bilo videti, kot da mečemo denar stran, sedaj bo vse lažje. Vodstvo KS nas je razumelo, nam pomagalo, občina je najbrž dala, kolikor je mogla, čeprav bi za višinske dele morala najti več. Prav veliko nam res več ne manjka, želeli bi le, da bi nam divji prašiči naredili malo manj škode.

IVAN MIKŠA: Cesta je v vas pripeljala boljše in lažje življenje. Veseli smo je, saj ne bomo več na nemogoči cesti »zbijali« avtomobilov in se jezili nad nemogočo cesto.

Morda ne bi bilo slabo, če bi v okviru možnosti uredili tudi javno razsvetljavo, na nevarnih odsekih postavili kakšno odbojno ograjo, ali jih kako drugače zavarovali. Za domačine, ki cesto poznamo, je že v redu, kdor pa ceste ne pozna, pritisne na plin in nesreča je tu.

ANA NOVAK: Dolgo smo jo čakala in reči moram, da je velika

ELIZABETA JOŠAR

BRANKO UDOČIČ

FRANC VRESK

FRANC MARKUŠ

IVAN MIKŠA

ANA NOVAK

samo da bo cesta. Na domačijo je zneslo dobrih 3500 DM, nekatere domačije pa so prispevale celo več kot 4500 DM. Ni bilo prav lahko, nama pripovedujejo, saj osebni dohodki niso veliki, kmetovanje na hribovitem svetu pa tudi ne prinaša prav veliko. Malce so zategnili pasove, potrpežli, kot pravi eden izmed sogovornikov in je šlo. Pomagali so tudi pri začetnih delih – sekanje drevja ob cesti, nato pa je

pomagala odplačati tudi najeti kredit.

Življenje v Hribih je prijetno, mirno. Ko jih sprašuješ, kaj jim še manjka, so kar malce v zadregi. Pravzaprav vasi skoraj ničesar, morda kakšna varovalna ograja, razmišljajo o kanalizaciji, ampak trenutno so več kot zadovoljni. Imajo asfaltirano cesto.

Domačije so urejene, sejejo v glavnem koruzo, nekaj krompirja,

nami pobirajo kmetijske pridelke. Kljub slabi cesti ni domačije, ki bi ostala prazna, veliko je že mladih gospodarjev, ki pridno razvijajo domačije.

Čeprav »Bogu za hrbotom« z novo cesto Hribi postajajo še prijetnejša vas in njeni ljudje še zadovoljnejši. Vse to pa so povedali tudi naši sogovorniki.

ELIZABETA JOŠAR: Prepričan sem, da ima nobenega smisla, da bi cesto popravljali, saj je bilo videti, kot da mečemo denar stran, sedaj bo vse lažje. Vodstvo KS nas je razumelo, nam pomagalo, občina je najbrž dala, kolikor je mogla, čeprav bi za višinske dele morala najti več. Prav veliko nam res več ne manjka, želeli bi le, da bi nam divji prašiči naredili malo manj škode.

kar radi pošalijo: češ lahko tebi, ko ti je voda nanekla ves pesek, da si naredil hišo. Delno je ta trditve točna, saj če nismo, včasih tudi sredi noči, ob dežju čistili kanalov, je odneslo prav vse, voda pa se je zlivala okoli hiše. Sedaj tega ni več, ni pa tudi prahu, je le splošno zadovoljstvo, da je tudi naša vas s prihodom asfalta lepša in urejenejša.

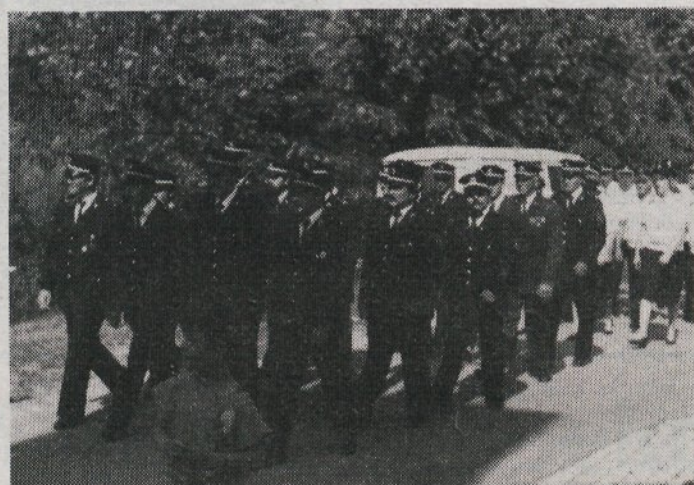
FRANC VRESK: Nova cesta pomeni predvsem boljše povezavo

pridobitev za vse nas. Prepričan sem, da ima nobenega smisla, da bi cesto popravljali, saj je bilo videti, kot da mečemo denar stran, sedaj bo vse lažje. Vodstvo KS nas je razumelo, nam pomagalo, občina je najbrž dala, kolikor je mogla, čeprav bi za višinske dele morala najti več. Prav veliko nam res več ne manjka, želeli bi le, da bi nam divji prašiči naredili malo manj škode.

VERA VOJSKA

Trojanski gasilci so praznovali

Povorka gasilcev, pozdravni govori, podelitev priznanj, kulturni program, vse nadvse slovesno ob praznovanju 80-letnice Gasilskega društva Trojane pred

njihovim domom 16. junija letos.

Še na mnoga uspešna leta, trojanski gasilci!

Blagoslovitev obnovljene Blažičeve kapelice v Dragomlju

V nedeljo, 4. avgusta 1991, je bil v Dragomlju pri Domžalah poseben praznik. Ob blagoslovitvi obnovljene Marijine kapelice smo imeli tudi sveto mašo na prostem, daroval jo je šentjakovski župnik dr. Stanko GERJOLJ. Dragomelj namreč spada v župnijo Šentjakob ob Savi. Praznovanju smo hoteli dati poseben poudarek, ker je bila omenjena kapelica pred skoraj štiridesetimi leti oskrnjena, Marijin kip pa so zaradi strahu, da bi se ponovilo tako dejanje, preselili v ilegalo, to je v Blažičevo stanovanje.

Dragomljani, drugi župljani in sosesčani smo se zbrali v velikem številu, da s slovesno blagoslovitvijo mojstrsko obnovljene kapelice in zadostilno sveto mašo javno prekinemo štiridesetletja trajajoči versko-kulturni molk. Kapelico je obnovil znani slikar Ivan Marinšek s sosednje Pšate.

Podpisani sem v uvodnem govoru poudaril, da smo danes žive priče, kako staremu sistemu ni uspelo ustvariti novega človeka brez Boga, brez Cerkev in njenih glasnikov. Po besedah nekega nemškega filozofa je vsako obdobje našega

življenja v neposrednem razmerju do Boga, ki ga ne moremo izbrisati iz svojega življenja. Med slovesnostjo je sodeloval mladinski cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Branke JERETINA, ki je v zaključnem delu doživeto zapel tudi Prešernovo Zdravljico.

Vsaka sveta maša je pravno dejanje. To je hotel poudariti tudi primas šentjakobske župnije, ko je spregovoril o krščanski razsežnosti odpuščanja in je s tem čudovito dopolnil misel podpisanega, da kristjani ne obsojamo ljudi, ampak dejanja.

Pri pozdravu miru in sprave je gospod Ivan KOPAČ občuteno spregovoril o miru in dostavil: Če je bil mir pred vojno za nas morda le beseda, pa je dobil po vojni svojo pravo, polno vsebino.

Pred blagoslovom kapelice sem navzočim izročil pozdrave gospoda nadškofa dr. Alojzija SUŠTARJA, ki je dejal, naj razumemo to zborovanje kot znamenje boljših časov.

Pozdravno pismo je poslal tudi gospod mag. Ervin Anton SCHWARZBARTL, predsednik

domžalske občine, kamor Dragomelj spada, in republiški poslanec SKD in ZO, ki se slovesnosti ni mogel udeležiti. Pozval je vse zbrane krajanje in dobro misleče ljudi, da v svojih priprošnjah ne pozabijo prositi za razsvetljenje duha vseh: tako tistih, ki imajo oblast in moč odločanja, kot tistih, ki jih podpirajo v prizadevanjih »Ohraniti moramo takšno politično naravnost, ki ne bo dovolila ponovitve dogodkov, zaradi katerih ste danes tukaj zbrani,« je zapisal gospod mag. E. A. Schwarzbartl.

Po versko-kulturni slovesnosti so vse udeležence pridne in prizadevne Dragomljanke postregle s pecivom, krofi in vseh vrst pijačo. Glavno breme organizacije našega praznika pa je nosil gospod Danijel SELČAN, ki ga namenoma omenjam nazadnje, da si ga bomo bolj zapomnili.

Vsem in vsakemu posebej priskrba hvala za sodelovanje in denarni prispevek. Enako se zahvaljujejo tudi Blažičevi in ŽPS. Sestram sv. Križa iz Male Loke velja posebna zahvala.

Ivan KEPIC, pobudnik obnovitve kapelice

Predsednik Skupščine občine Domžale mag. Ervin – A. SCHWARZBARTL na slovesnosti na Trojanah:

»Vi ste dokaz pravilne odločitve vaših prednikov, ki so pred 80 leti prevzeli pobudo v svoje roke in ustanovili društvo. Res je, da spomini bledijo, vendar ljudje ohranjamo pozitivne vrednote prednikov, posebno še, če razodevajo dobroto, plemenitost in pomoč drugim. In gasilstvo je nekaj plemenitega.«

LOKA PRI MENGŠU JE PRAZNOVALA

Dan, ki si ga bodo Ločani zapomnili

Sobota, 24. avgusta 1991, je bila za Loko pri Mengšu praznični dan. Na cestah, ki vodijo v vas, so goste pozdravljali napisi: »Pozdravljeni v Loki«, na hišah so plapolale zastave, bil je dan, ki si ga bodo Ločani zapomnili.

Cesta skozi vas je bila že od leta 1988 razkopana, SGP Graditelj iz Kamnika je tedaj zgradil pod cesto kanalizacijski kanal, ki povezuje mengeško kanalizacijo prek Trzina na centralno čistilno napravo v Študi. S tem je bila opuščena »čistilna naprava« na Pšati, zaradi česar je potok postal bistveno čistejši. Dela na kolektorskem kanalu so trajala do pomladi 1990. Cesta, ki je bila asfaltirana pred 23 leti in je bila pred tem v dobrem stanju, je ostala v makadamu, ljudje pa so goltali prah celo poletje in hodili po blatu vso jesen...

V projektu izdelave kanala je bila predvidena tudi zamenjava vodovoda na mestih, kjer se je vodovodno omrežje približalo kanalu. Ker se zamenjave vodovoda in izgradnje kanalizacije, po mnenju strokovnjakov, ne da opraviti hkrati, so vodovod zamenjali pred zimo 1990, in sicer se je KS Mengeš dogovorila, da je Komunalno podjetje zamenjalo komplet vodovod pod cesto. Cesta je doživela in preživela še en udarec, ostala pa je še naprej blatna...

Ker cesta še ni bila pripravljena za asfaltiranje, »v zraku« je namreč visela želja po posodobitvi ceste, je obveznost asfaltiranja ceste od Graditelja prevzela občina Domžale. Gradbeni odbor za izgradnjo se-

kundarne kanalizacije v Loki, ki je medtem že uspešno sodeloval pri izgradnji hišnih priključkov za hiše ob glavni cesti, je dobil še eno nalogo: posodobitev razkopane ceste, ureditev odvodnjavanja, robnikov in delno izgradnjo pločnika.

V začetku marca so kraji sprejeli predlagani finančni načrt, v katerega je bila vključena posodobitev ceste, izgradnja sekundarne kanalizacije s pripadajočimi hišnimi priključki za celo vas. Ker se je hkrati sprejemal tudi Ureditveni načrt za Loko, ki predvideva 70 novih stanovanjskih enot, so bili načrti za kanalizacijo pripravljeni tudi za predvidene nove stanovanjske objekte. Finančni načrt je zato predvideval naslednje vire sredstev: kraji (samoprispevki in 1500 DEM na hišo), KS Mengeš, občine Domžale (ključ financiranja 40%) ter Sklad stavbnih zemljišč.

V mesecu dni je gradbeni odbor zbral 80 odstotkov potrebnih pogodb, s katerimi se je KS Mengeš zavzela, da bo posodobila razkopano cesto v letu 1991 ter vsaki hiši v Loki zgradila hišni priključek na kanalizacijsko omrežje do leta 1994.

Medtem je BIRO 71 že izdeloval načrte za posodobitev ceste, hkrati pa je podjetje Hidrotehnik v začetku aprila 1991 začelo z deli pri izgradnji kanalizacijskega omrežja. Na podlagi zbranih ponudb za rekonstrukcijo ceste je bil kot najcenejši ponudnik izbran Alija Čamil s kooperantom Francetom Koscem, ki sta dela izvajala od srede maja, hkrati pa je podjetje Hidrotehnik zgradilo tudi 80m opornega zidu ob Pšati, tako da je cesta sedaj širša in bolj pregledna.

FRANC DIMEC, eden najbolj prizadevnih članov gradbenega odbora

V avgustu je podjetje SCT položilo novo asfaltno prevleko, podjetje Hidrotehnik pa zaključuje dela pri izgradnji sekundarne kanalizacije na krakih, ki so bili dogovorjeni v pogodbi.

Loka je tako prišla do modernizirane ceste, zgrajenih pa je že 40 odstotkov hišnih priključkov na kanalizacijo, to je bil dovolj tehten razlog za praznično razpoloženje v Loki.

Gospodinjje so pripravile dobrote, s katerimi so bili pogoščeni vsi prisotni, prireditve pa so popestrili Mengeška godba, narodne noše in gasilci, ki so ta dan sodelovali tudi na gasilskem tekmovanju za 4. pokal Loke.

Slavostni govornik je bil župan g. Ervin Anton Schwarzbartl, ki je med drugim dejal:

Naša sedanja občina je po razvisti infrastrukturi še zelo različna. Sposobnost in zmožnosti varčevanja ali plačevanja davkov pa ne-

enake. Vse to me vodi k prepričanju, da prav zaradi tega ne gre nadenjati že zgrajenega zaupanja med različnimi deli občine in rušiti doseženo, ampak nadaljevati razvoj skupaj, ob še pravičnejši delitvi razpoložljivega v okviru ustvarjenega. Gledano s tališča KS-i smo drug drugemu potrebni in drug drugega lahko podpiramo v njegovih prizadevanjih, če bomo pošteno delali, se odkrito pogovarjali in objektivno določali prioritete. Če pa tega nismo zmožni, je prav, da se razidemo, še prej pa poravnamo račune. Pred nami je novo proračunsko leto, pred nami so veliki izzivi osamosvajanja Republike Slovenije, pred nami so tudi velike preizkušnje. Težko si predstavljam, da bomo uspešno reševali vse te in druge težave neenotni in v iskanju slabosti med sabo, gledano strankarsko ali krajevno, namesto v poglabljanju uspešnega tudi v naši občini. Zato skušajmo biti realni v pričakovanjih in poštene v odnosih.

Edino tako bodo naložbe v vsaki KS ne samo materialna pridobitev, ampak tudi vir zadovoljstva krajanov – občanov, z zavestjo, da so ustvarili nekaj novega, pomembnega za prihodnje rodove, zase in za širšo družbeno skupnost, zasluženo.

Prepričan sem, da tudi vi tako razmišljate. Zato ob odprtju tega cestnega odseka vsem članom KS-i

iskreno čestitam. Vsem, ki ste se trudili za izvedbo, velja zahvala, zakaj veliko naporov je potrebno vložiti, preden se lahko z zadovoljstvom poveselijo prijatelji in znanci – kraji ob uspešnem zaključku kakšnega dela. Uporabnikom – krajanom pa sporočilo, da si z urejenim cestništvom niso dvignili samo standarda, ampak so vanj vgradili tudi del sebe, svojih odločitev – prihrankov in tako med seboj povečali zaupanje in učvrstili vezi prijateljstva ter sodelovanja.

V odsotnosti predsednika Janeza Pera je podpredsednik sveta KS Mengeš pohvalil kraje Loke za dosežke in jim zaželel še veliko uspehov.

Prepričan sem, da je bil to dan, ki se ga bodo mnogi radi spominjali in si ob tem želeli, da bi bilo podobnih še veliko.

Čprav smo se graditeljem že zahvalili na prireditvi, pa ne bo odveč, da to ponovimo: HVALA torej podjetju Hidrotehnik iz Ljubljane, obrtnikom Aliji Čamilu in Francu Koscu, podjetju SCT, Biroju 71 iz Domžal, Komunalno stanovanjskemu podjetju Domžale, predstavnikom KS Mengeš (g. Peru, g. Skrlapu, g. Ogrincu, ga. Drešarjevi) občini Domžale (g. Preskarju) ter Razvojnemu zavodu Domžale (ing. Nahtigalu).

Andrej Urbanc

NAŠE SREČANJE

Tanja igra citre

Kar precej Slovencev bi odgovorilo CITRE, če bi jih vprašali, kateri instrument jim je najljubši in vsi, ki so jih že slišali, bi se najbrž ob tem tudi spomnili na čudoviti glasbeni motiv avtorja Urbana Kodra, ki ga citre pričarajo v filmu Cvetje v jeseni.

Citre igra že deset let tudi Tanja Zajc, mlado dekle z Vira. Zapisala se jim je že v 4. razredu osnovne šole. Prvi koraki so stekli pod vodstvom Staneta Modca iz Domžal, pouk je nadaljevala pri Tomažu Plahutniku v Kamniku.

Za citre so jo navdušili starši, osnovno glasbeno izobrazbo pa je dobila v Glasbeni šoli v Domžalah. Igra vse, saj sama pravi, da ni melodije, ki bi je ne bilo mogoče zaigrati na citre, samo voljo je potrebno imeti. Sama je najprej zaigrala Na planincih, sedaj pa najraje igra evergreene, med njimi omenja El condor pasa, La palomo. V zadnjem času na citrah lepo zazvenijo tudi popularne zabavno-glasbene melodije, med katerimi poslušalci posebej radi prisluhnejo skladbam Helene Blagne in skladbici California blue. Kot vsak instrument, se je tudi citre potrebno naučiti in ko jih znaš, je lahko. Ko Tanjini prsti pohitijo po strunah in lovijo melodijo, spremljavo in basovsko spremljavo, zazvenijo pesmi, posebej lepo slovenske narodne. Ti kar srce zaigra, kot radi rečejo starejši, če pa je za citrami še prijetno mlado dekle, je slika toliko lepša. Če vemo, da Tanja ob

tem tudi sama kaj zapoje, v zadnjem času jo pri petju »nado-mešča« brat Joško, potem je pri igranju in petju kar precej opravila za mlado dekle, ki pa ima še druge načrte.

Kje vse je že nastopala, bi težko našli v nekaj vrstah, zato povejmo le, da so bila to različna srečanja, razstave, sprejemi, kulturne prireditve. Povsod so Tanjine citre ubrano zazvenele, sama pa se še posebno rada spominja prireditve s citrami do srca, pa mariborske Marjance, tudi v Videomehu smo jo že lahko videli. Kar malce skrivnostno mi namigne, da pripravlja tudi presenečenje. Najbrž bo zelo prijetno, saj bo ob citre skušala pritegniti še flavto, kitaro. Prav bi ji prišel tudi kontrabas, zato mladi kontrabasisti pozor, javite se Tanji!

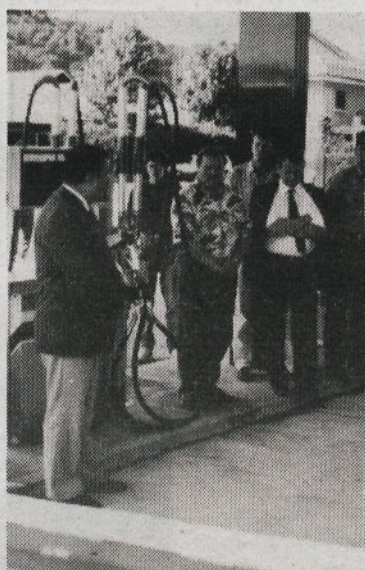
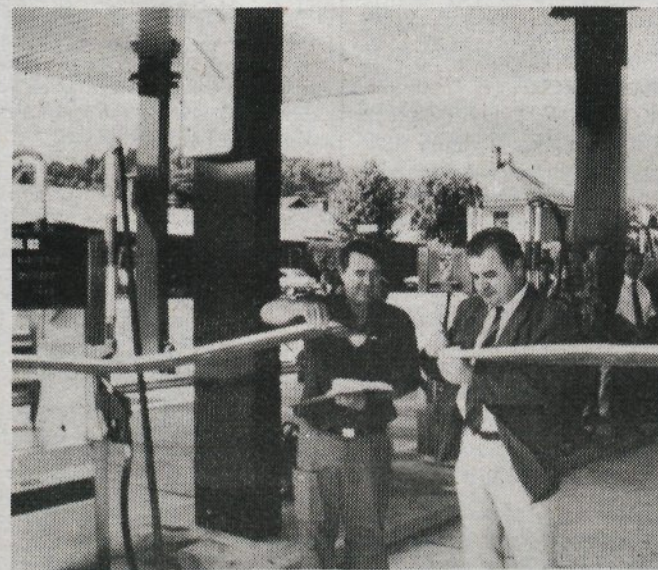
Sicer pa je nasploh Tanja polna presenečenj. Eno je tudi to, da želi polepsati pot v zakon vsem, ki se bodo odločili, da svoj da dahnejo v domžalski poročni dvorani. V dogovoru s Skupščino občine Domžale že od srede septembra naprej med poročnimi slovesnostmi odmevajo v poročni dvorani melodije s citre. Tanja meni, da so za tako pot poleg poročne koračnice, ki je bila sedaj edina glasbena spremljava prvih korakov v novo življenje, zelo primerni motivi iz Mistralove hčere, pa že omenjeni motiv iz Cvetja v jeseni in še kaj se bo našlo, da bo poročni dan ostal mladoporocencem v še prijetnejšem spominu.

Tanja razmišlja tudi o bodočnosti citer. Je že res, da je citrarjev v naši ljubi Sloveniji kar nekaj, na kar nenazadnje kažejo tudi različna srečanja in prireditve, kjer so citre vodilni instrument, res pa je tudi, da se kar precej mladih navdušuje nad igranjem citer. In tem bi Tanja rada pomagala. Zato bo vse mlade nadobudneže, osnovna glasbena izobrazba je zaželeno, ni pa pogoj, uvajala v prve korake znanja igranja citer. Če si vaša deklica ali vaš fant želi igrati citre, pokličite torej Tanjo Zajc, Vir, Aljaževa 8, tel.: 723-256!

Tanji, njenim bodočim učencem, pa tudi mladoporocencem, ki jih bodo zvrčki njenih citer pospremili na začetku njihove poti v zakon, veliko sreče!

V.

Odprtje prenovljenega bencinskega servisa v Mengšu

15. 7. 1991 je bil s skromno svečanostjo, ki jo je narekoval tisti čas, odprt bencinski servis v Mengšu. Ob prisotnosti županov in predsednikov IS Domžal in Kamnika ter drugih gostov je generalni direktor g. Premk v kratkih besedah orisal pot in razmere, v katerih so ta objekt obnovili.

Generalni direktor je poudaril, da se v tem času dogajajo v Sloveniji prelomni trenutki, kljub temu dajo ta BS takoj v uporabo občanom. Petrol se trudi, da bi po celi Sloveniji enakomerno razširjal svojo dejavnost in skušal občanom reševati določene probleme. Tako se je našel tudi skupni jezik s KS

Mengeš in rezultat sta še dve avtobusni postaji, ki bosta dograjeni v okviru te naložbe. G. Premk je še naglasil, da je Petrol slovenska firma in bodo s svojimi kvalitetnimi uslugami poskrbeli, da se bo razširjalo boljše gospodarjenje, kajti zavajajo se, da je od njihovih uslug odvisno v veliki meri vse gospodarstvo države Slovenije.

G. Premk je prerezal trak in povabil navzoče, predvsem predstavnike KS Mengeš, da se ob kozarčku pomenijo tudi o nadaljnjem sodelovanju in problemih, ki jih Petrol lahko reši.

Za pobude in prelep objekt bencinskega servisa se mu je zahvalil G. Janez Per, predsednik KS Mengeš.

V imenu delavcev se je direktorju zahvalil poslovodja Ivan HLADE in obljubil, da se bodo delavci trudili in poskrbeli, da se bodo besede, ki jih je rekel g. direktor, izpolnile.

Za prijetno presenečenje so poskrbeli iz Hrama Rožice, ki so v znak dobrega sosedstva pridali priložnostno darilo.

Petrolov bencinski servis v Mengšu je eden najbolj urejenih objektov, ki so zgrajeni v zadnjem obdobju v Sloveniji. Zasnovan je na samopostrežni osnovi in omogoča zaposlenim delavcem avtomatičen pregled nad istočnim gorivom, lažje opravljanje ostalega dela, predvsem pa, da potrošnikom ponudijo čimboljše svojo uslugo.

V. J.

Kmečki dan v Moravčah

Nadaljevanje s prve strani

Začelo se je z otvoritvijo razstave peciva. V dvorani Partizanskega doma v Moravčah so jo pripravile kmečke žene iz celotne regije. Razstava je bila prava paša za oči in usta, kar so dokazali tudi obiskovalci, saj so do poznega popoldneva nakupovali izdelke pridnih kmečkih rok. Marsikdo pa se je zadovoljno oblikoval in sladkal še ves teden, saj jih ni bilo malo, ki so razstavljene izdelke odnesli tudi na svoje domove.

Okrogla miza o razvoju podeželja je privabila vrsto strokovnjakov s tega področja, vendar je razprava po uvodu dr. Matije Kovačiča pokazala, da kmete žulijo čisto »kmečki« problemi, ki na žalost niti po naključju še niso družbeni, temveč jih prevečkrat odriavamo. O vsem tem in še o marsičem je na okrogli mizi spregovoril tudi Ivan Oman, član slovenskega predsedstva in predsednik Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke, ki je bil nad prireditvami navdušen in je pohvalil prizadevnost vseh organizatorjev.

Po zaključeni okrogli mizi so se njeni udeleženci napotili do dveh vzornih kmečkih domačij.

Prva skupina se je skupaj z Ivanom Omanom ustavila na domačiji Pirnat v Tustanju, kjer ob stari kmečki domačiji kraljuje ogromno grajsko poslopje. Obiskovalcem sta ga razkazala mlada gospodarja. Grad, zgrajen v letu 1490, obnovljen v letu 1670, danes pa propada. Njegovo propadanje je pred leti poizkušal ustaviti že pokojni gospodar Dominik Pirnat. Žal, brezuspešno, saj pomanjkanje finančnih sredstev onemogoča vsakršni večji poseg celo v bližnjo kapelico s čudovitimi freskami. Nad njo sicer bdi Zavod za spomeniško varstvo iz Kranja, žal pa se stalno nekaj zatika. Kaj bo z gradom, ki ga domači želijo ohraniti in odpreti njegove šobane vsem obiskovalcem, ne ve nihče, čeprav vsi izražajo skrb zanj. Potrebno pa bo hitro ukrepati, sicer bo prepozno. Veliko pohvalnih besed sta bila deležna tudi skrbno urejen hlev in prijaznost Pirnatovih.

Druga skupina se je odpeljala v Krajevno skupnost Velika vas – Dešen, in sicer na obisk k Cirilu Grilu in njegovi družini, ki sta obiskovalcem pokazala prijetno domačijo, kjer pridne roke kljubujejo skopi zemlji na tem hribovitem delu naše občine. Tudi tu so opozorili na izboljšanje položaja kmetijstva, saj družba, ki sicer vseskozi prisega na pomembnost kmečkega dela, zanj ne stori skoraj ničesar, zaman pričakujemo večje premike na tem področju.

Ob 15. uri je skozi Moravče stekla povorka, v kateri so domačini in bližnji okoličani predstavili nekatere stare

kmečke običaje. Moderator je bil Ciril Smrkolj, podpredsednik Podružnice Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke Domžale, ki je kasneje ob sodelovanju Jurija Berlota, podpredsednika Skupščine občine Domžale uspešno povezoval tudi popoldansko prireditev. Neugodni časi so se poznali tudi pri številu sodelujočih v povorki, kjer so obiskovalci lahko videli veliko že skoraj pozabljenih kmečkih običajev, ki so krojili usodo slovenskega kmeta, danes pa marsikateri izmed njih opozarja na lepoto, pa tudi težavnost dela na kmetiji.

Za konjenikom z novo slovensko zastavo so se obiskovalcem predstavile narodne noše. Največ jih je bilo iz Ihana, zato so se jim organizatorji posebej zahvalili. Nato pa smo lahko občudovali in se, včasih tudi z malce grenkobe, nasmešili z vožnjami, ki so ponazarjali žetev, mlačev, pa delanje butar in druga kmečka dela, občudovali smo močne žagarje in kovače, kamnoseke iz bližnjega kamnoloma, sramežljivo deklico, ki je v spodnjem perilu čakala svojega ljubega, pa malo mlajši in malo starejši »pajkel«, ki sta še vedno aktivna, uvožene in domače traktorje, pa vrsto veselih obrazov, ki so skupaj z obiskovalci nestrpno čakali, kako se bo odločila strokovna žirija. Letos so se namreč organizatorji odločili, da najboljšim skupinam podelijo tudi nagrade in

jih tako vzpodbudijo, da bodo morda prihodnje leto še boljše. Zapišimo še, da so prizadevne

organizatorje finančno podprli Hranilno-kreditna služba Domžale, Kmetijska zadruga

Pomemben del kmečkega praznika v Moravčah je bila tudi razstava peciva, ki so jo kmečke žene iz celotne občine Domžale skupaj s kolegicami iz bližnjih sosednjih občin letos 4. avgusta pripravile že enajstič.

V letu 1980 je bila v Moravčah prva razstava, na kateri so kmečke žene pokazale svoje najlepše cvetje in ročna dela, za katera najdejo največ časa v dolgih zimskih večerih.

Rože in ročna dela so nato razstavljale še sedem let, potem pa so se kmečke žene odločile, da predstavijo dobrote, zlasti sladke, svojih domačih kuhinj. Tako so si gledalci lahko tri leta zapovrstjo ogledovali in okušali dobrote kmečkih žena iz Moravške doline, letos pa so se skupaj z Marto Kos, svetovalko za kmetijsko gospodinjstvo Zavoda Republike Slovenije za kmetijstvo – pokriva tako občino Domžale kot občino Kamnik – odločile, da dobrote kmečke kuhinje pokažejo sku-

paj s kmečkimi ženami iz celotne regije.

Razstava v Partizanskem domu v Moravčah je bila ves dan paša za oči in usta, saj toliko dobrot na enem mestu ne srečaš vsak dan. Na mizah, ki so jih pripravile žene iz Moravč, Blagovice in Trojan, iz Domžal in okolice, iz Kamnika, Medvoda, Trbovelj in drugod, so kraljevale orehove in druge potice, raznovrstni šarklji, rolade, vsakovrstno sladko, pa tudi slano pecivo. Obiskovalcem so se predstavile s sveže pečenim domačim kruhom, ki ga je marsikdo vzel s seboj, z domačim sirom in skuto, ogledati si je bilo mogoče letošnje poljske pridelke, poskusiti pa tudi pravo domačo medico, domače likerje, manjkalo ni niti zdravilnih zelišč.

Med drobnim pecivom, ki je bilo zaradi različnih oblik, barv in okusov deležno največ pohvalnih besed, si lahko našel prav vse: rogličke, najmanj deset vrst sem jih našla, luncne, breskvice, janežve upog-

emon, p. o. Domžale ter Slovenska zadruga kmetijska banka d. d. Ljubljana.

Med igranjem ansambla Lojzeta Slaka so organizatorji obiskovalcem predstavili tudi Antona Tomažiča, predsednika Slovenske demokratične zveze Podružnice Domžale, ki je obenem član slovenske pogajalske skupine, in je malce podvomil, če je dovolj balkansko zviti za pogovarjanje z nasprotno stranko, pa dva nova občinska ministra, in sicer: Borisa Grabrijana, v Izvršnem svetu pokriva kmetijstvo, ter mag. Tomaža Štebeta, novega ministra za podjetništvo, obrt in turizem, ki sta na kratko predstavila izhodišča za svoje delo.

Na koncu so bili najbolj zadovoljni »kovači« iz Krtine (po napisu sodeč kujejo predvsem Pri Roku), ki jih je okrepil znani harmonikar Franc Flere, drugo nagrado so si pridobili »inovatorji« iz Tustanja, ki so s traktor-

jem, izdelanim doma, in so ga spremljali »industrijski« traktor, zgodovinska mlatilnica in pajkl, najbolj prikazali sodelovanje starega z novim, tretjo nagrado pa so si prirabili kamnoseki iz Hrastnika. Vsem iskrene čestitke!

Kmečki dan v Moravčah je prijetno poživil sicer skromno turistično ponudbo naše občine. Predstavil je delček kmečkega življenja, ki ga marsikdo izmed nas premalo pozna, obenem pa zahteval od organizatorjev veliko truda in prizadevanj. Znali so koristno združiti s prijetnim, opozorili so širšo javnost na svoje delo in probleme, obenem pa upravičeno pričakujejo, da jim bo tudi družba pri razreševanju problemov pomagala.

Že sedaj pa vabijo: NA SVI-
DENJE V MORAVČAH PRVO
NEDELJO V AVGUŠTU 1992!
VERA VOJSKA

Mhm... kako dobro!

Pomemben del kmečkega praznika v Moravčah je bila tudi razstava peciva, ki so jo kmečke žene iz celotne občine Domžale skupaj s kolegicami iz bližnjih sosednjih občin letos 4. avgusta pripravile že enajstič.

V letu 1980 je bila v Moravčah prva razstava, na kateri so kmečke žene pokazale svoje najlepše cvetje in ročna dela, za katera najdejo največ časa v dolgih zimskih večerih.

Rože in ročna dela so nato razstavljale še sedem let, potem pa so se kmečke žene odločile, da predstavijo dobrote, zlasti sladke, svojih domačih kuhinj. Tako so si gledalci lahko tri leta zapovrstjo ogledovali in okušali dobrote kmečkih žena iz Moravške doline, letos pa so se skupaj z Marto Kos, svetovalko za kmetijsko gospodinjstvo Zavoda Republike Slovenije za kmetijstvo – pokriva tako občino Domžale kot občino Kamnik – odločile, da dobrote kmečke kuhinje pokažejo sku-

paj s kmečkimi ženami iz celotne regije.

Razstava v Partizanskem domu v Moravčah je bila ves dan paša za oči in usta, saj toliko dobrot na enem mestu ne srečaš vsak dan. Na mizah, ki so jih pripravile žene iz Moravč, Blagovice in Trojan, iz Domžal in okolice, iz Kamnika, Medvoda, Trbovelj in drugod, so kraljevale orehove in druge potice, raznovrstni šarklji, rolade, vsakovrstno sladko, pa tudi slano pecivo. Obiskovalcem so se predstavile s sveže pečenim domačim kruhom, ki ga je marsikdo vzel s seboj, z domačim sirom in skuto, ogledati si je bilo mogoče letošnje poljske pridelke, poskusiti pa tudi pravo domačo medico, domače likerje, manjkalo ni niti zdravilnih zelišč.

Med drobnim pecivom, ki je bilo zaradi različnih oblik, barv in okusov deležno največ pohvalnih besed, si lahko našel prav vse: rogličke, najmanj deset vrst sem jih našla, luncne, breskvice, janežve upog-

njenje, kokosova peciva s čokolado ali brez nje, različne sočne pite, pa vrsto piškotkov, ki jih znajo speči le še naše babice. Kdo bi preštel vse krofe, rahle in manj rahle flancate, biskvite in torte, ki so vabili z lepo pogrnjenih miz. Obiskovalci, ki jih ni manjkalo ves dan, so vsa razstavljena peciva pokupili in njihovi zadovoljni obrazi so bili najboljša pohvala vsem razstavljalkam.

Posebna miza je bila namenjena pletenicam, ki jih je pripeval Ivan Cvelbar iz Gore pri Pečah 16. Upokojenec je in z veliko mero ljubezni že več kot trideset let iz mlečnega testa oblikuje vence v obliki pletenk, rož, src in še kaj bi se našlo ter tudi tako ohranja pomemben del slovenske narodne tradicije. Organizatorke so se pridnemu Ivanu Cvelbarju posebej zahvalele.

Vsa razstava, za katero je bila sicer velika dvorana Partizanskega doma v Moravčah kar premajhna, je bila popestrjena

z nekaterimi ročnimi deli – prti in prtiči – aranžirana z veliko cvetja in ljubezni kmečkih žena, vse to pa se je pokazalo tudi na pristrčnih slovenskih pregovorih: Ljubezen gre skozi želodec; Kdor ne dela, naj ne je; Delaj tako, kakor bi za vselej živel, živi pa tako, kakor bi jutri umrl; Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga. Reki so govorili o kmečki ženi, njeni vlogi na domačiji in hrani, po kateri jo, žal, največkrat poznamo. Ob tem pa vemo, da kmečka žena ni pomembna le kot gospodinja, temveč mnogo bolj, o tem nas je prepričal tudi tale pregovor: GOSPODINJA PRI HIŠI TRI VOGALE PODPIRA, KJER JE NI, SE PA PODIRA.

Ob koncu še nekaj o splošnem vtisu razstave, ki je izredno uspela. K temu so zanesljivo prispevale glavne organizatorke kmečke žene iz Moravč, ki jih vodi Štefka Brodar, pa kmečke žene iz Lukovice (predstavnica Ivanka Smrkolj), Domžal in okolice, ki jih vodi Julka Černivec, ter kmečke žene iz Blagovice in Trojan pod vodstvom Francke Ocvirk.

V.

Tri fotografije starih Domžal ob razglasitvi le-tega 1925. leta

Fotografije nam je posredoval najstarejši Domžalčan g. Janez Jenko

KMEČKI DAN V MORAVČAH

Naše podeželje jutri

V okviru Kmečkega dne v Moravčah je v prostorih gostišča Kavka potekala tudi okrogla miza na temo RAZVOJ PODEŽELJA, ki jo je pripravila Podružnica Slovenske kmečke zveze. Ljudske stranke Domžale in so se je udeležili predstavniki celotne regije.

Organizatorji so za vse sodelujoče pripravili tudi lično brošuro, v kateri so zbrana razmišljanja Antona Prosenca in dr. Matije Kovačiča, ki je udeležencem okroglo mizo predstavil svoja razmišljanja in konkretne naloge s tega področja.

Po uvodnem pozdravu Cirila Smrkolja je občino Domžale predstavil njen podpredsednik Jurij Berlot, v daljšem uvodu pa je dr. Matija Kovačič s primeri ilustriral skrb za razvoj podeželja v naših sosednjih državah. Te so že pred desetletji spoznale, da ohranitev podeželja pomeni ohranitev kulturne identitete naroda, ob tem pa tudi to, da človek ne živi le od kruha, da za svoje življenje ne potrebuje le materialnih dobrin, temveč tudi druge stvari, kot so: lepota, ljubezen, skrb ipd. Naš cilj mora biti razvoj, ki zagotavlja blaginjo, lepoto življenjskega okolja, prijazne odnose med ljudmi, vse to pa bomo dosegli ob upoštevanju osnovnih zakonitosti: celovitosti, skladnosti in homogenosti razvoja.

Razvoj podeželja je vsestransko povezan s kmetijstvom, zato mora biti osnovna vsebina njegovega razvoja povezana z razvojem kmetijstva, pri tem pa je potrebno dati poudarek ekološki razsežnosti aktivni udeležbi prebivalcev območja, ki ga želimo razvijati, odkrivanju in upoštevanju naravnih danosti ter v povezavi s tem specifičnim gospodarskim možnostim, družbeno pomoč podeželju pa mora temeljiti na samopomoči udeležencev.

V celovitem razvoju podeželja, h kateremu bi morali čimprej pristopiti tudi v naši občini, je potrebno upoštevati tri sklope vprašanj: gospodarski razvoj, urejanje podeželskega prostora in naselij ter socialni in kulturni razvoj.

Razpravo, v kateri je sodelovala večina udeležencev, je pričel Ivan Oman, član predsedstva Republike Slovenije ter predsednik Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke; opozoril je na problem velikosti družinskih kmetij, ki jih je nujno povečati, ostaja pa odprto aktu-

alno vprašanje: lokacije novih gospodarskih obratov, saj vse prevečkrat obremenjujejo plodno kmečko zemljo. Povedal pa je tudi, da kmetje zahtevajo nujno prestrukturiranje kmetijstva ter čimprejšnji sprejem ustrezne kmetijske zakonodaje. Medtem ko so predstavniki drugih občin naštevati lastne probleme podeželja, so prisotni opozarjali na nekatere pomanjkljivosti, ki jih kljub stalnemu opozarjanju ne razrešujejo. Največ besed je bila deležna cenovna politika: ta je povsem neustrezna, saj kmetu ne zagotavlja preživetja. Razpravljali so opozarjali na preširoko kmetijsko nadgradnjo, na nujnost čimprejšnjega oblikovanja kmetijske zbornice, na nujno preoblikovanje »kmetijskega šolstva«, kjer je potrebno zagotoviti ustrezne pogoje za organizacijo praktičnega dela.

Tudi v kmetijstvu pogrešamo podjetništvo, samoiniciativnost. To je bilo po mnenju nekaterih razpravljalcev doslej zatirano, po mnenju drugih pa so kmetje prav s tem, da so obrtali, dokazali, so podjetni, da so inovativni. Ne potrebujejo pomoči, pač pa le take osnovne gospodarske možnosti, ki jim bodo omogočile, da bodo s pridnim delom na kmetijah preživeli – to pa najbrž ne bi smel biti problem. V razpravi je bil govor tudi o problematiki polkmetov, ki so realnost, ki v veliki meri (zlasti to velja za precejšen del naše občine) blaži socialne napetosti in je ne bi smeli obravnavati z »levo roko«, o strokovni svetovalni službi, ki bi bila z ustreznijo organizacijo lahko še uspešnejša, ne nazadnje pa tudi o vsestranski izbiri prostora na podeželju, saj je včasih precej neracionalna. Tu je kmetijski minister naše občine Boris Grabrijan dal pobudo za načrtni razvoj podeželja v okviru celotne republike. Parcialno reševanje tega vprašanja v posamezni občini ne bi pomenilo celovite rešitve. Omenimo še besede Tomaža Štebete, ministra za podjetništvo, obrt in turizem, da bo občina tudi v prihodnje pomagala podjetnim in inovativnim ljudem v kmetijstvu.

Okrogla miza je potrdila že večkrat ugotovljeno tezo, da podeželje predstavlja pomemben življenjski in gospodarski prostor, ne le naše občine, temveč republike v celoti. Če smo mu doslej namenili premalo skrbi, pa tudi finančnih sredstev, je skrajni čas, da to popravimo tudi v naši občini.

SLAMNIK – SIMBOL NAŠE PRETEKLOSTI

Domžalčan se izmed vseh pozna: slamnik na glav' ima!

Ko smo se odločili, da poimenujemo občinski časopis po SLAMNIKU, smo vas ob tem tudi pozvali, da nam popišete zanimivosti, ki so povezane z njim in domžalskim območjem.

Prav v času, ko je bila v domžalskem Likovnem razstavišču spominska razstava v počastitev vsestranskega delovanja g. Tončka Ravnikarja, me je usta-

vila Francka Kočar s Poljske ceste v Domžalah in mi povedala, da doma hrani zanimiv slamnik, ki je povezan s Tončkom Ravnikarjem, obenem pa eden zadnjih ročno izdelanih slamnikov na Domžalskem.

Z veseljem sem se oglasila pri Kristofovih (po domače) in takoj so mi pokazali lep, ročno narejen slamnik, ki ga je pred približno tridesetimi leti izdelala njihova zdaj že pokojna

mama Frančiška Škrlep. Za izdelavo tega slamnika pa gredo velike zasluge prav velikemu ljubitelju ljudskega blaga in etnološkega gradiva g. Tončku Ravnikarju. On je spodbudil Frančiško, da se je lotila dela. (Naredila je tri – eden je nekje v Kamniku, drugi v Kranju) – saj je vedel, da je ena zadnjih še živečih žena, ki bi ga znala ročno izdelati. Priskrbel ji je tudi primerno slamo in vseskozi

Frančiška Škrlep med pletenjem slamnika

spremljal njeno delo. Pred vojno sta bila oba Škrlepova starša zaposlena v takratni Ravnikarjevi tovarni (bila je tam, kjer so danes prostori Delavske univerze), kjer so pletli slamnike in kite. Vendar pa se je izdelava slamnikarskih izdelkov na koncu že precej industrializirala, zato je ročno izdelovanje slamnikov počasi povsem zamrlo.

Slamnike so delali na dva načina: s šivanjem slamnatih kit, ki so jih predhodno spletili, ali pa z vezanjem iz slamnatih bilk, ki so jih ovijali od vrha oglavja na lesenem modelu in jih vezali z nitmi, katerim so dajale smer zareze v modelu. In prav po tej zadnji metodi je spleten slamnik, ki ga hranijo Kočarjevi in je etnološko zelo dragocen.

CVETA ZALOKAR-ORAŽEM

Aktivnosti Turističnega društva v Radomljah

Vsi člani turističnega društva Radomlje, predvsem pa predsednik, gospod Igor Kuzmič, si prizadevajo, da bi bile Radomlje vedno čiste, prijetne in lepo urejene.

Predvsem center kraja naj bi bil privlačen, zato planirajo ponovno označiti in narisati parkirne prostore pred trgovino in gostilno, radi bi postavili obnovljene lesene kažipote v središču in leseno klop ob telefonski govornici.

Omeniti velja, da za čistočo okoli trgovine skrbe tudi prodajalke, ki vsak večer počistijo in pometejo, ob petkih pa še delavec komunalnega podjetja počisti center Radomelj.

Člani turističnega društva skrbijo, da so nasadi v koritih in ob spomeniku NOB redno

vzdrževani, dogovarjajo se o postavitvi še ene avtobusne postaje s kozolcem in klopjo na nasprotni strani obstoječe –, torej za smer proti Ljubljani. Pripravljajo izdajo novega pro-

spekta – Radomlje z bližnjo okolico – kar pa je dokaj zahtevno delo in se bo verjetno zavleklo še v prihodnje leto.

Za letos planirajo še postavitev lesene klopi ob mrliški ve-

žici na pokopališču in kot vsako leto okrasitev centra v mesecu decembru.

Bodimo ponosni na lep videz svojega kraja, pazimo na urejenost svojih dvorišč in še naprej naj nas z oken in balkonov pozdravljajo bujno cvetoče rože.

Saj turizem smo res ljudje!

ZLATKA LEVSTEK

članica turističnega društva Radomlje

Cvetje na grobovih naših pokojnih

Za rojstni dan sem dobila čudovit šopek dišečih vrtnic. »Očetu na grob jih bom nesla!« sem pomislila. In res – ob zahajajočem soncu smo pri očetovem grobu stali njegovi: hči, vnukinja in pravnuk, ki je prvič obiskal dedkov grob.

Ob pogledu na cvetoče slovenke in zelen roženkavrt sem zaprepaščena ugotovila, da se je ponovila lanska zgodba: nekemu roža ugaja tako močno,

da jo izruje, žal le z delčkom korenin.

Tokrat je bila res le stara mamina bršljinka, ki se je že nekaj mesecev pripravljala, da je bogato zacvetela. Človek božji, zakaj tako? Zdaj ne bo cvetela ne tebi, ne na grobu, kajti zaradi tvoje brezobzirne roke bodo oveneli njeni lepi cvetovi – težko si bo opomogla, pa kamorkoli si jo odnesel. Človek, zakaj pustošiš tako

majhen košček počivališča umrlih? Saj vendar prav kmalu pride čas, ko bomo tudi sami počivali v teh črnih gomilah. Kdo nam bo nasajal rože, če ne bomo znali mladi rod drugače delati in živeti?

Otresimo se vendar grdih balkanskih navad, za božjo voljo vsaj poskusimo drugače? Tudi to bo korak v Evropo.

MIHAELA

HRUŠKA STARKA NA SREDNJEM DOBENU JE KLONILA

Lipa namesto hruške

Ob vaški cesti Loka-Dobeno, neke med obema vasema – je stala na samotni stara hruška. Domačini in kmetijski strokovnjaki so ji dosodili starost od 400 do 500 let. Visoka 18 metrov, s krono ali krošnjo v premeru kakih 22 metrov je vedno letno dajala po 25 mernikov drobnic, ki so jih v glavnem pozobali razni ptiči, še več pa polhi, ki so imeli v njej svoje polšne.

Debla ni bilo mogoče izmeriti, dobro pa je še vidna votlina v višini okoli treh metrov, v kateri je prostora za tri osebe. Na hruški se vidi, da je bila večkrat ožgana, saj jo je večkrat prizadela strela. Omenjena votlina je gostila razne popotne ljudi, ki so v njej našli zavetišče, pa tudi domače šolarje. Sedaj je tega konec.

Domačini, ki jih ni več za eno roko prstov, so pripovedovali, da je bilo iz tega sadja dobro žganje, pa tudi suhe hruške so bile dobre za hruškovec,

ki je gasil žejo pri žetvi, v gmajni in pri mlačvi. Hruška je bila vaško znamenje, simbol, za vas velikega pomena, pa tudi na vojaških zemljevidih si jo našel. Pod njo smo se srečevali domačini, tujci, popotni ljudje, siromaki, potovke, kramarji, mesarji in drugi. Danes teh srečanj ni več, saj skoraj ni pešcev, je le nekaj turistov, ki gredo v glavnem po hosti. Kolovoza ne križamo nikdar več, ker ni živine, ni kmečkih voz, parizarjev, kočij, ni voznih sani.

Odhaja tudi hruška, živi simbol naših prednikov, ki jo bomo sedanjiki ohranili v le-

pem spominu vse tja do konca našega življenja.

Mlada lipa, ki nam bo odmerjala prihodnji čas, že raste.

Ponosno smo posadili mlado lipico, ki nam bo služila v naprej. Nismo pričakovali, pa vendar smo bili priče, ko je veliki vihar uničil prastaro hruškovoški simbol, ki nam je služil v miru in v vseh vojnah ter težkih časih, sami pa smo posadili mlado šarmantno lipico, ki je dobila domovanje na gornjem Dobenu. Tu se ni staro umaknilo mlademu, temveč je mlado spodrinilo staro.

Vaščani smo se zbrali ob posaditvi mlade lipice. Skrbno smo skopali jamo in ustoličili našo kneginjo – mlado lipico, ki nas bo spremljala v prihodnje. Razpoloženje je bilo času primerno. »Žegnali« smo jo

z vinčkom vseh prisotnih in ji zaželeli srečo ter dobro počutje na Dobenu, dobro rast in nikačnega trka z motornim vozilom. Proti naravnim strelam se bo zavarovala sama.

Ob tem smo se spomnili stare vaške lipe, ki smo jo morali podreti pred približno petimi leti. Ne zaradi starosti, temveč zato, ker je bila napoti razvoju gospodarstva pri Pernatovih. Res je je bilo škoda, kajti danes bi lahko imeli dve lipi, oziroma eno lipo in enega lipovca, kolikor se spoznam na to vrsto spolnosti.

Naj ob koncu sporočim še, da smo srečno napravili zgornji del ceste, ki je bil Dobenčanom najtežji. Hvala občini in vsem darovalcem.

IVAN DOBOVŠEK

Košarkašice KK Induplati Domžale uspešno zaključile tekmovalno sezono 1990/91

Košarkašice »Induplati« so s svojimi dobrimi igrami ponovno dokazale, da sodijo v vrh slovenske ženske košarke. Z dobrim igranjem so se uvrstile v končnico SKL, tako imenovani PLAY-OFF, kjer so zasedle 4. mesto.

Ekipo uspešno vodi trenerka Nana GUBERINIČ, nekdanja igralka reprezentantke, s pomočnikom Gregom BRUMNOM.

Pohvaliti velja vse igralke: za njihovo prizadevnost, voljo in disciplino, s katero jim uspeva dosegati uspehe. Posebej velja pohvala starejšim – izkušenim igralkam PIRNATOV, MAROLTOVI, REPNIKOV, MUCOVI, ROŽIČEVI, ki svoje znanje prenašajo na mlajše in s tem pomagajo pri vzgoji mladih, ki »PRIHAJAJO«.

Razveseljuje, da ženska košarka v Domžalah zopet dobiva na popularnosti, saj ponovno narašča zanimanje za njo predvsem pri mlajših generacijah, za kar smo hvaležni vadiateljem, kateri pridno vzgajajo mlade po osnovnih solah.

V klubu imamo 4 ekipe: pionirke, kadetinke, mladinke, članice in seniorke, katere nastopajo zgolj rekreativno.

Članska ekipa se je med drugim uvrstila v polfinale pokala R Slovenije, ki se bo nadaljeval v jeseni, kadetska ekipa pa v četrtfinale tekmovanja v SKL za kadetinke.

Tekmovalna sezona se je končala in zadovoljni smo z rezultati, ki smo jih dosegli.

Zahvala velja tudi našemu vodstvu, predvsem dr. Mitju ŠIRCLJU in predsednici ga. VERI BANKO za njuno skrb, ko

preskrbita kakšen dinar, da sploh lahko tekmujejo.

Zahvaljujemo se našemu sponzorju »INDUPLATI«, katerega ime uspešno predstavljamo po vsej Sloveniji.

JOŽE MAROLT

Vesna Malovrh – republiška prvakinja

Članica Atletskega kluba Domžale VESNA MALOVRH je na republiškem atletskem prvenstvu postala republiška prvakinja v teku na 600 m. Mojca Založnik je bila bronasta v metu kopja, Damjan Barič pa je enako medaljo osvojil v teku mladincev na 800 m. Vsem iskrene čestitke!

PARTIZAN DOMŽALE

TVD PARTIZAN DOMŽALE

vabi stare in nove člane k vadbi rekreacije

URNIK VADBE:

OŠ Šlandrove brigade

ponedeljek: cicibani od 16.45 do 18. ure

pionirke od 18. do 19.30

članice od 19.30 do 21. ure

torek: člani od 19.30 do 21. ure

petek: pionirji in mladinci – gimnastika od 18.15 do 20. ure.

OŠ Vencija Perka

torek: člani in članice od 19. do 20.30.

OŠ Vencija Perka – mala telovadnica I. nadstropje – vadi karate sekcija

ponedeljek: 18.30 do 19.30

sreda: 18.30 do 19.30

OŠ Olge Avbelj

odbojka – ženske

sreda: od 20. do 21.30

VSE VADBE SE PRIČNEJO S 1. OKTOBROM 1991.

VABLJENI!

Izvršni odbor
TVD PARTIZAN Domžale

Podvig brez primere

Našemu soobčanu Janez Jegliču – Johanu, ki nas je že velikokrat presenetil z vrhunskimi dosežki v gorah, je pred kratkim uspeh podvig, kakršnega še ni zmozel noben alpinist na svetu. V manj kot letu dni je opravil tri izjemna alpinistična dejanja, ki vsako na svojem področju segajo v svetovni vrh.

Dne 7. septembra lani je Johan s svojim dolgoletnim soplezalcem, lhančanom Silvom Karom, preplezal skrajno težavno 1.300 m visoko zahodno steno Bhagiratija III v Indijski Himalaji. Gre za najtežjo tehnično preplezano smer v tem delu Himalaje, ki sta jo ocenila s težavnostno oceno VIII, A4, 85 stopinj. To je težavnostna stopnja, ki bi ji težko našli par mogoče tudi v vsej Himalaji, saj sega vrh skoraj 6.500 m visoko. Steno ta preplezala v petih dneh, poleg izjemno zahtevnega plezanja v gladkih ploščah, krušljivih previsih, poledenih žlebovih in velikanskih strehah, ju je pestilo tudi slabo vreme – sneg, plazovi ledu in kamenja in vse, kar lahko pri takšnem vzponu greni življenje plezalcem. Padci, dolgi tudi po 10 metrov, so bili kar pogosti.

Točno mesec dni pozneje 7. oktobra, je Johan skupaj z Marijo in Andrejem Štremflem ter Šerpo Lakpo Rito kot prvi Domžalčan in Jugoslovčan stal na vrhu najvišjega vrha sveta Mont Everest, 8848 m. Da človek v tako kratkem času opravi dva taka vrhunska podviga, mora biti telesno, predvsem pa psihično izredno močan in dobro pripravljen. Brez jeklene volje kaj takega ni mogoče.

Ni še minilo leto, pa je Johan spet pokazal svojo univerzalnost. V Mišji Peči pri Ospu je prosto preplezal smer Sonce v obeh, ki je ocenjena z deseto težavnostno stopnjo. Za nepoznavalca je težko razumljivo, kakšen uspeh je to, saj ljudje še vedno mečejo ves alpinizem v isti koš. Alpinisti pa vedo, da je v njihovi dejavnosti nastalo že toliko različnih oblik dejavnosti, da jih je že težko tlačiti pod isto streho – kot bi na primer pri vodnih športih hoteli enačiti skoke v vodo in plavalne maratone, ali pa pri smučanju teke in slalom. Posamezne veje alpinizma so se toliko razvile, da zahtevajo od ljudi, ki hočejo biti dobri v eni od teh dejavnosti, da se ji v celoti posvetijo. Izredno težko, za večino ljudi celo nemogoče, je biti v svetovnem vrhu na več področjih. Tisti, ki se ukvarjajo z vsemi zvrstmi alpinizma, običajno obvladajo vsako po malo, nobene pa ne vrhunsko. V vrhu so predvsem tisti, ki so se opredelili le za eno zvrst alpinizma – specialci. Johanu pa uspeva, da še vedno goji vse vrste alpinizma in da je povsod dober, če že ne eden najboljših.

Pred časom sem se pogovarjal z enim najboljših slovenskih in svetovnih alpinistov, ki je tudi univerzalec, Tomom Česnom. Zaupal mi je, da se sicer trudi, da bi bil dober na vseh področjih, vendar pa takrat, ko pride iz Himalaje, še lep čas ni sposoben prosto plezati najzahtevnejših smeri, ko pa je dober v športnem plezanju, niti ne pomisli, da bi šel v Himalajo, saj za odpravo potrebuje povsem drugačen, predvsem kondicijski trening.

Johan je dokazal, da lahko v relativno kratkem času presedla z ene veje alpinizma k drugi in da je tudi tam lahko hitro v vrhu. Janez pravi, da ga v to silijo njegovi cilji. Zaveda se, da v visokih hriboh ne moreš več splezati zares dobre smeri, ki bi kaj pomenila tudi drugod,

če nisi sposoben prosto preplezati skrajno težavnih smeri v športnoplezalnih središčih. Športno prosto plezanje – to je način, pri katerem plezalec tehnične pripomočke, kot so: vrvi, kline, različne zagozde in podobno, lahko uporablja le za varovanje, nikakor pa ne za napredovanje. Janez jemlje bolj kot pripravo na težke cilje, ki si jih izbira v visokih gorah. Ni čudno, da je nekaj dni za tem, ko je preplezal smer desete težavnostne stopnje, med reševalno akcijo v borih dveh urah prišel iz doline na vrh Grintavca. To priča tudi, da ni močan le v rokah, temveč ima tudi zelo dobro kondicijo tudi v nogah. Ker hoče biti dober in mogoče najboljši v vsem kar počne, se tudi s športnim plezanjem ukvarja resno in zavzeto. S svojim načinom se je tako prebil v elitni krog plezalcev, ki so dosegli deseto težavnostno stopnjo. Za zdaj je nekako zgornja deseta težavnostna stopnja meja, ki jo lahko dosežejo le redki športni plezalci sveta. S pomočjo tehnike zdaj alpinisti lahko preplezajo praktično vse, prosto pa so dosegli 10. težavnostno stopnjo. Kako težke so te smeri, pove že podatek, da gre običajno za relativno kratke smeri, največ nekaj deset metrov. Smer Sonce v obeh, ki jo je preplezal Johan, je dolga le 17 metrov. Je pa izredno previsna, saj se prevesi kar 7 metrov nad točko, kjer se vzpon začne. Smer ima tudi izredno majhne in redke oprimke, ki nudijo oporo le najboljšim mojstrom – pravim pajkom. Taka smer potrebuje kar poglobljen študij gibanja in zaporedja oprimkov. Janez je povedal, da je kar petindvajsetkrat padel, preden je smer v celoti spoznal in jo preplezal. No takšni padci pri športnem plezanju niso nič posebnega in tudi ne tako nevarni kot pri klasičnem alpinizmu v dolgih stenah. Pri športnem plezanju je poskrbljeno za dobro varovanje, da se plezalec lahko v celoti posveti premagovanju težkih mest in se ne ukvarja z mislijo na nevarnost. Smer Sonce v obeh zahteva predvsem plezanje na moč in plezalca zelo izčrpa. Johan je enkrat padel, ko je bil le 20 cm pod robom stene. Ni čudno, da ima smer doslej le šest uspešnih ponovitev, pa čeprav jo skušajo preplezati številni dobri plezalci. Zahteva razgibanost vsega telesa, moč prstov, orientacijo v steni in predvsem veliko psihično moč.

Katero koli od naštetih dejanj bi Johana postavilo v vrh slovenskega alpinizma, vsi trije podvigi skupaj pa v tako kratkem času pomenijo izjemen uspeh tudi v svetovnem merilu. Ni čudno, da sta Janez in njegov dolgoletni soplezalec na

večini najtežjih vzponov Silvo Karo že več let zapored edina športnika v domžalski občini, ki se lahko pahljita z mednarodnim kakovostnim razredom. O njihvih vzponih včasih pišejo tudi v tujini več kot v domovini. Naj omenimo samo, da sta v svetovno zgodovino alpinizma zapisana s celo serijo velikih prvenstvenih vzponov v Patagoniji, na skrajnem jugu Južne Amerike. Tam sta preplezala vzhodno steno Fitz Roya, vzhodno steno Cerro Torreja, jugovzhodno steno Torre Egerja in južno steno Cerro Torreja. Ti vzponi so naš alpinizem utrdili v svetovnem vrhu. Johan in Silvo pa se lahko pohvalita tudi, da sta kot prva Jugoslavana leta 1982 preplezala smer devete težavnostne stopnje. Ta podvig so naši alpinisti presegli še leta 1985. Smer sta preplezala na slovitem Hudičevem stolpu v ZDA, vendar pa sta

tudi doma bila med prvimi, ki so splezali nove smeri 8. in 9. stopnje. Med njunimi uspehi je treba omeniti tudi nagrado zlati encijan, ki sta ga dobila na mednarodnem festivalu gorniškega filma v Trentu za film, posnet med vzponom prek južne stene Cerro Torreja.

Res enkratni in vrhunski podvigi, ki pa vse prepogosto niso bili pravilno in zadosti visoko cenjeni, saj je šlo za pionirska dejanja, za dosežke, ki so premikali meje človeških zmogljivosti naprej, običajni smrtniki pa jih niso razumeli in znali ceniti. Pravo vrednost takim dejanjem prinese šele čas in zgodovina. Že zdaj pa lahko napišemo, da se je Johan s svojo fantastično trilogijo še enkrat neizbrisno zapisal v zgodovino našega gornišva, alpinizma in spoznavanja človekovih zmogljivosti.

MIRO ŠTEBE

OPTIKA BRIGITA

Bukovčeva 30, Vir pri Domžalah

tel. 061/711-890

delovni čas: od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure

poslovalnica: Kolodvorska 3, Grosuplje

tel. 061/771-169

delovni čas: od 9.30 do 12. ure in od 14. do 18. ure

poslovalnica: Tacenska 108, Ljubljana-Vižmarje-Brod

tel. 061/52-810

V našem optičnem salonu nudimo:

- vse vrste sončnih očal
- vse vrste moških, ženskih in otroških okvirjev
- daljnogledi
- vse vrste specialnih stekel
- kontaktne leče (poltrde in mehke)

PRI NAS OPRAVLJAMO TUDI OKULISTIČNE PREGLEDE (posvetujte se po tel. 711-890)

Športna rekreacija – aerobika za dekleta in žene

V skrbi za zdravje in dobro počutje smo vam, pri ZVEZI TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ DOMŽALE, pripravili pester program vodene športne rekreacije in aerobike za dekleta in žene vseh starosti.

Po napornem delu in vsakdanjih skrbih se boste lahko sprostile s programom, ki bo poleg aerobike vseboval še športne in zabavne igre, skupinske družabne plesne, različna tekmovanja

in še kaj.

Z 2 x tedensko vadbo bomo pričeli 7. 10. 1991 v telovadnici Osnovne šole VENCILJA PERKA.

Vadbo bomo organizirali ob prijavi vsaj 15 udeleženk.

Za vse potrebne informacije in prijave pokličite na ZTKO Domžale, 721-015 – Cukrov, dopoldan, ali 715-755 Meta Pirnat – popoldan.

STORITE KAJ ZASE – MI SMO PRIPRAVLJENI!

R. CUKROV

Spominski pohod na Triglav

Šestega spominskega pohoda partizanov na Triglav sva se udeležila tudi člana Zveze borcev iz Domžal Marko Gosar in Ivan Ložar. Z Rudnega polja na Pokljuki je kolona pohodnikov krenila 2. avgusta ob 6. uri. Po krajšem počitku in okrepčilu na Vodnikovem domu smo pot nadaljevali proti Kredarici.

Vreme nam tokrat ni bilo naklonjeno: močan veter in v oblake zavrt vrh Triglava nista bila nič prijazna, kriva pa sta bila, da je bil vzpon na vrh kar precej tvegan.

Zvečer so pokrovitelji pohoda, letošnje leto je bila to Zavarovalnica Adriatic iz Kopra, člani Godbe milice iz Ljubljane ter govnika pripravili krajši kulturni program, kateremu je sledilo tovariško srečanje borcev in planincev.

Drugi dan zjutraj, ko naj bi se povzpeli na vrh, je bilo vreme še bolj neprijetno. Vihar se je okrepil, temni oblaki, ki so zakrili vrhove, pa so grozili z dežjem, zato je iz varnostnih razlogov odšla na vrh le skupina gorskih reševalcev, pohodniki pa smo se začeli vračati proti Pokljuki.

Pri ŠPORT hotelu na Pokljuki je bil ob 15. uri sprejem udeležencev pohoda, združen s pri-

gramom, ki ga je povezoval Vinko Šimek-Straufciger, ki nas je po končanem uradnem delu srečanja, v katerem smo z veliko aplavza pospremili tudi besede slavnostnega govnika dr. Matjaža Kmecla, zabaval s svojimi satirično-humorističnimi domislicami. Dodobra se je nasmejala tisočglava množica udeležencev srečanja.

Proslave so se množično udeležili tudi prebivalci naše občine, saj so se na Pokljuko pripeljali kar s tremi avtobusi. S tem so ponovno potrdili še vedno zelo živo tradicijo sodelovanja na prireditvah, ki obujajo spomine na težke dni borbe za osvoboditev naše domovine.

Ivan Ložar

Za 70. rojstni dan na Triglav

»19. avgusta ob 18.00 sem osvojila Triglav,« s ponosom pripoveduje 70-letna gospa Rozalija Bitenc iz Domžal. Njen sin Branko ji je že pred desetletji, ko je bil še mladenič, obljubil, da jo bo peljal na naš najvišji vrh.

»Te njegove obljube sem bila zelo vesela, čeprav sem dolgo čakala na uresničenje. Kmalu so ga poklicali na službo v JLA. Tako je minilo leto. Malo je pozabil na obljubo, se oženil in spet ni bilo nič. Potem so drugi za drugim prihajali na svet otroci, moji vnuki. Vesela sem bila vsakega posebej, vendar spet ni bil primeren čas, da bi uresničila najin načrt. Kljub vsemu sem dočakala tudi ta dan. Sedaj so vnuki že veliki. Skupaj z menoj so se spopadli z vrvmi, klini, skupaj smo uživali lepote naših gor. Tudi zapeli smo med potjo, jodlali; otroci so se uspeli celo skregati. Uživali smo v pogledih na večni led in hodili po »snežno« belem snegu, celo lizali smo ga.«

»Le redko se zgodi, da sta tako majhen otrok in ženska s sedmimi križi hkrati na tako vabljivi in naporni poti uspešna. V vašem primeru se očitno ne gre čuditi, saj sta iste krvi.«

»Ves čas sem vedela, da mi bo uspelo. Tudi za trenutek nisem premišljevala o tem, da bi se pred vrhom vrnila. Prej nisem nikdar hodila v hribe. Kot šivilja sem delala od jutra do večera, da sem preživljala družino. Za kaj drugega ni bilo časa. Moj mož je bil šestindvajset let bolan in večji del bremena je ležal na meni. Vsa pota sem morala vedno opraviti sama s kolesom, kot da želim nadomestiti zamu-

jena leta. Zelo pozno sem se naučila kolesariti, toda od svojega enaindvajsetega leta dalje mi ni treba nikamor več peš. Tudi v gozd grem zelo pogosto in očitno je vse to dovolj, da uspešno premagaš strmine Triglava.«

– Pot je vendar tudi nevarna. Ni, da bi človek izžival...
»Vsekakor. Videla sem spominske plošče, ki so svarile pred nevarnostjo v gorah. Že pred Vodnikovovo kočjo so vrvi, kjer je kar precej nevarno. Zbrala sem vse misli in gledala samo tja, kjer se je treba prijeti. Prav nič se nisem razgledovala nad globelmi. Vendar pa se tudi nisem pustila privezati. Najmlajšega je snaha navela, kadar je bilo res nevarno. Iz kočje Planika proti Triglavu sem plezala dve uri. Kar soliden čas in ponošna sem nanj.«

– Kaj je tisto, kar človek zazna, ko pri teh letih osvoji dvatisočaka?
»Ko sem prišla na vrh, sem od navdušenja zajokala. Posebno me je ganilo, da je vse te napore uspel premagati tudi štiriletni vnuk Izidor.«

Ostrina zraka, ki sem jo začutila na vrhu, se je kar nekako podajala k ostrim bilkam, ki rastejo okrog Aljaževega stolpa. Skoraj ne bi moglo biti drugače. Tudi velike ptice, ki so nas obletavale, so sodile k veličini in miru na skalnem orjaku. Žal mi je, da se ni videlo do morja, kajti meglice in umazan zrak so nam to preprečile. Sicer pa sem se počutila kakor na otoku sredi morja. Želela sem si malo dlje pomuditi na vrhu, vendar se je sonce začelo naglo spuščati. Ampak še bi rada šla tja gor. Morda pa le še...«

– V gorah človek pozabi na vse, kajne?
»Vsaj za nekaj trenutkov zagotovo. Sicer pa sem nekaj dni pred odhodom veliko razmišljala o svojem življenju. Opravila sem tudi devetdnevno in jo zaključila na svoj sedemdeseti rojstni dan. Morala sem se zahvaliti Bogu za vse preizkušnje, ki jih ni bilo malo. Ena največjih je bila prav moževa dolga bolezen, ki jo je smrt prekinila pred tremi leti. Tako sem letos junija na tihem obujala spomine na začetek najine skupne poti pred petdesetimi leti. Res, imela sem se za kaj zahvaliti.«

Pravim, da je bila tudi moja hoja na Triglav božja pot, ki sem jo morala opraviti. Toliko novega sem videla. Bila sem na Doliču, v dolini sedmerih Triglavskih jezer, na Planini pri jezzeru, na Vogarju... Zdi se, kot, da so vse lepote tega sveta zbrane tam gor. Štiri dni smo hodili in uživali v lepotah narave.«

Kako ste se počutili, ko ste se vrnili – čez dan ali dva?
»Mislim, da se ne bi mogla bolje. Takoj sem spet sedla na kolo. Bolečine v križu, ki sem jih že nekaj let čutila, so kar naenkrat izginile. Morda pa so se tam gori izgubile. Očitno je, da sem jih nekje pustila...«

Darinka Grum

Bogato športno življenje v KS Dob

Če bi hoteli ugotovljati, kdaj so se v krajevni skupnosti Dob prvič na organizirani način lotili športa in rekreacije, bi morali seči precej nazaj v začetek sedanjega stoletja, današnji TVD Partizan Dob pa se je oblikoval po vojni in se z uspešnimi koraki bliža svoji petdesetletnici.

Kratek skok v zgodovino je pomenil začetek mojega pogovora s predsednikom TVD Partizan Dob Božom Cerarjem, ki je in pušča v društvu dober del svojega prostega časa.

Veliko dejavnosti

Sprva je TVD Partizan Dob kot veliko drugih skrbel za rekreacijo svojih članov, se vključeval v življenje in delo krajevne skupnosti, v obdobju 1960–61 pa se je z nogometnim klubom prvič predstavil tudi v ligaškem tekmovanju in sicer v ljubljanski nogometni ligi. Nogometnim zagnancem so se skozi leta in desetletja pridruževali ljubitelji drugih športov, tako da se v TVD Partizan Dob lahko danes pohvalijo kar s 5 sekcijami:

Nogometni klub CEDAM Dob, Smučarska sekcija Turnše, Kolesarski klub Hrast, Šahovski klub Dob ter Balinarski klub Bod.

Nogometni klub Cedam Dob

Ima v Dobu najdaljšo tradicijo in je obenem najmožnejši, saj je v njem okoli 80 rednih tekmovalcev, ki so razdeljeni v 3 sekcije: člansko moštvo CEDAM Dob nastopa v I. medobčinski nogometni ligi in je lani že drugi zaporedno osvojilo 2. mesto; mladinsko moštvo CEDAM Dob se navadno uvršča v rhnji del I. medobčinske nogometne lige in tudi tokrat s 4. mestom ni razočaralo. Da v bodoče ne bo dosti drugače, zagotavlja perspektivno pionirsko moštvo, ki je prav tako osvojilo 4. mesto. Člansko ekipo sestavljajo v glavnem igralci iz Doba in bližnje okolice, v mladinski in pionirski ekipi pa so le mladi iz KS Dob.

Predsednik društva je Bojan Gasiar, ki je najbolj zaslužen za vidne uspehe in pomembno vlogo CEDAM Dob na nogometnem območju Domžal v zadnjih letih. Brez prizadevnih trenerjev seveda ne bi šlo. Člane trenira Zdravko Dolenc, nekdanji nogometaš Olimpije in Maribora, mladince nekdanji igralec Domžal in CEDAM Doba Dušan Kancilija, pionirsko moštvo pa nekdanji slovenski reprezentant Sašo Kavčič.

V klubu je tudi veteranska sekcija, ki tekmuje v veteranski ligi.

Sam klub se podobno kot drugi ubada s finančnimi težavami in jih skuša reševati, vendar se jim prav tu postavlja vrsta vprašanj, saj ugotavljajo, da v zadnjem času ni niti najnujnejših sredstev za delo klubov, predvsem pa za vzdrževanje športnih objektov. Za primer je navedel, da so v prvem polletju letošnjega leta iz proračuna občine Domžale prejeli le sredstva v višini 23.000 (iz bivše TKS).

Vsakomur, ki malce pozna vzdrževanje športnih objektov in stroške za udeležbo v tekmovanjih, je jasno, da brez prostovoljnega dela, brez odrekanih, ne bi bilo nič. Nič pa tudi ne kaže, da bi bilo v prihodnje boljše. Čudi jih le, da za nekatere klube in objekte občina vendarle prispeva, zakaj le za nekatere!

Smučarska sekcija Turnše

Smučarska sekcija, katere delo vodi Janez Orehek, ima svoje poligone na območjih ob Hribarjevem hribu v Turnšah. S prostovoljnim delom so uredili primerno smučišče z lastno električno vlečnico. Pred leti, ko so bile zime še zime, so že organizirali zelo obiskane smučarske tečaje za najmlajše, žal pa jim zadnja leta sneg ni naklonjen in lepo urejeno smučišče počiva. Kdo ve, če ne bo prav letošnja zima v veliko veselje najmlajših smučarjev in sankacev spet oživila smučarski poligon.

Kljub temu pa društvo ne počiva, saj je nosilec vseh družinskih in delovnih akcij v vasi Turnše, da pa teh ni malo, vam vedo povedati vsi Turnšani.

Šahovska sekcija

Enkrat tedensko se šahisti in njihovi simpatizerji zbirajo v prostorih

krajevne skupnosti in pod vodstvom Antona Glavača, predsednika Šahovske sekcije, ki ima v Dobu že kar lepo tradicijo, spoznavajo lepote kraljevske igre. Sekcija je tudi nosilec šahovske šole v Osnovni šoli Martina Koželja Dob, katere mentor je znani šahovski delavec in tekmovalac Vido Vavpetič, kateremu se ob tej priložnosti najlepše zahvaljujejo. Sekcija večkrat obišče tudi znani šahist Bruno Parma in se v vsakoletni simulantki pomeri z Dobljani. Kdo je uspešnejši, ne bomo pisali, napišimo le še, da letos načrtujejo igranje z vele mojstrom Nikolčičem.

Kolesarski klub Hrast

Kolesarski klub HRAST združuje kolesarje od blizu in daleč in se redno udeležuje različnih športnih in rekreativnih tekmovanj, so pa člani kluba, ki jih vodi Janez Grandovec, znani tudi kot dobri organizatorji.

Tako so letos že uspešno organizirali znani JURIS NA TROJICO, ki je štel tudi za republiško prvenstvo v kolesarskem krosu. Žal pa letos ni bilo mogoče izpeljati tradicionalnega maratona HRAST, ki je odpadel zaradi finančnih težav, vendar zagnani kolesarji upajo, da bo v prihodnje več denarja tudi zanje.

Balinarska sekcija

Balinarska sekcija je najmlajša v okviru TVD Partizan Dob. Vodi jo Alojz Homar. V njenem okviru sta oblikovani dve moštvi, ki se udeležujeta tekmovanj v ljubljanski balinarski ligi. Sekcija ima iz dneva v dan več prijateljev te družabne igre za vse starosti, za popularizacijo te igre pa redno vsak mesec prirejajo različne turnirje. Lepo urejeno balinišče je v poletnih dneh družabno središče Doba.

Športni park

Športni park Dob se je začel graditi že pri prvem odkupu zemljišča okoli 1950 leta. V začetku je bilo to zelo močvirnat teren, na katerem je bilo nogometno igrišče. V letu 1960 je bil pripeljan vagon, ki je služil kot garderoba, kasneje so s prostovoljnim delom uredili le-

seno barako, nato sezidali manjšo garderobo in uredili igrišče, ob tem pa spoznali, da je potrebno bodoči športni park urediti funkcionalno in v njem zagotoviti objekte za vse krajanje. Tako so v letu 1986 pristopili k organiziranemu urejanju športnega parka. Preuredilo se je nogometno igrišče, naredila se je nova stavba, v kateri je prostor za vse sekcije, upravni prostori, ob pomoči nekdanje stanovanjske skupnosti pa je bilo narejeno tudi stanovanje.

»V letošnjem letu pa smo asfaltirali večnamensko asfaltno ploščo, v planu pa imamo tudi zemeljska dela za bodoči 2 ali 3 tenis igrišča. Poleg balinišča bi postopoma radi uredili tudi potrebno javno razsvetljavo v celotnem parku,« pojasnjuje Božo Cerar, predsednik TVD Partizan Dob in ob tem ne pozabi povedati, da je v glavnem vse narejeno s prostovoljnim delom in veliko pomočjo krajevne skupnosti Dob in nekaterih posameznikov.

Občinski delež, kje si?

Urejen športni park in različne dejavnosti, ki se odvijajo v njem, so pomemben del življenja v Krajevni skupnosti Dob, ki je vedno znala prisluhniti TVD Partizan. Tega pa ni moč reči za različne občinske organe, ki kar ne najdejo poti do Dobljanov. Tako jih je v zadnjih treh letih le enkrat obiskal občinski predstavnik. Ne želijo biti preveč kritični, vendar menijo, da so različne občinske institucije na področju telesne kulture namenjene vsem klubom in društvom, zato pričakujejo več njihove pomoči. Ne pričakujejo več kot tisto, do česar so upravičeni oz. kar dobijo njim podobna društva!

In še čisto za konec, vendar ne najmanj pomembno: bil bi že čas, da vsi pristojni spoznajo, da so tudi izven občinskega središča klubi in delovna društva ter športni objekti, ki potrebujejo občinsko pomoč. Občinski proračun je res le eden, vendar to še ne bi smelo pomeniti, da je namenjen le enemu oz. redkim izbrancem.

Pridružite se nam!

TVD Partizan Dob bo s svojim delom nadaljeval. Najbrž se bo v njegovem okviru izoblikovala še kakšna sekcija, ki bo zagnanim športnim delavcem iz Doba in okolice pomagala, da bodo najmlajši, mladi in tudi starejši v Športnem parku v Dobu v korist svojega telesa in zdravja izrabljali svoj prosti čas. Zato za konec le poziv: PRIDRUŽITE SE NAM!

V.

ŠTORKLJA

trgovina in storitve, d.o.o.
Taborska 8, 61230 Domžale
Tel.: 061/721-679

ugodne cene • velika izbira

BOUTIQUE ZA – bodoče mame
– njihove nadobudneže
– gospe močnejših postav

ŠTORKLJA NUDI:

- nosečniške obleke, hlače, tunike, jeans, kompleti iz prave svile, perilo, pa mogoče moderni plašč iz viskoze za mamico
- dojenčkova oprema, otroška oblačila in jeans do 6 let, usnjeno-platneni copatki, otroška kozmetika, slavnostne oblekice za krst, zibke, otroške posteljice, vozički in še mnogo pisanih stvari
- gospe močnejših postav, tudi ve marsikaj najdete na naših policah.

Lokal je odprt od ponedeljka do petka od 15. do 19. ure; v torek, sredo, četrtek, soboto od 9. do 12. ure.

Štorklja vabi!

cedam

podjetje za trgovino,
posredovanje in storitveno dejavnost d.o.o.

Če ste pripravljeni delati v mladem, a uveljavljenem trgovskem podjetju in imate ustrežno kvalifikacijo, znanje ter sposobnosti, vas vabimo, da sprejmete naš izziv.

Zaposlimo

- prodajalko izmenovodja v živilski trgovini
- kommercialnega referenta (znanje operativnih del na računalniku)
- samostojnega skladiščnika (zahtevana je izključno praksa na živilskem področju)
- dva pripr. – prodajalca

Svoje vloge oddajte v roku 8 dni od objave na naslov: CEDAM d.o.o., Ljubljanska 59 61230 Domžale.

Vse občane ponovno obveščamo, da lahko vse v zvezi z objavljanjem in dopisovanjem v glasilu »Slamnik« urejajo v prostorih Skupščine občine Domžale na Ljubljanski cesti 69/1 v sobi št. 47.

Mali oglasi

INŠTRUIRAM matematiko za osnovne šole in 1. letnik srednje šole. Pokličite, še preden bo prepozno. Tel. 723-489. – Damjana

PRIVATNO poučujem klavir, violino, kitaro in harmoniko. Telefon. 712-923.

NAJAMEM garažo v okolici Zdravstvenega doma. Telefon 721-114 – popoldan.

RAČUNALNIŠKO vodenje računovodskih storitev za d.o.o. Informacije: (061) 721-679.

CITRE poučujem. Tel. 723-256.

IŠČEM upokojenko za manjša dela. Hrana, soba, plačilo po dogovoru. Naslov v uredništvu.

PRODAM garažo na Prešernovi ulici 28. Tel. 721-891.

OBRTNIKI, knjigovodske storitve za vas opravlja knjigovodski servis v prostorih Obrtnega združenja Domžale, Vir, Šaranovičeva 21. Vsak dan od 16. do 18. ure.

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Telefon: 738-662.

INŠTRUIRAM angleščino in nemščino za osnovne in srednje šole! Informacije tel. 738-645.

V STROJNEM ključavničarstvu takoj zaposlim pridnega varilca. Delovni čas dopoldne, lahko tudi popoldne. OD po dogovoru. Strojno ključavničarstvo Marčun Milena (izdelava izpušnih cevi) Radomlje, Preserje 12, telefon 727-924.

IŠČEM pomoč za pospravljanje pisarniških prostorov v lhanu – 4 ure dnevno. Javite se na telefon 712-785 ali 714-711.

PRODAM leseno šupo 5,5 x 4 x 3 m. Česen, Savska 53, tel. 721-717.

SERVIS šivalnih strojev – Klančar, Kajuhova n.h. v Preserjah (v bližini Kemisa). Odprto od 10.-12. ure in od 15. do 18. ure. Telefon št. 723-324, 727-897.

PEDIKERSKE usluge vam nudim na našem ali našem domu. Orehek Aleksandra, Domžale, Taborska 25, telefon 713-165 od 19. do 22. ure.

IŠČEM varstvo za leto in pol staro punčko na našem domu. Informacije na tel. 721-524.

PRODAM GRADBENO PARCELO, študa – vrstna hiša 11 x 8 m z garažo (končana I. faza). Konkretne ponudbe na tel.: 737-107.

ŽENSKO krojaštvo, Dimc Franciška, Domžale, Litijska 2 – izdeluje vsa ženska oblačila po Vaši meri in želji iz prinesenega blaga. Za obisk se priporočam.

GALANTERISTI, POZOR! Hitro in po konkurenčnih cenah vam izdelamo sekalne nože (štance). Se priporoča Strojno ključavničarstvo Capuder Domžale. Tel. (061) 712-792 ali 721-459.

PROFESOR glasbe nudi individualne instrukcije kitare, klavirja in teorije vzgoje na svojem domu. Telefon 713-286. USPEŠNI BOSTE!

UGODNO prodam ca. 2000 kosov rabljene betonske kritine. Telefon 714-638.

Avtokleparstvo

Gabrovšek Aleksander
Ihan 14
Tel.: 712-549

Avtoličarstvo

Močnik Dušan
Preserje
Tel.: 727-877

Popravila in ličanje vseh vrst osebnih avtomobilov, kombijev, tovornih vozil do nosilnosti 2,5t, izdelava lažjih konstrukcij. Kvalitetno delo, konkurenčne cene!

Odprto vsak delavnik od 8. do 13. in od 14. do 18. ure.

Se priporočava!

MARKET loka

JOŽICA ŠINIGOJ
LOKA, NA ULICAH 8
61234 MENGEŠ, TEL.: (061) 738-538

Nudimo vam kruh iz pekarn:

Radomlje, Komenda, Kamnik in Grosuplje, ter vsa ostala živila, delicatese, sadje, zelenjavo, vakumsko pakirano meso Kočne iz Kamnika in Mesarije »Jurij« iz Sentjurja pri Celju. Velika izbira alkoholnih in brezalkoholnih pijač, gospodinjski pribor, čistila, šolske potrebščine.

Delovni čas: med tednom in v soboto od 7. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 7. do 12. ure.

Pri nabavi večjih količin, vam material dostavimo na dom!

ac'cent

on Language d.o.o.

LJUBLJANSKA 36
DOMŽALE 61230

The Center for English Language

Tečaje za odrasle na vseh stopnjah organizira ameriški profesor s pričetkom 23. 9. 1991. Prevajanje, lektoriranje, tolmačenje, privatne lekcije.

INFO:

Tel.: 061/712-658, pon.–sob.: 9.–12. ure

IZDELOVANJE ŠPORTNIH IZDELKOV

SERVIS ŠOTOROV

Barbara Orehek, 61230 DOMŽALE, Ljubljanska cesta 108, Tel.: (061) 711-840

Zdaj je pravi čas, da poskrbite za svojo poškodovano kamp opremo! Vse poškodbe na vašem predprostoru ali šotoru (zadrga, folija, streha, platneni del...) vam hitro obnovimo. Izdelujemo tudi nove predprostore zlasti na staro konstrukcijo.

Tudi pri spalnih vrečah menjamo zadrgo.

Obnovimo platno na kamp stoli in ležalnike.

V zalogi imamo dodatne strehe za brako prikolice.

V tem času se lahko posvetimo tudi posebnim željam posameznika, za katere v glavni sezoni zmanjka časa.

Pokličite in obiščite nas!

Se priporočamo!

Delovni čas od 6. do 14. ure, v sredo, od 6. do 18. ure, sobota, nedelja zaprto.

UGODNO – ŠE JE ČAS ZA VPIS V

OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE

(7. in 8. razred)

ŠOLO USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA

– EKONOMSKO ŠOLO V. stopnja (ekon.–komercialni tehnik)
– KOVINARSKO ŠOLO V. stopnja (1. in 2. letnik – strojni tehnik)

TEČAJE TUJIH JEZIKOV

ZA OTROKE 40 URNI – 180 DEM.
ZA ODRASLE 80 URNI – 350 DEM

– NEMŠČINA
– ANGLEŠČINA
– ITALIJANŠČINA
– FRANCOŠČINA

TEČAJE

– SKLADIŠČNEGA POSLOVANJA
– VOZNIKE VILIČARJEV
– OSNOVNEGA IN OBNOVITVENEGA HIGIENSKEGA MINIMUMA
– O VARSTVU PRI DELU
– RAČUNALNIŠTVA
– STROJEPISNI TEČAJ (začetni, nadaljevalni)
– KUHAJSKI
– KROJENJA IN ŠIVANJA (začetni, nadaljevalni)

BREZPLAČEN TEČAJ CPP

ZA VOZNIKE »B« KATEGORIJE

voznja takoj, možen brezobrestni kredit.

SEMINAR ZA UPRAVLJALCE »S« NAPRAV

v elektro stroki

CENE SO UGODNE, KONKURENČNE!
O KVALITETI SE PREPRIČAJTE SAMI!

Informacije in vpis na DELAVSKI UNIVERZI DOMŽALE, Kolodvorska 6, 61230 DOMŽALE, Tel.: 711-082, 712-278. Uradne ure: vsak dan od 6. do 14 ure, pon., sredo od 6. do 16. ure.

GRADITELJI

Če gradite, adaptirate, prenavljate v Domžalah, Stanovanjska zadruga »BAJTA« na Ljubljanski 80 v SPB 1 – III. vhod – I. nadstropje vam nudi:

brezplačen popis materiala • nakup materiala brez prometnega davka, za kar vam zaračunamo samo 3% manipulativnih stroškov • plačilo materiala po povzetju • nakup materiala na obroke • nadzor (brezplačen, če zadrugi v roku 12 mesecev nabavi material nad vrednostjo 300.000,00 din) • vso tehnično dokumentacijo • vse pravne storitve • vpisnina in članarina za leto 1991 znaša 200 din (prvih 50 članov ne plača članarine in vpisnine)

Delovni čas: vsak delavnik od 8. do 15. ure.

stanovanjska **BAJTA** p.o. zadruga
Zagorje ob Savi
enota Domžale

JUS podjetje
– Izobraževalni center za voznike vozil na
motorni pogon – avto šola, d.o.o.

Vse za vozniški izpit v vašem kraju

Avto šola JUS iz Domžal, Toneta Tomšiča 9. vas obvešča, da organizira tečaje CESTNO PROMETNIH PREDPISOV za B kategorijo v katerem koli kraju izpitnega centra Domžale ali tudi zunaj njega. Pogoji je minimalna prijava 10 kandidatov.

Prijavnica

ime in priimek _____ datum rojstva _____ v kraju _____

Točen naslov (kraj, ulica s h. š., pošta, občina) _____ Telefon _____

Zaposlitev (firma, kraj, dopoldan, popoldan, izmenično) _____ Telefon _____

1. Želim obiskovati tečaj CPP za B kat. v kraju
2. Želim obiskovati tečaj prve pomoči DA NE
3. Pouk vožnje želim na vozilu JUGO 45, RENAULT 5, MAZDA 323 HB
4. Vozil-a bi dopoldan, popoldan, izmenično
5. Možnost obročnega odplačevanja.

OPOMBA: Ustrezno obkroži oz. podčrtaj!

V _____ dne _____

Podpis _____

Prijavnico pošljite na naslov: JUS d.o.o., Toneta Tomšiča 9, 61230 DOMŽALE.
Informacije na telefon:
(061) 721-763 med 10. in 12. ter 16. in 18. uro.
(061) 711-641 non stop.

Knjižnica Domžale

Prihaja jesen in v Knjižnici Domžale že pripravljamo zanimivosti za otroke. V oktobru pričenjamo s PRAVLJIČNIMI URICAMI. Te bodo vsak torek v prostorih pionirskega oddelka naše knjižnice ob 17. uri. Vabljeni ste otroci od četrtega leta dalje, ki ste člani naše knjižnice. In kaj bomo delali skupaj? Poslušali pravljice, potovali s pravljničnimi junaki v svet domišljije, peli pesmice, risali, se igrali... Smo vas navdušili – pridite in se priprčajte!

PROGRAM ZA MESEC OKTOBER:

1. oktober, ob 17. uri: ZAJČKOVA HIŠICA (ruska narodna)
8. oktober, ob 17. uri: H. Fisher: ROJSTNI DAN
15. oktober, ob 17. uri: E. Peroci: VIOLINSKI KLJUČ
22. oktober, ob 17. uri: B. Schulenburg: LUNIN ROGLJIČEK
29. oktober, ob 17. uri: J. Bitenc: SREBRNI GUMBEK

Knjižnica Mengeš

Knjižnica v Mengšu je ponovno odprta dvakrat tedensko: ob ponedeljkih in četrtek od 15. do 18. ure. URE PRAVLJIC za otroke mengeške knjižnice pa bodo vsak četrtek ob 17. uri. Opozarjamo vsa na bogato ponudbo videokaset, ki jih izposojamo v Knjižnici Mengeš po ugodnih cenah.

Knjižnica Moravče

Knjižnica Moravče je odprta vsako sredo od 15. do 18. ure.

LITTLE ENGLAND CLUB ŠOLARJI!

Angleščina od 8. leta naprej!
Igrivo, zabavno, v majhnih skupinah.

SEDAJ TUDI V RADOMLJAH!

Tel.: 448-831, 832-865

Knjižnica Domžale Zveza kulturnih organizacij Kamnik

Vabita
ob stoletnici kamniške proge na ogled razstave

Kamničan prvih sto let 1891-1991,

ki bo v Likovnem razstavišču Domžale (poleg veleblagovnice) od 12. do 26. septembra 1991.

Razstava je odprta:
od ponedeljka do petka od 10.-12. ure in
od 15. do 19. ure,
sobota od 10. do 12. ure

Povabilo na 6. tek za krof

Športno društvo Krašnja vas v okviru praznovanja 20-letnice delovanja vabi na 6. tek za krof. Tek bodo priredili v nedeljo, 6. oktobra 1991 ob 11. uri za pionirje in pionirke ter člane in članice.

Informacije lahko dobite pri predsedniku društva Marjanu Štruklju, tudi po tel. (061) 714-611.

»RENOVA« Dragarjeva 4 Rodica, Domžale (061) 723-144

Naravno čiščenje in barvanje usnjenih izdelkov (nappa, velur). Prednost pred kemijskim čiščenjem: usnje ostane naravno mehko, dobi živ in enakomeren barvni ton, se ne krči in deformira!

Brezplačna izmenjava otroških oblačil!

Sporočamo vam, da organiziramo izmenjavo otroške konfekcije, ki bo vsako 3. soboto v mesecu, od 8-12 ure v veroučnih učilnicah župnišča v Domžalah. Vsak, ki želi zamenjati otroška oblačila, ima v navedenem času možnost, da jih zamenja. Zazdaj priporočamo zamenjavo oblačil do desetega leta starosti, ker v tem obdobju otroci hitro prerastejo obleke, a si svoje garderobe še ne izbirajo sami. Obleko, ki je ne boste zamenjali, lahko odnesete domov.

Na svidenje vsako 3. soboto v mesecu. Obvestite se med seboj.

Župnijska Karitas Domžale

AETERNA d.o.o. Trzin, Trzin, Reboljeva 25, 61234 Mengeš

Vam pod ugodnimi pogoji nudi:

PRAVNE STORITVE:

- izterjava dolžnikov
- svetovanje
- vlaganje zahtevkov pri sodiščih in upravnih organih
- ustanovitev podjetja

KADROVSKE STORITVE:

- kolektivne pogodbe
- kadrovske evidence in statistika
- izdelava aktov

Obrtniki in manjša podjetja, pokličite po telefonu: (061) 724-187.

Društvo ledvičnih bolnikov Ljubljana in Krajevna skupnost Lukovica

vas vljudno vabita na

prijateljsko srečanje

v nedeljo, 6. oktobra 1991, ob 10. uri
na Rokovnjaški gozdiček na Brdo pri Lukovici

Pričetek ob 10. uri s kulturnim programom.

Čaka vas bogat srečelov. Pokrovitelj: Pivovarna UNION Ljubljana

ACCENT ON LANGUAGE

Angleščina za odrasle

Vrsti jezikovnih šol se je pridružila tudi ACCENT ON LANGUAGE, čisto posebna angleška šola samo za odrasle. Najdete jo na Ljubljanski 36 v Domžalah, pa tudi v Ljubljani, na Vojkovi 74.

Kot pravita mag. Lynda Culp, profesorica z veliko izkušnjami, prava Američanka, njeni stari starši so iz naše občine, profesorica, vztraja ne le pri pravilni slovnici v angleškem jeziku, ampak želi v govorici dati tudi pravega angleškega ali ameriškega »duha«. ter Cirila (Lili) Jurman, učiteljica angleškega jezika, ki je štirinajst let živel in poučevala v Avstraliji, uporabljata direktno metodo: s svojimi »učenci« se bosta pogovarjali izključno v angleščini, saj bosta tako ohranili tudi melodijo jezika.

V tem času ju boste od 9. do 12. ure dobili k telefonu 712-658. Tečaji se pričnejo 23. septembra 1991, oblikovali bosta skupine za učenje jezika (do dvanajst ljudi) ter skupine za konverzacijo (od treh do pet udeležencev). Pouk bo pozno popoldne. Zazdaj le za odrasle, kasneje morda za otroke. O tem drugič.

Glede na to, da prisegamo na Evropo, je treba poznati dobrega prevajalca in lektorja. To Linda in Cirila sta, pravita, da brez konkurence, zato ju poiščite.

RENAULT

SERVIS TRZIN

- PRODAJA REZERVNIH DELOV
- SERVIS IN POPRAVILA
- DODATNA OPREMA
- avtopreproge, zavesice
- okrasne letve
- DELI PO NAROČILU

SERVIS TRZIN d.o.o.
TRGOVINA – SERVIS

61234 MENGEŠ-TRZIN, Ljubljanska 24
tel.: 061/721-720, fax.: 061/712-032

DOM POČITKA MENGEŠ Glavni trg 13

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

- 2 bolniški negovalki
- strežnici (za določen čas)

Pogoji:

- končana osnovna šola
- znanje slovenskega jezika
- 2-mesečno poskusno delo

Kandidatke naj pošljejo ponudbe z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh na naslov: Dom počitka Mengeš. Glavni trg 13. 61234 Mengeš.

Kandidatke bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po odločitvi, najkasneje pa v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Društvo upokojencev Mengeš

vabi

vse tiste svoje člane, ki za leto 1991 še niso poravnali svoje obveznosti (članarina in prispevek za samopomoč), da to lahko storijo vsak četrtek od 9. do 12. ure.

V istem času se v društveni pisarni na Trdinovem trgu lahko vpišejo v društvo tisti upokojenci, ki to želijo.

DEKORS

d.o.o. Mengeš
Proizvodnja – ekonomske storitve

Če želite sebi in svojim najbližjim omogočiti zdravo in mirno spanje, se odločite, da vam z elektronsko merilno napravo izmerimo navzočnost škodljivih sevov in na delovnih mestih, po potrebi vam nevtraliziramo sevanja z izmenjevalci energije. Informacije in naročila Dekors, d.o.o. Mengeš, telefon 737-158. Vitamer Radlje d.o.o.

Cenjeni sodelavci!

V četrtek, 25. 7. je divjalo v Depali vasi hudo neurje s točo, ki ni prizaneslo naši družini. Uničilo nam je precejšen del ostrešja na stari in na novi hiši, zrušilo dimnik, voda je zalila stanovanjske prostore, kjer je tudi precejšnja škoda. Videti je bilo kot sodni dan in smo bili prav obupani ob tem, koliko je uničila narava v četrtr ure, kar smo mi gradili mnogo let in ob vsakem letnem dopustu in ob mnogih vikendih. Vendar se je hitro izkazala medsosedska pomoč in pa seveda najbolj dobrodošla finančna pomoč s strani tovarne Univerzale in Krščanski demokrati stranki. Zato se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem in sindikatu tovarne Univerzale, ki ste mi izredno hitro in z veliko vsoto, ki bo zadoščala za najnujnejši material in popravila, priskočili na pomoč.

Hvala vsem!

Milena Dimc z družino

KNJIŽNICA DOMŽALE

Dragi otroci, spoštovani starši!

Knjižnica Domžale že nekaj let prireja različne alternativne oblike, ki so jih predšolski otroci obiskovali v velikem številu. Zaradi zanimanja s strani vas staršev bomo oblike v letošnjem letu še razširili, saj se dobro zavedamo velike vrzeli v ponudbi za otroke v starosti od tretjega leta do vstopa v šolo tudi v drugih institucijah.

Zato je prav za otroke te starosti, še posebej »babičine vnuke«, ki ne obiskujejo vrtcev, namenjen

miškin vrtiček

kjer bomo v številčno omejenih manjših skupinah prilagajali pričakovanja in ravnanja z različnimi metodami posameznemu otroku. Otrokovo kreativnost in ustvarjalnost bomo s pomočjo izkušene vzgojiteljice Lili Jazbec razvijali z različnimi metodami in tehnikami, nosilec vsega bo IGRA.

Na 8 srečanjih, ki bodo potekala v prostorih poleg Knjižnice enkrat tedensko – ČETRTEK OB 17. URI – eno uro, ponujamo naslednje vsebine:

- pravljica,
- priprava lutkovne predstave
- petje pesmic in igranje na instrumente,
- risanje, slikanje, tiskanje,
- oblikovanje iz gline,
- izrezovanje in lepljenje,
- stare otroške družabne in zabavne igrice,
- eksperimentiranje z baloni in še čem.

Seveda vsega nismo omenili, saj so presenečenja najlepša.

Prijave sprejemamo pisмено ali osebno v Knjižnici Domžale do 15. oktobra 1991 vsak dan od 7. do 19. ure ali po telefonu 721-204.

PRIJAVNICA

..... ime in priimek
..... naslov
.....
..... otrokovo leto rojstva
Vpisnino 1200,00 din bom poravnal-a ob prvem srečanju ob koncu oktobra.
podpis staršev

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE DOMŽALE
IN KNJIŽNICA DOMŽALE

Povabilo umetnikom

Prav gotovo ste že opazili, da so na vstopu v središče Domžale začeli temeljito prenavljati notranjost stare kinodvorane in Glasbene šole, nekdanjega Društvenega doma v Domžalah, zgrajenega leta 1910. Dela so se pričela zaradi statične dotrajanosti objekta in funkcionalne neustreznosti prostorov. Tako so v nekem

smislu začeli oživljati stare objekte v Domžalah.

Prizadevanja, da bi Domžalčani prišli do lepo urejenega kulturnega doma, se po dolgotrajnih naporih začenejo uresničevati. V njem bodo: manjša dvorana, obnovljeni prostori glasbene šole in prostori za manjše razstave.

Projekt za obnovo je izdelala firma Karlovšek d.o.o., financira pa jo Občina Domžale. Kljub vsemu pa še vedno manjka veliko finančnih sredstev.

Zato smo se odločili, da povabimo likovne umetnike, ki-parje in grafike, da se priključijo akciji, s katero bi skušali pomagati dokončati preureditev enega najlepših in najstarejših domžalskih objektov. V okviru KNJIŽNICE DOMŽALE in njenega LIKOVNEGA RAZSTAVIŠČA DOMŽALE bi organizirali akcijsko prodajo likovnih umetnin, ki bi jih bili pripravljeni darovati v korist prenove Kulturnega doma Domžale.

Likovna dela bi zbirali v Knjižnici Domžale (telefon 721-204 ali 712-499, fax 712-499) do 15. oktobra 1991. Avkcijska prodaja bo pripravljena v Likovnem razstavišču Domžale ob koncu meseca oktobra 1991. Informacije lahko dobite na Izvršnem svetu pri g. Matjažu Karlovšku - v zvezi z deli (telefon 712-321) ali pa v Knjižnici Domžale - v zvezi s potekom zbiranja del in organizacijo avkcijske razstave.

ZAHVALA za finančno pomoč

Delovnemu kolektivu Tovarne Filc iz Mengša se iskreno zahvaljujemo za hitro finančno pomoč pri odstranjevanju posledic vojne, ki je meseca junija divjala po našem naselju.

Marija LOTRIČ
Za hribom 1 in
Antonija GABROVŠEK,
Za hribom 2
Trzin

Gospa Marjana Pergar iz Domžal nam je poklonila okrog 100 kaset z narodno in zabavno glasbo z željo, da kasete, ki jih ona ne uporablja več, koristno uporabimo mi. Zahvaljujemo se ji za njeno lepo gesto.

Domska skupnost
Doma upokojencev
Domžale

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam tako nesebično pomagali pri odpravljanju posledic viharja, ki nas je prizadel konec julija, se iskreno zahvaljujemo in jim želimo vse najboljše.

Colnarjevi iz Depale vasi

SINDIKALNA PRAVNA POMOČ

Člani sindikata!

Ste postali tehnološki višek, ste nezadovoljni z razvrstitvijo v tarifni razred, se vam zdi sporna vsebina pogodbe o zaposlitvi, ste v disciplinskem postopku, pa bi se radi pritožili, se vam je kako drugače zgodila krivica na delovnem mestu?

Kot član sindikata imate pravico do brezplačne pomoči, bodisi v obliki nasveta bodisi v obliki vložitve zahteve za varstvo pravic na organ upravljanja v podjetju ali predloga na sodišče. Brezplačne nasvete, pismene vloge in zastopanje pred pristojnimi organi in institucijami vam na podlagi pogodbe z območno organizacijo sindikata Domžale nudi odvetnica

JAGODA CUJNIK

odvetniška pisarna, Ljubljanska 34, Domžale

v starem domu upokojencev. Predhodno se zglosite na sindikatu v Domžalah, Ljubljanska 70 (avtobusna postaja), kjer boste dobili napotnico za pravno pomoč.

Območna organizacija sindikata Domžale

ZAHVALA

Nenadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče in stric

Andrej Nemec
s Podrečja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Prav tako se iskreno zahvaljujemo kolektivu »Univerzale« in gospodu župniku Mihi Žnidarju za poslovljni obred. Vsem še enkrat iskrena zahvala za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

14. julija 1991 nas je prizadela huda naravna nesreča. Strela nam je uničila hlev z gospodarskim poslopjem.

Zahvaljujemo se vsem društvom gasilcev in vsem drugim, ki so sodelovali pri gašenju požara. Posebno se iskreno zahvaljujemo sosedom za vsestransko pomoč in skrb za živino. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, okoličanom in drugim, ki so nam v tem času pomagali finančno, materialno, z delom ali na kakršenkoli drugi način pri gradnji novega poslopja.

Še enkrat vsem iskrena hvala!

družina HROVAT
Veliki Jelnik 2 pri Blagovici

LESNO PODJETJE ZA ZASTOPSTVO.
POSLOVNE IN TRGOVSKE STORITVE

Po konkurenčnih cenah Vam nudi stavbno pohištvo Jelovice iz Škofje Loke.

V zalogi imamo smrekov opaž po ceni 190,00 din/m² in ladijski pod po 280,00 din/m². Nudimo vam montažo in servisne storitve.

Delovni čas: vsak dan razen nedelje, od 7. do 13. ure
v sredo in četrtek od 16. do 19. ure
v soboto od 8. do 12. ure
Tel. (061) 712-343.

Ljubil si življenje, ljubil si svoj dom
a tiho in brez slovesa odšel si v večni dom.
V grobu mirno spiš, v domu našem je praznina
in v srcih naših bolečina.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

Vinko Pogačar
iz Podrečja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala velja tudi g. kaplanu iz Doba za lepo opravljeni pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke ter gospodu ZB NOV Vir za besede slovesa.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Umril je naš dragi

Mirko Kašnik

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrazili ustno in pisno sožalje. Hvala dr. Farkašu, sestri Ivi in osebju Doma počitka v Mengšu. Hvala gospodu župniku za opravljeni obred, pevcem menškega Zvona, trobentaču Jožetu Peru, gasilcem, upokojencem ter gospodini za poslovljne besede.

Vsi njegovi

«...če s Kristusom umremo,
bomo z njim tudi zaživi.» (Tim. 2/11)

ZAHVALA

V novo življenje je Gospod poklical k sebi ženo, mamo, sestro in babi ter tako kot je živela je odšla

Marija
Stegnar

po dom. Lukova Mimi iz Turnša

Ob njenem tistem ugašanju se za prizadevanje in zdravniško oskrbo zahvaljujemo dr. Bredi Kokalj-Limbek in vsem, ki so jo v dneh njenega posilavljanja od tega sveta obiskali in jo priporočali Bogu. Iskrena zahvala vsem, ki ste bili prisotni na njeni zadnji poti, vsem, ki ste razumeli njen odhod k Bogu in ste jo pokropili in zanjo molili ali kaj dobrega storili. Hvala vsem, ki ste se udeležili njenega krščanskega pogreba in zanjo darovali molitve. Hvala pevovodji Mateji Starbek in mladinskemu pevskemu zboru, ki je ubrano pel pri sv. maši. Hvala za poslovljne besede v imenu sosedov g. Maksu Jeranu. Posebno zahvalo smo dolžni g. župniku Mihi Žnidarju in g. kaplanu Cirilu Isteniču iz Doba, ki sta jo obiskovala ob njeni bolezni in ji prinašala sv. evharistijo. G. župniku hvala za opravljeni sv. mašo in besede slovesa.

Njeni: mož Peregrin, hčerka Mirjam z družino, sinova Ine-Peregrin in Luka z družinama, brat Marjan in drugi

Šee kristalno čista kupa, v boleznih je ne obupa,
svoštvo mu je čustvo tuje, v trpljenju ga neho blaguje,
v studencu vere se umije, na knjih jutro se spočije.

Tvoje trpljenje nam je razkrilo veličino tvoje ljubezni in vere v življenje.

ZAHVALA

Stara 92 let, je doživel naša nadvse dobra in skrbna mama in stara mama

Pavla Seljak
roj. Košak

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi, nam izrekli sožalje, ji darovali cvetje in svečke ter jo v tako velikem številu pospremili na poti k večnemu počitku. Hvala vsem za darove za dobrodelne namene in maše. Hvala gospodu kaplanu za obiske na domu in lepo opravljeni obred. Hvala pevcem za zapete žalostinke. Hvala patronažnim sestram in Albini za vso nego in pomoč na domu. Spomin na našo mamo bo vedno drag.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustil naš ljubi mož, oči, dedek in praded, brat in stric

Janko Zupan
iz Moravč, briv. mojster v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala sorodnikom, številnim prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno ustno in pisno sožalje, podarjeno cvetje in svečke. Hvala tudi gospodu doktorju, gospodu župniku, pevcem in govorniku.

Moravče, julij 1991

Vsi njegovi

Preberite si, domžalski občani, da boste vedeli, kako in kaj, ko me boste potrebovali!

Kompletne pogrebne storitve za domžalsko občino naročite v času od 6. do 14. ure pri Komunalno stanovanjskem podjetju Domžale, Savska 34, tel. 712-097 ali 721-443. Popoldan, ob sobotah, nedeljah, praznikih in ponoči pa direktno pri Vrbančič Konradu, Ul. bratov Miš 4, tel. 721-074, pri katerem se nadalje dogovorite o vseh pogrebnih storitvah.

Nudim vam naslednje pogrebne storitve:

- Prodajamo kompletno pogrebno opremo (krste z opremo, križe in piramide za grob, žarne školjke in žarne niše, lesene okvire za grobi).
- Opravljam vse vrste prevozov - ne glede na to, kje je pokojni umrl, Tudi, če je kdo umrl v bolnici v Ljubljani, na Golniku ali v katerem drugem kraju.
- Urejam vse potrebno za kremiranje pokojnikov.
- Urejam vso potrebno dokumentacijo za pogreb v domžalski občini.

Vse pogrebne storitve so bistveno cenejše od ostalih pogrebnih služb, saj nudimo tudi kratkoročni kredit, zato se oglasi!

VRBANČIČ KONRAD, Ulica bratov Miš 4

Za izkop in zasip jam na pokopališču Moravče iščemo resnega kandidata. Prijave na naslov: Vrbančič Konrad, Ul. Bratov Miš 4, 61233 Dob, tel. 712-074.

V SPOMIN

Alojz
Smolnikar

»Najtežje opravilo v naši organizaciji je spregovoriti besede slovesa prijateljem, tovarišem, borce, ki so v narodnoosvobodilnem boju, v delu naše organizacije pustili svoje neizbrisne sledove.« je bila ena izmed misli Staneta Grilja, predsednika Ob-

činskega odbora ZB NOV Domžale, ko so se borci, njegovi prijatelji in znanci sredi avgusta poslovlili od ALOJZA SMOLNIKARJA.

Rodil se je 26. maja 1924. leta v Brezju pri Krtini v družini, ki je bila zavedna in domoljubna. Dva

njena sinova sta življenje vgradila v temeljni kamen svobodne domovine. Lojze je bil borec Kamniškega bataljona, od koder je odšel v Cankarjevo in nato Gubčevo brigado. Prehodil je pot od kurirja do komisarja, od borca do poročnika slovenske partizanske vojske, po vojni pa ostal v vrstah jugoslovanske armade in se s činom podpolkovnika upokojil. Za svoje delo je prejel vrsto odlikovanj.

Ko se je leta 1984 preselil v KS Krtino, se je pridružil soborcem in več let nesebično pomagal v vrstah borčevske organizacije, njegova prizadevanja pa so pustila tudi sledove v življenju in delu celotne krajevske skupnosti. Rad je imel svoj rojstni kraj

svoje soborce, bil je prizadeven aktivist, tudi predsednik krajevske organizacije ZB NOV Krtina, človek, ki je napredku svoje rojstne vasi, svoje KS, pa tudi občine podaril veliko svojega časa. Morda ga včasih nismo razumeli, mu nismo znali prisluhniti, čeprav smo kasneje ugotavljali, da so bile njegove želje, pobude, pomisleki največkrat dobrohotni, koristni.

Ko so 22. avgusta njegovi soborci na njegovo zadnjo željo prižgali svečke ob 50-letnici streljanja talcev v Brezju, je bil v enem izmed drobnih trepetajočih plamenčkov tudi drobni spomin in zahvale soborcu in prijatelju ALOJZU SMOLNIKARJU.

V.

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož, oče in ded

Žan Svetlin

iz Preloga pri Ihanu

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in darovali cvetje, ki krasi njegov grob. Zahvaljujemo se praporščakom, trobentaču Tišine in govornikom za besede slovesa. Hvala vsem, ki ste nam z izrazi sožalja lajšali bolečino ob prerani izgubi. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 96. letu življenja nas je zapustila naša ljuba mama

Justina Cerar

roj. Žagar

Ob boleči izgubi naše ljube mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Posebno se zahvaljujemo dr. Pevcu in patronažni sestri Jelki za nesebično zdravniško pomoč, ki sta jo nudila naši mami. Lepa hvala gospodu kaplanu za lep cerkveni obred in pevcem za zapete žalostinke. Hvala tudi vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Hčerka Juste z možem Ivanom

Zapustila nas je naša draga žena, mama, stara mama

Amalija Odar

roj. Zamjen, iz Mengša

Vsi, ki smo jo imeli radi, bi se radi zahvalili osebju Zdravstvenega doma v Domžalah za nesebično skrb in nego v času njene bolezni in gospodu župniku za opravljene pogrebne slovesnosti. Hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 59. letu življenja nas je zapustil naš dragi mož, ati, deda, brat in stric

Karol Rutar

Prečna 23, Domžale

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste našega Karola pospremili v njegov zadnji dom. Prisrčna hvala vsem darovalcem prelepega cvetja ter vsem, ki ste od blizu in daleč prišli in kakorkoli prispevali, da je bilo zadnje slovo iskreno in nepozabno. Zelo smo hvaležni Kosovim in Veselovim za vso pomoč. Hvala tudi gospodu kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem skupaj se enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

Mnogo, mnogo prežgodaj nas je zapustil naš ljubljeni sin in brat

Robi Rakef

iz Trzina

Ob boleči izgubi, ki nas je doletela, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, njegovim sošolcem in vsem znancem, ki ste ga tako številno pospremili k zadnjemu počitku. Hvala vsem za darovano cvetje, za ustno in pisno izražena sožalja. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage tete

Ane Ravnikar

roj. MALIN
iz Gaberja 4 pri Moravčah

Se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in za spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom za izredno pomoč v najtežjih trenutkih, gospodu župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke.

Vsi njeni

*Imeli ste prične roke in zlato srce,
srce je vaše dalo vse, kar je bilo, nobene bilke, zaje ni puželo.
Spomin na vas še živi in solze vaš prerani grob rosijo.*

ZAHVALA

Vsakomur je hudo, ko izgubi svojo mamo. Ta žalost je doletela tudi nas in z bolečino v srcih smo se 22. 8. 1991 na pokopališču Dob zadnjikrat poslovili od naše ljube mame, babice in prababice

Terezije Rezman

roj. Horvat

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom iz Zrinjskega ulice in prijateljem ter izrečeno iskreno zahvalo za vsa izražena ustna in pisna sožalja, za darovano cvetje, sveče in denarni prispevek. Zahvaljujemo se vsem, ki ste našo mamo cenili in jo pospremili na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala g. kaplanu Cirilu za lep pogrebni obred in prisrčne besede sožalja in tolažbe. Hvala nosačem, vsem praporščakom in pevcem Upokojenskega zbora Domžale za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se g. dr. Svobodi za njegovo zdravniško skrb in pozornost v zadnjih mesecih njene težke bolezni. Prav tako hvala vsem, ki ste nam v najtežjih dneh stali ob strani in skupaj z nami se upali v morebitno ozdravitev; še posebno g. Grmovi. Se enkrat hvala vsakemu posebej!

Njeni domači

*V naša srca si se vpisal, čas ne bo te več izbrisal,
in čeprav spokojno spiš, z nami še naprej živiš.*

ZAHVALA

Ob nedoumljivem udarcu usode, ko sva se za vedno poslovila od najinega sina, sva v srcu začutila bolečo praznino. Zapustil naju je dragi sin

Bojan Rožič z Vira

Dragi prijatelji, sorodniki, sošolci, sosedi in znanci, nastalo praznino hrani vaše globoko sočutje. Hvala vam za zavest, da živiva med prijatelji, hvala vam za občutek, da kljub izgubi najdražjega v našem življenju, nista ostala popolnoma sama. Vsem, ki ste ga tako številno pospremili na zadnjo pot, ga obsuli s cvetjem in svečami, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, iskrena hvala. Prav tako hvala govornikom za ganljivo resnični opis kratkega življenja najinega dragega Bojana, pevcem Pina in gasilec. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku in gospodu kaplanu za pietetno pogrebni obred in vso tolažbo, ki sva je bila deležna. Hvala tudi organizacijam in klubom Belfi, Ki, Toki, NK Domžale, NK Vir. Iskrena hvala vsem, ki ste se z lepo mislijo poslovili od njega.

V bolečini: mami Tina in ati Stefan

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Janez Kokalj

iz Sp. Kosez 4 pri Lukovici

Vsi, ki smo ga imeli radi, se želimo zahvaliti vsem, ki ste ga spremili k večnemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni g. dekanu Andreju Svetetu z Brda in bolniškemu župniku Miru Šlibarju za lepo opravljeni pogrebno svečanost. Hvala govorniku g. Francu Zoretu za izrečene poslovilne besede in pevcem za lepo zapete pesmi. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem sorodnikom, znancem in vaščanom za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in darove za svete maše. Vsem skupaj se enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

*Verovatno brez omahovanja v to, česar telesne oči ne vidijo,
hupeneti po tem, česar ne moremo videti,
v tem je veličina velikih ljudi,
v tem je svetloba duš, polnih vere.*

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj nas je zapustil naš dragi sin, brat, nečak in vnuk

Dušan Ladič

iz Sr. Jarš

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ste darovali denar za svete maše in za župnišče. Posebna zahvala Gasileckemu društvu Jarše-Rodica za organizacijo pogreba in vsem gasilecem za spremstvo. Zahvala vsem govornikom, ki so se z ganljivo besedo poslovili od njega ob odprtem grobu. Prav tako hvala mešanemu pevskemu zboru Svoboda Mengša za ganljivo petje. Iskrena hvala tudi družinam Kocem, Kobilica in družini Ručigaj Franceta za ves njihov trud in vestransko pomoč. Še posebno se iz srca zahvaljujemo vsem trem gospodom župnikom za poslovilne besede in lepo opravljen pogreb. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

Mnogo prežgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

Ivan Novak

iz Gorice pri Moravčah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za izražena sožalja, podarjeno cvetje in darove za svete maše. Iskrena hvala dr. Farkašu, zdravstvenemu osebju in vsem, ki ste mu kakorkoli pomagali ob njegovi težki in dolgotrajni bolezni. Lepo se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo pa smo dolžni gospodu župniku za opravljeni obred zadnjega slovesa, pevcem, praporščakom in govorniku. Vsem skupaj se enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V 21. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi sin, brat in oči

Andrej Kunavar

iz Moravč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, stanovalcem in prijateljem za izrečena sožalja, pomoč, darovano cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti v prerani grob. Zahvaljujemo se g. župniku za opravljeni pogrebni obred, moravskim pevcem in govornici za besede ob slovesu, krajevni skupnosti Moravče in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, posebno še njegovemu mojstru g. Iztoku.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 93. letu je doživel naš ata

Mihael Rode

iz Rov

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje. Hvala gospodu župniku Jarcu in pevcem iz Mengša. Posebej se zahvaljujemo dr. Cerarju za dolgoletno zdravljenje in osebju Doma počitka v Mengšu, zlasti še s. Makariji in ga. Francki, ki sta ga ves čas njegovega bivanja v domu skrbno negovali.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Zapustil naju je dragi oče

Jakob Prešeren

z Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom, znancem, stanovalcem Stritarjeve ulice, DO Slovenijales, sodelavkam in sodelavcem iz Univerzala in Induplati ter vsem, ki ste nama pomagali in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi gospodu kaplanu za lep pogrebni obred.

Za njim žalujeta hčerki Francka in Helena z družinama

*ZAMAN JE BIL TVOJ TRUD, ZAMAN VSI DNEVI
UPANJA, TRPLJENJA, bolečen je bila močnejša od
življenja.*

ZAHVALA

V neotolajljivi bolečini sporočamo, da nas je zapustil mnogo prežgodaj dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

Milan Grilj

Vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom izrečemo iskreno zahvalo za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje, sveče ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala gasilec, gospodu župniku za lep pogrebni obred, pevcem za občuteno zapete žalostinke in za odigrano hišno. Se enkrat vsem in vsakemu posebej hvala.

Moravče, avgust 1991

Žalujoci: žena Mari, sin Milan, hčerka Joži z družinama, sestra, brata in drugo sorodstvo

V 64. letu nas je mnogo prežgodaj zapustila naša mama

Antonija Kremzer

iz Domžal

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala dr. Milanu Banko za vso zdravniško pomoč v času njene bolezni. Iskrena hvala gospodu kaplanu za opravljeni pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem skupaj se enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni!

*Kruta bolečina njeno srce
za njene smrtne muke nabelel ne jeve!*

ZAHVALA

Zapustila nas je ljuba žena, mama, stara mama, sestra in teta

Pepca Podjed

roj. Osolnik iz Sp. Jarš pri Domž.

Radi bi se zahvalili vsem, ki ste našo drago mamo med njeno boleznijo obiskovali, ji lajšali bolečine in jo pospremili na njeni zadnji poti. Še posebno zahvala velja dr. Vasletu za skrbno zdravniško nego v zadnjih dneh njenega trpljenja, Oktetu bratov Pirnat za zapete žalostinke in gospodu župniku za opravljeni pogrebni obred. Hvala vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izražena sožalja, podarjeno cvetje in darove za svete maše.

Za njo žalujemo: mož Janez, hčerka Olga, sinda Ivo in Marjan z družinama

V SPOMIN

6. septembra mineva leto dni, odkar je naš dom nenadoma in mnogo prežgodaj zapustil naš nepozabni mož in oče

Milan Rožič

st., iz Ihana

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam takrat ob boleči izgubi pomagali in se ga tudi zdaj še vedno spominjate.

Družina Rožič

Kekec je pač Kekec

Prizadevno Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan je pod vodstvom režiserja Lojzeta Stražarja uspešno naštudiral pri odraslih in otrocih priljubljeno igro Kekec. V lanskim letošnji sezoni se je zvrstilo 14 predstav, ki si jih je ogledalo okoli 13.500 gledalcev. V soboto, 15. septembra, so se že četrte predstavi domačemu občinstvu v letnem gledališču na Studencu. Prizadevno zaigrano igro Kekec je pač Kekec si je ogledalo okoli 700 gledalcev, otrok in odraslih. Mnogi so prav zaradi Kekca že drugič ali tretjič prišli v lepo urejeno letno gledališče na Studencu.

S. S.

Novi podjetniki

Razmišljali ste, da bi postali podjetnik, pa ne najdete ustreznega prostora, prav tako ni nobenih možnosti, da bi dobili telefon!

Ker vemo, da bi marsikdo rad začel »poslovati na svoje«, pa se zaplete pri takih stvarih, kot so prostor ali telefon, bi radi dobili približno število teh ljudi, da bi začeli iskati take skupne prostore s telefonom, zato se nam oglasite na Sekretariatu za družbeno planiranje in razvoj SO Domžale (pisno ali osebno po telefonu št. 721-022, int. 43) in skupaj bomo poiskali prostor ter telefon za več podjetnikov, kjer boste lahko uresničevali svoje ideje.

**Sekretariat za družbeno planiranje
in družbenoekonomski razvoj občine
Domžale**

BIO LAGUNA

Bi želeli imeti bazen, ki bi bil estetsko in ekološko dopolnilo vaši okolici! Pokličite na tel.: 737-159 – presenečeni boste nad ceno!!!

NAŠA SKRB ZA LEPO OKOLICO

Kdo bo koga

Sibon na Poliglota, Poliglot na Nianso, Niansa na Jusa, Jus na Mikanca, Mikanec na Avtošolo, Avtošola na Adama Ravbarja, Adam Ravbar na karate, karate na otvoritev ceste v Loki pri Mengšu, Loka pri Mengšu na Rokovnjaški tabor na Brdu, rokovnjači na Glasbo treh dežel, vsi skupaj pa z zimsko ozimnico, 20 odstotki popusta in možnostjo plačila na 5 obrokov pobirati raztrgane in prelepljene plakate.

Žal zadnja ugotovitev sploh ne drži, saj je zlasti avtobusna postaja, nekateri stebri pred SPB tako nemarno prelepljeni z raztrganimi plakati, da je človeka sram, ko se vsak dan sprehaja mimo. Kaj ne bi bil že čas, da tudi v Domžalah, najbrž pa ni dosti boljše tudi v drugih naših mestih in krajih, dobimo primerno mesta za plakatiiranje. Dokler jih ne bo, ne bo niti reda niti

plakatiiranja, ki bi kulturno obveščalo ljudi o prireditvah, o raznih možnostih izobraževanja, jih vabilo na obiske ansamblov ipd. Nekje sem brala, da je plakat umetnost, kultura. Za nas to ne drži, saj jih lepimo vseprek, če je treba tudi potrgamo tiste pred nami, saj ni, nikogar, ki bi plakate, ko niso več aktualni pobral in počistil za sabo. Tako pa se plakati lepijo eden na drugega,

drug poleg drugega, nikogar pa ni, ki bi znal, hotel in tudi mogel na tem področju narediti malce reda. Poizkusiti bi pa veljalo, saj bi tudi s tem prispevali delček k lepšemu okolju v našem mestu.

OSA

LINKOT jezikovna šola

Vas vabi v jezikovne tečaje za otroke (60 ur) in odrasle (80 ur).

- angleščina,
- nemščina,
- italijanščina.

Pričetek:

1. oktobra 1991

Informacije in vpisi:

Prečna 20, Domžale
☎ 721-026

Vampretovo znamenje obnovljeno

Ob stari cesti od Prevoj skozi Provalje proti Imenjam, ki bi zaradi svoje širine ponekod spominjala celo na rimske čase, stoji prijetno staro slopasto zidano znamenje z nišami.

Včasih, ko je bilo to zemljišče Vančarjevo iz Spodnjih Kosez, je bilo Vančarjevo znamenje. Nekako pred stopetdesetimi leti je skupaj z zemljiščem pripadlo k Vampretovi domačiji. Od tedaj mu domačini pravijo Vampretovo znamenje.

Znamenje je bilo že dolgo potrebno popravila, saj je bilo nazadnje popravljeno in obnovljeno leta 1917, ko je še divjala prva svetovna vojna. Vse je obnovil in slike na novo naslikal Franc Mrčun iz Bišča. Sedaj se je za obnovo znamenja ob samotni poti na južni strani Spodnjih Kosez zavzel Anton Avbelj iz Črnuč, sicer

domačin. Z deli je seveda začel v soglasju z lastnico Mihaelo Burja, ki je skupaj z domačimi pri obnovi tudi pomagala. Franc Berk-Vančar je naredil novo piramidasto ostrešje. Staro opečno kritino iz bobrovca so sicer zamenjali z bakreno pločevino, bo pa zato bolj vzdržljiva. Izdelal jo je Milan Dimitrijevič z Gorjuše. Pri obnovitvenih delih je precej

pomagal tudi Jože Cerar-Cedin. Vsa plesarska in slikarska dela je opravil Drago Jerman z Brda. Na aluminijasto pločevino je naslikal soseskega zavetnika sv. Lovrenca, ki je v niši proti cesti na južni strani. Slika sv. Ane je v niši proti Prevalji in sv. Janez Nepomuk v niši proti Imenjam. Na južni strani nad

PRENOVLJENA METALKA V DOMŽALAH

Nov način gospodarjenja

»Preurejena stavba »Metalke« na Ljubljanski cesti v Domžalah je prvi rezultat novega gospodarjenja s stanovanjskim fondom,« je poudaril direktor Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale Jože Duhovnik na skromni slovesnosti ob odprtju renovirane stavbe.

Prenovljena stavba pa ne pomeni le polepšane zunanosti blizu 100 let stare stavbe, temveč tudi izboljšanje kvalitete stanovanjskih razmer, saj so novo urejeni WC-ji in novi balkoni prispevek k dvigu kvalitete stanovanj. Izvajalec je bil IGZ Ingeenering Borovnica, zastopal ga je ing. Malnar, in je po mnenju investitorja korektno opravil svoje delo. Investitorja sta bila Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale in Metalka, ki je prispevala polovico od nekaj več kot 2.000.000 din sredstev. S tem je to

podjetje dokazalo, da mu ni vseeno, kakšen je videz mesta, v katerem ima svojo trgovino, ob srečanju pa so predstavniki Metalke izrazili pripravljenost tudi za nadaljnje sodelovanje.

Prenovljeni Metalki se je pridružila tudi prenovljena stavba nekdanjega hotela na Trdinovem trgu 6 v Mengšu, prenova pa s prvimi koraki stopa tudi v Moravče, kjer prenavljajo osrednjo stavbo KS Moravče. Začetek, ki bo polepšal naša mesta in kraje, je obetav in je, kot je poudaril podpredsednik Skupš-

čine občine Domžale Jurij Berlot, lepo združil poti duha odprtosti Domžal in stare tradicije naših prednikov, le nadaljevati je potrebno.

Začetnim korakom na tej poti se že pridružujejo načrti za prenovu stavbe nekdanje knjižnice na Kolodvorski ulici 6, kjer naj bi v sedanjih »luknjah« našli mesto novi poslovni prostori, ki so v centru mesta še kako dragoceni. Načrte že izdelujejo v Biroju Karlovšek, ki je tudi nosilec izdelave potrebne dokumentacije za prenovu stavbe nekdanje Glasbene šole v Domžalah. Morda se tudi vedri nebo za ohranitev majčkenega delčka starih Domžal, ki nam ga še ni uspelo porušiti. Upamo!

Vrtljivo kolo s cvetjem in muzej na Trojanah

Na Trojanah uživa svoj zasluženi pokoj Karel Kralj, domačin. Pred hišo si je postavil visok lesen in lično obdelan steber, nanj pa pritrdil veliko kolo z lončnicami, ki vzbujajo pozornost ljudi, ki potujejo čez Trojanane na zagorsko stran. Še bolj kot cvetje in lepo urejena okolica pa obiskovalca pritegnejo bogate zbirke starin, od najpreprostejših orodij in pripomočkov, ki se ne uporabljajo več, do nekaterih prav zanimivih in dragocenih eksponatov. Zaupal mi je, da ga zbirateljska žilica spremlja že od otroških let. Sedaj, ko je upokojen, pravi Karel Kralj, pa bi svojo zbirko rad uredil v muzej, kar mu bo ob tolikšni prizadevnosti in ljubezni do starin gotovo uspelo.

Ali res ne potrebujemo telefonskih pogovorov z ljudmi v duševni stiski?

Veseli smo bili, da se je deset strokovnjakov z medicinsko izobrazbo odzvalo povabilu župnijske Karitas Domžale, da sodelujejo pri telefonskih pogovorih z ljudmi v duševni stiski. Za začetek smo organizirali

možnost takih pogovorov vsak ponedeljek od 18. do 22. ure. Začeli smo v maju 1991. Sedaj teče že september in telefonskih klicev praktično ni bilo, zato smo sklenili, da bomo s to dejavnostjo prenehali. Ob tem se iskreno zahvaljujemo krščanskim demokratom iz Dom-

žal, ki so nam brezplačno nudili prostor in telefon v zgoraj navedenem času posebej pa še iskrena hvala vsem strokovnjakom, ki so bili pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za pomoč ljudem v stiski.

**ŽUPNIJSKA KARITAS
DOMŽALE**

Slamnik je glasilo občine Domžale in je nadaljevalec tradicije časopisa Domžalec, ki je izhajal v letih 1925 (5 številki), 1929 (2 številki), 1934 (1 številka), 1935 (1 številka). Domžalec je izšel še v letu 1958 (1 številka), nato pa je 5. 11. 1962 pričel izhajati Občinski poročevalec in je redno izhajal vse do 21. marca 1991, ko se je preimenoval v Slamnik.

Glasilo izhaja mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno.

Glasilo ureja uredniški odbor v sestavi:

Stane STRAŽAR, glavni urednik ● Jurij BERLOT, Slovenska kmečka zveza – Ljudska straža ● Matjaž BROJAN, neodvisni, ● Franc CERAR, neodvisni, ● Martin GROŠELJ, Liberalno demokratska stranka, ● Janez HRIBAR, Slovenska kmečka zveza – Ljudska stranka ● Igor LIPOVŠEK, Stranka demokratične prenove ● Ada LOVŠE, ● Socialistična stranka ● Cveta ORAŽEM-ZALOKAR, Stranka demokratične prenove ● Bogdan OSOLIN, Slovenski krščanski demokrati ● Milan PIRMAN, Liberalno demokratska stranka ● Janez STIBRIČ, Slovenska demokratska zveza ● Matjaž VOVK, Slovenska demokratska zveza.

Glavni urednik: Stane STRAŽAR, tel. 711-832, fotografije: Vido REPANŠEK, tel.: 737-492 (od 9.–12. ure in od 14.–18. ure).

Glasilo izhaja v nakladi 16.000 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana.

Rokopise (osmrtnice, zahvale, oglase, razpise in objave) oddajte v tajništvo predsedstva Skupščine občine Domžale, Ljubljanska ul. 69/I. Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača.

Glasilo je na podlagi sklepa Izvršnega sveta Republike Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodnje.